

Lietuvos Respublikos
Seimo
trečioji sesija

2017 m. lapkričio 21 d.
121 ir 122 posėdžiai

Stenogramos

66

ISSN 2538-6638

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

TURINYS

III (RUDENS) SESIJA

2017 m. lapkričio 21 d.

Rytinis posėdis Nr. 121

Seniūnų sueigos patikslintos 2017 m. lapkričio 21 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	9
Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2, 10, 15, 16, 29 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ^l , 16 ^l straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIIIP-714(3) priėmimo tęsinys	9
Šio įstatymo priėmimas	10
Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 3, 6, 11, 27, 35, 37, 48 straipsnių pakeitimo ir 30 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3037(4) priėmimo tęsinys	10
Šio įstatymo priėmimas	10
Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3038(3) priėmimo tęsinys	10
Šio įstatymo priėmimas	10
Įmonių bankroto įstatymo Nr. IX-216 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3039(3) priėmimo tęsinys	10
Šio įstatymo priėmimas	11
Klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo Nr. XI-329 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3040(3) priėmimo tęsinys	11
Šio įstatymo priėmimas	11
Laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 5, 8, 9, 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3041(3) priėmimo tęsinys	11
Šio įstatymo priėmimas	11
Netauriųjų metalų laužo ir atliekų supirkimo įstatymo Nr. IX-565 3, 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3042(3) priėmimo tęsinys	11
Šio įstatymo priėmimas	11
Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo Nr. VIII-499 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3043(3) priėmimo tęsinys	11
Šio įstatymo priėmimas	11
Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3045(3) priėmimo tęsinys	12
Šio įstatymo priėmimas	12
Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3046(3) priėmimo tęsinys	12
Šio įstatymo priėmimas	12
Reklamos įstatymo Nr. VIII-1871 12, 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3047(3) priėmimo tęsinys	12
Šio įstatymo priėmimas	12
Anglies dioksido geologinio saugojimo įstatymo Nr. XI-1550 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1022(2) priėmimo tęsinys	12
Šio įstatymo priėmimas	12

Saugios laivybos įstatymo Nr. VIII-1897 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1023(2) priėmimo tęsinys	12
Šio įstatymo priėmimas	13
Žemės ūkio paskirties žemės išigijimo įstatymo Nr. IX-1314 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1902(4)ES priėmimas	13
Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 16 ¹ , 18, 19, 20, 21, 25, 31, 32, 33, 34, 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 37 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-724(2) priėmimas	24
Šio įstatymo priėmimas	26
Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo Nr. IX-575 4, 23, 23 ¹ ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-725(2) priėmimas	26
Šio įstatymo priėmimas	26
Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 2 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-726(2) priėmimas	26
Šio įstatymo priėmimas	26
Civilinio kodekso 2.87 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-727(2) priėmimas	27
Šio įstatymo priėmimas	27
Energetikos įstatymo Nr. IX-884 papildymo 30 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1194(2) priėmimas	27
Šio įstatymo priėmimas	27
Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 4, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2420(4) priėmimas	27
Šio įstatymo priėmimas	28
Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3, 4, 5, 9, 10, 14, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XII-2514 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1125(3) priėmimas	28
Šio įstatymo priėmimas	29
Baudžiamojo kodekso 220 ir 221 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-273(2) priėmimo tęsinys	29
Šio įstatymo priėmimas	30
Administracinių nusižengimų kodekso 187 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-274(2) priėmimas	30
Šio įstatymo priėmimas	31
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 16 d. nutarimo Nr. XIII-14 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-1375(2) svarstymas ir priėmimas	31
Seimo nario J. Oleko kalba	31
Seimo nario A. Syso kalba	31
Seimo nario A. Skardžiaus kalba	32
Seimo nario G. Landsbergio kalba	33
Seimo narės D. Šakalienės kalba	34
Seimo nario V. Juozapaičio kalba	34
Šio nutarimo priėmimas	40
Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko paskyrimo“ projekto Nr. XIIIIP-1368 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (V. Pranckietis)	41
Kandidato į Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko pareigas A. Raslano kalba	41
Kandidato į Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko pareigas A. Raslano atsakymai į Seimo narių klausimus	42

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos“ projekto Nr. XIIIIP-1301 svarstymas ir priėmimas	43
Seimo narės A. Armonaitės kalba	43
Seimo nario G. Landsbergio kalba (Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu)	45
Seimo narės I. Degutienės kalba	45
Šio nutarimo priėmimas	46
Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininko atleidimo“ projekto Nr. XIIIIP-1302 svarstymas ir priėmimas	47
Šio nutarimo priėmimas	47
Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininko paskyrimo“ projekto Nr. XIIIIP-1303 svarstymas ir priėmimas	47
Seimo nario E. Jovaišos kalba	48

Vakarinis posėdis Nr. 122

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininko paskyrimo“ projekto Nr. XIIIIP-1303 priėmimo tęsinys	51
Šio nutarimo priėmimas	51
Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko paskyrimo“ projekto Nr. XIIIIP-1368 priėmimo tęsinys	51
Įstatymo „Dėl 2004 m. Tarptautinės konvencijos dėl laivų balastinių vandenių ir nuosėdų kontrolės ir valdymo ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-1361 pateikimas (R. Masiulis)	51
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos narystės Tarptautiniame valiutos fonde“ projekto Nr. XIIIIP-1350 pateikimas (V. Šapoka)	52
Buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 10, 11 ir 14 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10 ³ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1351, Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1352, Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1353 ir Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 48 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1354 pateikimas (V. Šapoka)	54
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 17, 19, 22, 24, 34 ¹ , 49, 50 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1356 pateikimas	57
Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 5, 6, 43 ir 43 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-971(2) priėmimas	57
Šio įstatymo priėmimas	58
Kibernetinio saugumo įstatymo Nr. XII-1428 4, 6 straipsnių pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-972(2) priėmimas	58
Šio įstatymo priėmimas	58
Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2512 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1370 pateikimas (L. Kukuraitis)	58
Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 1, 4, 7, 15, 16, 24 straipsnių pakeitimo ir 17, 18 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1371 ir Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 32 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1372 pateikimas (L. Kukuraitis)	62
Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 1, 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1373 pateikimas (L. Kukuraitis)	63

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 13, 16, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 35, 37, 38, 39, 39 ¹ , 40, 41, 42, 44, 45, 47, 48, 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1328, Socialinių įmonių įstatymo Nr. IX-2251 4, 6, 7, 14 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1329, Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 44, 44 ¹ , 45, 57, 58, 60, 62, 62 ¹ , 101, 105 ir 106 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1330, Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų papildomų užimtumo ir socialinių garantijų įstatymo Nr. IX-1541 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1331, Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 5, 6, 8, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1332, Darbo kodekso 63 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1333, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6, 27 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1334, Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1335, Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 8, 10 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1336, Paramos mirties atveju įstatymo Nr. I-348 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1337, Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1338, Neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1339, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1340, Administracinių nusižengimų kodekso 573 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1341, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1342, Švietimo įstatymo Nr. I-1489 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1343, Probacijos įstatymo Nr. XI-1860 6, 14 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1344, Statistikos įstatymo Nr. I-270 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1345, Regioninės plėtros įstatymo Nr. VIII-1889 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1346, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 8 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1347, Įmonių bankroto įstatymo Nr. IX-216 11 ⁴ , 13, 19 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1348 ir Baudžiamojo kodekso 48 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1349 pateikimas (L. Kukuraitis)	64
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. XIII-633 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-1390 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (G. Skaistė)	72
Šio nutarimo priėmimas	72
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 22 ir 24 straipsnių papildymo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1099(2) pateikimas (G. Skaistė)	73
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. XIII-633 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-1389 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (A. Sysas)	74
Šio nutarimo priėmimas	75
Geležinkelių transporto kodekso 13 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1192(2) ir Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 9, 13 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1193(2) svarstymas	75
Pranešėjų apsaugos įstatymo projekto Nr. XIIIIP-997(2) svarstymas	75
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2, 45 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ² , 15 ³ straipsniais įstatymo Nr. XII-2538 2, 3 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1357 pateikimas (A. Kubilienė)	76
Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1369 pateikimas (A. Sysas)	79
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. XIII-633 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-1308(2) pateikimas, svarstymas ir priėmimas (V. Čmilytė-Nielsen)	80
Šio nutarimo priėmimas	80

Pagalbinio apvaisinimo įstatymo Nr. XII-2608 3, 5, 7, 10 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1277 ir Biomedicininį tyrimų etikos įstatymo Nr. VIII-1679 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1278 pateikimas (V. Čmilytė-Nielsen)	81
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. XIII-633 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-1367 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (P. Urbšys)	85
Šio nutarimo priėmimas	85
Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 16, 19, 20 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1286 ir Žemės įstatymo Nr. I-446 32 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1287 pateikimas (P. Urbšys)	85
Baudžiamojo proceso kodekso 3, 233, 235, 254, 303, 305, 307, 309, 327, 331, 387, 444 ir 451 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1008(2) svarstymas	87
Transporto lengvatų įstatymo Nr. VIII-1605 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3214 svarstymas	88
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Artūro Liubenkos peticijos“ (projektas Nr. PNP-38) priėmimas	89
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Jurgio Bagužio peticijos“ (projektas Nr. PNP-39) priėmimas	89
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės finansinio audito“ projekto Nr. XIIIIP-1318(2) svarstymas ir priėmimas	89
Šio nutarimo priėmimas	90
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-979(2) svarstymas	90
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1062(2) svarstymas	90
Seimo kontrolierių įstatymo Nr. VIII-950 3, 19, 19 ¹ straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1105(2) svarstymas	91
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Neįgaliųjų teisių komisijos nuostatų patvirtinimo“ projekto Nr. XIIIIP-1165(2) svarstymas	91
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	92

SANTRUMPOS

- LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
- LSDDF – Lietuvos socialdemokratų darbo frakcija
- LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
- LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
- LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
- MSNG – Mišri Seimo narių grupė
- TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
- TTF – Frakcija „Tvarka ir teisingumas“

A – alternatyvus teisės aktas

ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas

GR – Respublikos Prezidento gražintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

III (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 121 STENOGRAMA

2017 m. lapkričio 21 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS,
Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ
ir Seimo Pirmininko pavaduotoja I. ŠIAULIENĖ*

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Labas rytas, gerbiamieji kolegos. Pradedame Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. lapkričio 21 d. posėdį. (*Gongas*)

10.01 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2017 m. lapkričio 21 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės tvirtinimas. Seniūnų sueiga darbotvarkei pritarė. Ar turite dar kokių nors?.. Registruojamės, gerai.

Užsiregistravo 89 Seimo nariai. Darbotvarkės tvirtinimas. Seniūnų sueiga darbotvarkei pritarė. Ar turite kitų?.. A. Ažubalis. Prašom.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Prašyčiau frakcijos vardu įtraukti įstatymo projektą, rezoliuciją, tiksliau sakant, Nr. XIIIIP-1377. Tai susiję su Seimo priimtu įstatymu, vadinamuoju Magnitskio įstatymu. Tai tiek. Ačiū.

PIRMININKAS. J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Frakcijos vardu prašau išbraukti iš darbotvarkės Seimo nutarimą dėl komitetų sudėties tvirtinimo, nes yra rengiamas dar vienas nutarimo projektas, kuriuo bus siūloma sujungti du komitetus. Manau, kad vėliau mes, matydami visą siūlyimų spektrą, galėtume išmintingiau šį klausimą išspręsti.

PIRMININKAS. Daugiau pasiūlyimų nematau. Gerai. Turime apsispręsti balsuodami dėl Seimo nario A. Ažubalio pasiūlymo – projekto Nr. XIIIIP-1377. Kas už tai, kad šis klausimas būtų įtrauktas į darbotvarkę, balsuojate už.

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 91, prieš nebuvo, susilaikė 1 Seimo narys. Pasiūlymui pritarta.

Kitas pasiūlymas buvo dėl darbotvarkės 1-9 klausimo – dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo, projektas Nr. XIIIIP-1375. Tai J. Razmos pasiūlymas išbraukti šį klausimą iš darbotvarkės. Apsispręsimė balsuodami. Kas už šį pasiūlymą, balsuojate už.

Balsavo 103 Seimo nariai: už – 49, prieš – 48, susilaikė 6. Pasiūlymui nepritarta.

Ar galime patvirtinti darbotvarkę bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

A. Baura, prašom.

A. BAURA (LVŽSF). Jeigu galima, dėl prieš tai buvusio balsavimo – per balsavimą susilaikiau.

PIRMININKAS. Ačiū. A. Baura per balsavimą susilaikė. Kalbėkite.

P. VALIŪNAS (LVŽSF). Mano balsą prašyčiau įskaityti prieš.

PIRMININKAS. Gerai. Ačiū, kolegos.

10.06 val.

Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2, 10, 15, 16, 29 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹, 16¹ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIIIIP-714(3) (priėmimo tęsinys)

Gerbiamieji kolegos, buvo svarstytas Azartinių lošimų įstatymas ir techniškai buvo neteisinaigai pražiūrėtas A. Palionio pasiūlymas, todėl turime sugrįžti prie šio įstatymo priėmimo ir pratęsti. Kviesčiau jus laikyti šį įstatymą nepriimtu ir tęsti priėmimo procedūrą. Galime bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

A. Palionis. Prašom į tribūną. Grįžtame prie 3 straipsnio. Svarstysime A. Palionio pasiūlymą. Tam, kad svarstytime, mums reikia 29 pritariančių balsų. Ar yra 29 balsai? Balsuojame.

Už – 86, vadinasi, pritarta tam, kad svarstytime.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Pasiūlymo esmė. Kadangi Azartinių lošimų įstatymo projektas keičia lošimų organizavimą B aparatų ir įpareigoja lošimų vykdytojus sujungti B aparatus į vieną tinklą, ir dar daugiau yra numatoma pakeitimų, kuriuos mes svarstėme, siūlau, kad būtų reikalavimas visose lošimų organizavimo vietose įrengti skaitmeninio vaizdo įrašymo sistemą, kuri fiksuotų į lošimų vietas įeinančius asmenis ir lošėjų bei lošėjus aptarnaujančio personalo veiksmus su grynaisiais pinigais. Kaip Biudžeto ir finansų komiteto išvadų rengėjas komitetas pritarė bendru sutarimu. Vienas komiteto narys nusišalino nuo balsavimo.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galime pritari A. Palionio pasiūlymui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Tada dėl viso 3 straipsnio. Ar galime bendru sutarimu pritari 3 straipsniui? Ačiū, pritarta. Kiti straipsniai yra svarstyti.

Kviečiu dabar dėl motyvų. Dėl viso įstatymo kalbančių nėra. Kviečiu balsuoti už šį įstatymo projektą.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 103 Seimo nariai: už – 100, prieš nėra, susilaikė 3 Seimo nariai. Taigi įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-714) priimtas. (*Gongas*)

10.10 val.

Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 3, 6, 11, 27, 35, 37, 48 straipsnių pakeitimo ir 30 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIP-3037(4) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-3a klausimas – projektas Nr. XIIP-3037. Likęs tik balsavimas. Diskusijos yra baigtos priėmimo stadijoje. Kviečiu balsuoti dėl Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 73 Seimo nariai: už – 73, prieš, susilaikiusių nėra. Įstatymas (projektas Nr. XIIP-3037(4)) priimtas. (*Gongas*)

10.12 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3038(3) (priėmimo tęsinys)

Lydimieji – Atliekų tvarkymo įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3038. Taip pat priėmimas ir yra likęs tik balsavimas. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 76, prieš – 2, susilaikė 14. Įstatymas (projektas Nr. XIIP-3038(3)) priimtas. (*Gongas*)

10.12 val.

Įmonių bankroto įstatymo Nr. IX-216 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3039(3) (priėmimo tęsinys)

Kitas lydimasis įstatymas – Įmonių bankroto įstatymo 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3039. Taip pat likęs tik balsavimas priėmimo stadijoje. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 95 Seimo nariai: už – 74, prieš – 6, susilaikė 15. Įstatymas (projektas Nr. XIIP-3039(3)) priimtas. (*Gongas*)

10.13 val.

Klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo Nr. XI-329 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3040(3) (priėmimo tęsinys)

Klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3040. Taip pat likęs tik balsavimas. Kviečiu balsuoti dėl įstatymo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 99 Seimo nariai: už – 77, prieš – 7, susilaikė 15. Įstatymas (projektas Nr. XIIP-3040(3)) priimtas. (*Gongas*)

10.14 val.

Laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 5, 8, 9, 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3041(3) (priėmimo tęsinys)

Laukinės gyvūnijos įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3041(3). Taip pat likęs tik balsavimas priėmimo stadijoje. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 99 Seimo nariai: už – 75, prieš – 7, susilaikė 17. Įstatymas (projektas Nr. XIIP-3041(3)) priimtas. (*Gongas*)

10.15 val.

Netauriųjų metalų laužo ir atliekų supirkimo įstatymo Nr. IX-565 3, 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3042(3) (priėmimo tęsinys)

Netauriųjų metalų laužo ir atliekų supirkimo įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3042(3). Taip pat priėmimas ir balsavimas. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 101 Seimo narys: už – 81, prieš – 6, susilaikė 14. Įstatymas (projektas Nr. XIIP-3042(3)) priimtas. (*Gongas*)

10.16 val.

Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo Nr. VIII-499 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3043(3) (priėmimo tęsinys)

Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3043. Taip pat likęs tik balsavimas priėmimo stadijoje. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 99 Seimo nariai: už – 84, prieš – 3, susilaikė 12 Seimo narių. Įstatymas (projektas Nr. XIIP-3043(3)) priimtas. (*Gongas*)

10.17 val.

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3045(3) (priėmimo tęsinys)

Medžioklės įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3045. Taip pat balsavimas priėmimo stadijoje. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 99 Seimo nariai: už – 82, prieš – 2, susilaikė 15 Seimo narių. Įstatymas (projektas Nr. XIIP-3045(3) priimtas. (*Gongas*)

10.18 val.

Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3046(3) (priėmimo tęsinys)

Žmonių palaikų laidojimo įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3046. Priėmimo stadija, balsavimas. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 99 Seimo nariai: už – 83, prieš – 5, susilaikė 11 Seimo narių. Įstatymas (projektas Nr. XIIP-3046(3) priimtas. (*Gongas*)

10.19 val.

Reklamos įstatymo Nr. VIII-1871 12, 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3047(3) (priėmimo tęsinys)

Reklamos įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3047. Taip pat balsavimas priėmimo stadijoje. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 102 Seimo nariai: už – 86, prieš – 4, susilaikė 12 Seimo narių. Įstatymas (projektas Nr. XIIP-3047(3) priimtas. (*Gongas*)

10.19 val.

Anglies dioksido geologinio saugojimo įstatymo Nr. XI-1550 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1022(2) (priėmimo tęsinys)

Anglies dioksido geologinio saugojimo įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1022. Taip pat balsavimas. Priėmimo stadija. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 106 Seimo nariai: už – 86, prieš – 6, susilaikė 14 Seimo narių. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-1022 priimtas. (*Gongas*)

10.20 val.

Saugios laivybos įstatymo Nr. VIII-1897 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1023(2) (priėmimo tęsinys)

Saugios laivybos įstatymo 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1023. Priėmimo stadija. Balsavimas. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 102 Seimo nariai: už – 86, prieš – 3, susilaikė 13 Seimo narių. Įstatymas (projektas Nr. XIIP-1023) priimtas. (*Gongas*)

10.21 val.

Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1902(4)ES (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1902. Pranešėjas – Seimo narys A. Stančikas. Prašau.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, pagaliau garsusis žemės saugiklių įstatymas pasiekė plenarinį posėdį. Šių metų rugsėjo 26 dieną (pabrėžiu – rugsėjo 26 dieną) Kaimo reikalų komitetas svarstė šį klausimą ir pritarė patobulintam šio įstatymo projektui.

Noriu pabrėžti, kad iš esmės šis įstatymas yra svarstomas beveik visus metus. Praeitais metais iniciatoriai, tai yra Žemės ūkio ministerija, pateikė projektą dėl to, kad yra pradėta apkaltos Lietuvai procedūra dėl pažeidimo, tai yra 2015 metais. Pirmiausia yra Europos Komisijos pastaba, kad mes turime atsakyti kvalifikacinių reikalavimų. Iki šiol veikė saugikliai, kurių pagrindas yra kvalifikaciniai reikalavimai – tai išsilavinimas, patirtis žemės ūkio veikloje, – būtinai tiek juridiniai, tiek fiziniai subjektai turi užsiimti žemės ūkio veikla.

Dar noriu priminti, kad prieš priimant saugiklių įstatymą vyko ir referendumas, kurio metu buvo pasisakyta, kad žemės ūkio paskirties žemė nebūtų parduodama užsieniečiams, ir buvo surinkta daugiau kaip 300 tūkst. parašų. Šis klausimas iš tikrųjų yra labai svarbus, todėl mes jį ilgai ir svarstėme.

Šiandien... Vis dėlto sudaryta ir darbo grupė, kuri beveik visus metus dirbo. Buvo kviečiami ir Seimo nariai. Tenka apgailestauti – šioje darbo grupėje iš esmės dalyvavo tik Kaimo reikalų komiteto nariai, Seimo nariai. Taip ir neteko matyti Seimo narių iš kitų komitetų, kurie galbūt būtų teikę įvairių pasiūlymų, kuriuos buvo galima apsvarstyti darbo grupėje. Iš tikrųjų darbo grupėje dalyvavo įvairių sričių suinteresuoti asmenys, įmonės, organizacijos ir netgi pavieniai asmenys. Todėl šiandien vis dėlto ir darbo grupėje, ir komitete apsisprendėme atsakyti privalomų reikalavimų ir pereiti prie pirmumo teisės, tai yra kad šiandien pirmumo teisę įsigyti parduodamą žemę turi žemės ūkio veikla užsiimantys subjektai – tiek fiziniai, tiek juridiniai asmenys, kurių pajamos iš žemės ūkio veiklos yra daugiau negu 50 %. Pirmą kategoriją – bendrasavininkiai, antra kategorija – nuomojantys ir dirbantys tą žemę, trečia kategorija – tie subjektai, kurie ribojasi su parduodama žeme, paprasčiau sakant, kaimynai, ir ketvirta grupė, kurios anksčiau nebuvo, – toje savivaldybėje arba besiribojančiose savivaldybėse žemės ūkio veikla užsiimantys subjektai.

Taip pat nėra pakeistas įstatymas žemės kiekiui įsigyti. Tai, kad iš valstybės šiuo metu galima įsigyti ne daugiau kaip 300 hektarų žemės bei privačia nuosavybe turėti ne daugiau kaip 500 hektarų žemės ūkio paskirties žemės, išskyrus (yra išimtis, dėl kurios irgi buvo daug ginčytasi) gyvulininkystę. Vienas sąlyginis gyvulys – vienas papildomas hektaras žemės ūkio paskirties žemės. Bet yra išlyga. Jeigu tokiu būdu įsigijus žemės gyvulininkystę yra mažinama arba ji naikinama, tada šis virš 500 plotas yra privalomas per trejus metus... Valstybė privalo jį išpirkti vidutine rinkos kaina. Yra apsauga būtent šiai išlygai.

Priimtas dar vienas saugiklis (jeigu galima taip pasakyti), kuris, kiek bandėme išsiaiškinti, neprieštarauja Europos Komisijai, – tai kainos ribojimas. Dėl šio klausimo tikrai komitete buvo daug diskutuota ir mūsų kolegos Seimo nariai siūlė kelis variantus. Teko net kelis sykius balsuoti iš naujo dėl kai kurių klausimų. Bet vis dėlto komitetas priėmė sprendimą, nors ir nevieningai, kad jeigu subjektas įsigijo žemės ir penkerius metus neišlaikė ir nevykdė žemės ūkio veiklos, o pardavė tą žemę, jeigu jo parduodamos žemės kaina yra didesnė negu 150 % rinkos kainos toje vietovėje pagal rinkos verčių žemėlapius, tada notaras tokio sandorio netvirtina. Motyvai yra tie, kad bandoma apeiti pirmumo teisę ir žemės paskirtis atsiranda... Kaip mes ir traktavome, kad kovojame už tai, kad žemės pardavimas nebūtų spekuliacinio objekto. Pagal reikalavimus įsigijus žemę penkerius metus reikia vykdyti ūkinę veiklą. Tiek galbūt trumpai. Tada einame...

PIRMININKAS. Einame pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio yra E. Gentvilo pasiūlymas. Ar turime 29 pritariančius? Pirmiausia pristatykite, Gentvilai.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Man keista, kad redaguojant ir keičiant šį įstatymo projektą pakeisti įstatymo projekto tikslai. Jeigu anksčiau buvo – siekiama užtikrinti, kad žemė būtų naudojama racionaliai skatinant žemės ūkio veiklą, konkurencingą žemės ūkį, tai liko tikslas – užkirsti kelią spekuliacijai žeme.

Kitas buvo: išsaugoti ir pagerinti natūralią aplinką užtikrinant subalansuotą teritorinę kaimo ekonomiką ir bendruomenių plėtrą, kaimo gyventojų užimtumo didinimą. Redaguodami įstatymą jūs palikote tik tokią frazę: „Skatinti racionalų žemės ūkio paskirties žemės naudojimą“.

Mano manymu, vertinga šiuo įstatymu siekti tokių tikslų: skatinti konkurenciją, žemę naudoti racionaliai, išsaugoti, pagerinti natūralią aplinką, užtikrinti bendruomenių plėtrą ir kaimo gyventojų užimtumą. Aš siūlau vėl grįžti prie buvusių įstatymo tikslų, nesusiaurinti taip, kaip jūs redaguodami susiaurinate, o grįžti prie tų labai vertingų dalykų, mano manymu. Todėl aš ir siūlau vėl išplėsti įstatymo tikslus. Kitaip sakant, grįžti prie tokios redakcijos, kokia buvo 2014 metais priimtame įstatyme, o ne apsiriboti, kaip jūs siūlote, – užkirsti kelią spekuliacijai ir skatinti racionalų naudojimą. Yra daugiau tikslų.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Komiteto išvada yra nepritarti vis dėlto...

PIRMININKAS. Ačiū, ačiū. Minutė! Dabar pirmiausia turime žinoti, ar turime 29 pritariančius, kad būtų svarstoma ši pataisa? Balsuojame. (*Šurmulyš salėje*)

Yra 36 pasisakantys, svarstoma pataisa. Prašau pateikti komiteto nuomonę.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Komiteto nuomonė yra nepritarti. Netikslinga iš esmės keisti įstatymų tikslus ir komitetui nebuvo aišku, kaip būtų didinamas kaimo gyventojų užimtumas.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų užsirašė... Dėl motyvų už ar dėl pataisos J. Jarutis užsirašė? Ne ten užsirašė. Ar kas nors užsirašėte dėl šios pataisos motyvuoti? J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Iš tikrųjų man nelabai suprantama, kodėl Kaimo reikalų komitetas sumanė eliminuoti iš įstatymo anksčiau buvusius pozityvius tikslus. Ar jie dingsta su dabartiniais pakeitimais, tampa nebeįmanomi? Juk tikslų įvardinimas šiaip dėl pačių nuostatų čia pokyčių nepadarė. O toje vietoje, kur liko komiteto redakcija, ar dabar tas žodis „spekuliacija“ yra aiškus, ar jis nėra, taip sakykime, atėjęs iš sovietinių laikų, kai tai, ką mes dabar vadiname verslu, buvo vadinama spekuliacija ir spekuliantais? Gal čia reikėjo ieškoti kito žodžio – „nepagrįstas pasipelnymas“ ar kas nors tokio. Bet ką, dabar jau yra šitoje vietoje, nepataisysi.

PIRMININKAS. Motyvuojančių prieš nėra. Kviečiu apsispręsti balsuojant. Kas balsuoja už E. Gentvilo pasiūlymą, balsuoja už, kas pritaria komiteto nuomonei, balsuoja prieš, kiti susilaiko. (*Balsai salėje*)

Balsavo 102 Seimo nariai: už – 43, prieš – 34, susilaikė 25. Nepritarta.

Kita pastaba – Seimo kanceliarijos Teisės departamento. Prašau komiteto pirmininką pakomentuoti.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Teisės departamento pirmajai pastabai yra siūlymas pritarti.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti komiteto ir departamento siūlymui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Teisės departamento antroji pastaba – pritarti iš dalies. Šiuo atveju esmė yra tai, kad žemės subjektai, tai yra žemės ūkio paskirties žemės pirkėjai – juridiniai ir fiziniai asmenys... būtų tie patys reikalavimai. Įgijėjui taikomi tokie patys šio ir kitų įstatymų nustatyti reikalavimai kaip ir žemės ūkio paskirties žemės pirkėjui.

PIRMININKAS. Ačiū. Komitetas pritarė iš dalies. Ar galime pritarti bendru sutarimu šiai pastabai? Ačiū, pritarta. Dėl viso 1 straipsnio motyvai už, prieš. Užsirašiusių nėra. Ar galime pritarti 1 straipsniui bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Yra prieštaraujančių? (*Balsai salėje*) Gerai. Balsuojame.

Balsavo 104 Seimo nariai: už – 85, prieš – 7, susilaikė 12. 1 straipsniui pritarta.

2 straipsnis. Seimo narių T. Tomilino, V. Ažuolo, P. Urbšio, P. Nevulio, A. S. Nausėdos ir N. Puteikio pasiūlymas. Kas pristatytumėte? V. Ažuolas. Ne? T. Tomilinas. Prašau.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Kadangi mes diskutuojame apie žemės saugiklius, tai yra pasiūlymas nustatyti straipsnio pavadinimą „Įsipareigojimai žemės ūkio paskirties žemės įsigijimui“, o ne

„Įsipareigojimai dėl įgytos žemės paskirties žemės.“ Tai čia pavadinimo klausimas, bet po ilgu diskusijų komitete iš esmės tokios didelės priešpriešos nėra ir lieka Seimui apsispręsti.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Komitetas nepritarė.

PIRMININKAS. Viskas? Ar turime 29 pritariančius, kad svarstytime šią pataisą? Yra. Svarstome. Prašau pateikti komiteto nuomonę.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Komitetas nepritarė šitam pasiūlymui todėl, kad buvo svarstytas ankstesnis pasiūlymas, jam taip pat buvo nepritarta.

PIRMININKAS. Nuomonių už, prieš pareikšti neužsirašė. Kadangi yra skirtingos nuomonės, kviečiu balsuoti. Kas už Seimo narių pasiūlymą, balsuoja už, kas pritaria komiteto nuomonei nepritarti, balsuoja prieš.

Balsavo 100 Seimo narių: už – 13, prieš – 40, susilaikė 47. Pataisai nepritarta.

Kitas pasiūlymas yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento, prašau pakomentuoti.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Trečia pastaba. Komitetas nepritarė, nes žemės ūkio veiklos kriterijus įstatymo leidėjas nustato... (*Balsas salėje: „Per mikrofoną kalbėkite!“*) Įstatymų leidėjas nustato kitame įstatyme – Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatyme. Komitetas nepritarė Teisės departamentui.

PIRMININKAS. Komitetas nepritarė. Ar E. Gentvilas nori kalbėti dėl šios pastabos? (*Balsai salėje*) Dėl Teisės departamento nebalsuojame, tai nebūtina.

Kita pataisa Seimo narių V. Ažuolo, M. Puidoko, P. Urbšio, T. Tomilino, A. Nekrošiaus. Kas pristatote? T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Čia buvo esminė pataisa, esminė diskusija, ar mes galime nustatyti kvalifikacinius reikalavimus žemės ūkio paskirties žemės pirkėjams. Diskusija nėra baigta ir Europoje, jinai vyksta, bet šiandien toliau svarstydami mes pritarime, tikiuosi, kompromisiniam sprendimui. Šitai pataisai buvo nepritarta komitete, man atrodo, kad ji vis dar yra diskusinė. Tačiau sutinku su bendru kompromisu, kad šiame etape galbūt ir nereikia jai pritari.

PIRMININKAS. Ačiū, komiteto nuomonė.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Komitetas nepritarė, nes kaip tik tai būtų prieštaravimas Europos Komisijos pastabai, dėl kurios yra pradėta procedūra.

PIRMININKAS. Tomai Tomilina, ar atsiėmėte pasiūlymą? (*Balsai salėje*) Tada turime turėti 29 pritariančius arba nepritariančius.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Komiteto nuomonė buvo nepritarti.

PIRMININKAS. Pataisos nesvarstome. Kita pataisa – Seimo kanceliarijos Teisės departamento. Prašau, komiteto nuomonė.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Ketvirtoji pastaba, kuriai komitetas nepritarė, dėl išimčių įsipareigojimui užtikrinti žemės ūkio veiklos vykdymą išigytoje žemėje pagrįstumo. Iš tikrųjų dėl to buvo daug diskutuota tiek darbo grupėje, tiek Kaimo reikalų komitetas yra apsisprendęs dėl šito nepritarti.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė, nebalsuojame, tai yra dėl Teisės departamento pataisos nebalsuojama. Seimo narių V. Ažuolo, M. Puidoko, P. Urbšio T. Tomilino ir A. Nekrošiaus pasiūlymas. Kas pristatote?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Tai susijęs pasiūlymas, galime balsuoti, ar svarstyti toliau jį.

PIRMININKAS. Susijęs su pirmuoju?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Taip.

PIRMININKAS. Pirmojo nebesvarstome, tai šitas netenka prasmės?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Taip.

PIRMININKAS. Tai tada atsiimate? Ačiū.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš negaliu atsiimti už visus, bet...

PIRMININKAS. Kitas pasiūlymas yra Seimo nario K. Bacvinkos.

K. BACVINKA (LVŽSF). Atsiimu siūlymą.

PIRMININKAS. K. Bacvinka atsiėmė siūlymą. Kitas pasiūlymas Seimo narių T. Tomilino, V. Ažuolo, P. Urbšio, P. Nevulio, A. S. Nausėdos ir N. Puteikio. Kas pristatote? T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Tai buvo pasiūlymas, susijęs su kitų šalių praktika, pavyzdžiui, Prancūzijos, kur specialiuosiuose ir bendruosiuose planuose yra nustatomi tam tikri įpareigojimai žemės pirkėjams. Manau, kad ši tvarka turėtų Lietuvoje įsigaliooti. Galbūt šis pasiūlymas nėra ganėtinai išsamus ir palieka tam tikrų erdvių interpretuoti, todėl aš kaip ir neprieštarauju komiteto sprendimui nepritari šiandien, bet manau, kad ateityje reikės grįžti prie šitos tvarkos. Siūlau vėlgi bendrąją tvarką spręsti, ar svarstyti tą, nes aš atsiimti negaliu, čia daug pasirašiusių žmonių. Aš vienas negaliu atsiimti.

PIRMININKAS. Kalbėjote dėl 2 straipsnio 3 dalies?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Dėl 3 dalies kalbėjau, taip.

PIRMININKAS. Ar kiti Seimo nariai taip pat atsiima?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Nebalsuojame tiesiog.

PIRMININKAS. Nebalsuojame. (*Balsai salėje*)

A. STANČIKAS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – nepritari.

PIRMININKAS. Valiau Ažuolai, atsiimate? Atsiimate. Povilai Urbšy, atsiimate? Ar atsiimate šią pastabą, kurią pasirašėte? Atsiimate. Ačiū. Petras Nevulis? (*Balsai salėje*) Atsiima. A. S. Nausėda? Atsiima. N. Puteikis? (*Šurmulys salėje*) Tiesiog tada turime pasitikrinti, ar yra 29 pritariantys asmenys, kad būtų svarstoma ši pastaba. Nesvarstome.

Kita pastaba. (*Balsai salėje*) Taip pat Seimo narių T. Tomilino, V. Ažuolo, P. Urbšio, P. Nevulio, A. S. Nausėdos ir N. Puteikio siūlymas dėl 2 straipsnio papildymo 4 dalimi. T. Tomilinas pristato.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Šį kartą kviečiu labai rimtai svarstyti šią pataisą, šį kartą kviečiu balsuoti prieš komiteto sprendimą, nes komitetas iš esmės urmu nepritarė toms pataisoms ir nelabai giliai svarstė. Mes paskui ejome link kompromisų dėl kitų sričių, kitų straipsnių, mes apie tai vėliau kalbėsime. Bet šiuo konkrečiu atveju mes kalbame apie žemės pirkimo ir pardavimo sandorius, kurie turi būti vykdomi bankinio atsiskaitymo būdu. Tai yra skaidrinimas, tai yra ištraukimas iš šešėlio ir taip toliau. Šiuo atveju aš esu kategoriškas, kad mes paliktume galimybę už žemę atsiskaityti tik per banką ir nepaliktume galimybės, jūs visi žinote, ką daryti. Siūlau nepritari komitetui, svarstyti pataisą ir pritarti tai pataisai.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar turime 29 palaikančius šią nuomonę? (*Balsai salėje*)

Yra 62. Svarstome pataisą. Komiteto nuomonė.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Komiteto nuomonė buvo nepritari. Argumentas – tai Atsiskaitymų grynaisiais pinigais ribojimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2627(2) reguliavimo sritis. Bet šitas įstatymas bus ateityje. Iš tikrųjų šiandien, ką ir T. Tomilinas sakė, šiek tiek išėitų kaip sviestas sviestuotas. Bet mes kalbame apie žemės ūkio paskirties žemės pirkimą ir tikrai šiuo atveju mes žinome, kad nemažai buvo įvairių ir korupcinių... ir, ko gero, ir šiandien tai egzistuoja, kad dalis pinigų yra paprasčiausiai slepiama. Žemė yra perkama visai ne ta kaina, kuri realiai yra sumokama. Galbūt jau ir šioje vietoje galėtume įrašyti šią papildymą, kad tai kaip specialusis įstatymas, susijęs su žemės ūkio paskirties žemės pirkimu.

PIRMININKAS. Ačiū, nuomonė už – P. Urbšys.

P. URBŠYS (LVŽSF). Posėdžio metu buvo minimas Europos Komisijos komunikatas. Komunikate irgi fiksuojama, kad žemė yra ribotas ir ypatingas turtas. Jeigu mes irgi pripažįstame tą patį, tai turime ir nustatyti ypatingą atsiskaitymo tvarką, kad žemė netaptų pasipelnymo šaltiniu ir kad per kai kuriuos asmenis neateitų nešvarūs pinigai. Tas apribojimas, man atrodo, yra labai protingas, nes tas, kas turi teisėtai sukauptų lėšų, jis gali pagrįsti, jis atsiskaito per banką. Man atrodo, ko gero, tendencija mūsų valstybėje ir bus kovoti su šešėliu, eiti tuo keliu. Tai pradėkime nuo žemės.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Aš kitu.

PIRMININKAS. Kitu. Kazy Starkevičiaus, norite kalbėti?

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Pirmininkas taip neaiškiai dabar paaiškino, bet iš tikrųjų dėl žemės pirkimo, kaip ir viso nekilnojamojo turto pirkimo, atsiskaityti grynaisiais pinigais yra ribojimų ir reikia, kad jie būtų bendri tiek perkant kitą nekilnojamojį turtą, tiek ir žemę. O dabar mes

čia įvesime kažkokias išlygas, kad perkant būtent žemę būtų tam tikri ribojimai. Jeigu keisis ribojimai pirkti grynaisiais pinigais kitus objektus, tai keisis ir dėl žemės, čia nereikėtų įverti tam tikrų dviprasmybių. Aš irgi esu už. Iš tikrųjų matome ir galbūt būna sandorių, kur mokama dalis įvairiais būdais, bet čia mes to nesugaudysime. Vienu žodžiu, kaip dėl viso nekilnojamojo turto, taip ir dėl žemės turi išlikti tokios pačios sąlygos. Jeigu griežtės, mes turbūt svarstysime tai, tai griežtės ir dėl žemės, ir dėl kito nekilnojamojo turto. Taigi čia tikrai nesiblaškykime.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu balsuoti dėl šios pataisos. Kas pritaria Seimo narių pasiūlymui, balsuoja už, kiti – kitaip.

Balsavo 103 Seimo nariai: už – 61, prieš – 6, susilaikė 36. Pasiūlymui pritarta.

Kitas pasiūlymas Seimo nario E. Gentvilo. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Mes žinome, kad iki šio įstatymo įsigaliojimo yra ūkio subjektų, tiek fizinių, tiek juridinių asmenų, kurie turi virš 500 hektarų. Gyvulininkystei leidžiama turėti virš 500 hektarų, tačiau gali taip atsitikti, kad žmogus ar perorientuoja savo ūkį, arba dėl tam tikrų priežasčių sumažėja gyvulių skaičius, ir tas žmogus nebegali pagal galiojančią įstatymą turėti daugiau kaip 500 hektarų žemės ūkio naudmenų. Čia apskritai tokia konstitucinė kontroversija, kai išskirtas vienas subjektas, kuris užsiima gyvulininkyste. Tačiau jeigu atsitinka taip, kad turi virš 500 hektarų ir turi atsisakyti, tada mano pasiūlymas skamba taip: „Valstybė išperka viršijančią 500 hektarų ploto ribą vidutine rinkos verte, kurios dydis nustatomas pagal žemės verčių zonų žemėlapius.“ Toks siūlymas, kad valstybė perimtų, o paskui jau valstybė turėtų galimybę atiduoti, perleisti, perduoti kitiems ūkininkams tą žemės perteklių dirbti.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar turime 29 balsuojančius už tai, kad būtų svarstoma ši pataisa?

Už balsavo 36. Svarstome.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Komiteto nuomonė nepritarti. Iš tikrųjų diskutuojant apie 500 hektarus ir būtent šią išlygą dėl gyvulininkystės, tikrai tiek darbo grupėje, tiek komitete buvo daug diskusijų apskritai dėl pačios išimties. Taip žiūrint. Tačiau vis dėlto buvo priimtas tas sprendimas, kad reikia skatinti gyvulininkystę, tas papildomas žemės įsigijimas virš 500 hektarų yra susijęs su gyvuliais. Tikrai būtent įsigijimo metu būtent subjektas gerai žino, kokios jo laukia pasekmės, jeigu jis būtent dėl savo kaltės arba dėl savo sprendimo atsisakys tos gyvulininkystės, kad jis šią plotą, atitinkamai virš 500 hektarų, praranda. Visa tvarka yra numatyta.

PIRMININKAS. Ačiū. Net ir E. Gentvilas nebepasisako prieš savo pasiūlymą. Kviečiu balsuoti apsisprendžiant. Kas už E. Gentvilo siūlymą, balsuoja už, kas pritaria komiteto nuomonei, balsuoja prieš.

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 29, prieš – 29, susilaikė 39. Pataisai nepritarta.

Kitas pasiūlymas Seimo narių T. Tomilino, V. Ažuolo, P. Urbšio, P. Nevulio, A. S. Nausėdos ir N. Puteikio. Kas pristatysite? T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Pasiūlymas susijęs su apribojimais asmenims, kurie buvo teisti už sunkius ir ypač sunkius nusikaltimus, įsigyti, taip pat juridinių asmenų tokiems savininkams įsigyti žemės ūkio paskirties žemę. Didelio palaikymo tarp skirtingų interesų grupių šitas pasiūlymas nesulaukė, todėl manau, kad bus galima ateityje grįžti prie jo tikslesnio formulavimo, galbūt už sunkius finansinius nusikaltimus taikyti tam tikrus ribojimus. Bet šiandien aš to palaikymo nematau, todėl siūlau balsuoti, ar toliau svarstyti šią pataisą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar turime 29 palaikančius? Kviečiu balsuoti ir parodyti.

Už – 11. Pasiūlymas nesvarstomas.

Dėl viso straipsnio su visais pasiūlymais. Niekas neužsirašė diskutuoti. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 103 Seimo nariai: už – 76, prieš – 3, susilaikė 24. 2 straipsnis priimtas.

3 straipsnis. Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Būtent 10 pastabai komitetas nepritarė, nes ką mes ir kalbėjome, dėl išimčių virš 500 hektarų, tai būtent papildomas vienas sąlyginis gyvulys, vienas hektaras. Kadangi ir darbo grupėje labai daug apie tai buvo diskutuota, ir komitete, ir komiteto sprendimas buvo vis dėlto, kad būtų taikoma šita išimtis, todėl Teisės departamentui nepritarė.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl Teisės departamento nuomonės nebalsuojame, pritariame komiteto nuomonei.

Toliau Seimo nario E. Gentvilo pasiūlymas. Pristato Seimo narys E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Mano pasiūlymas labai panašus, kaip ką tik buvo Teisės departamento, kuriam nepritarta ir dėl kurio nebalsuojama. Mano manymu, tikrai yra antikonstitucinis dalykas, tačiau iki šiol Seime pritrūkdavo balsų kreiptis į Konstitucinį Teismą, kad viena veiklos sritis įgyja pranašumą prieš kitas. Tas, kas užsiima gyvulininkyste, gali turėti virš 500 hektarų, kas užsiima augalininkyste, negali turėti. Noriu pasakyti, kad ir Europos Komisija į tuos dalykus yra atkreipusi dėmesį, ji mūsų konstitucingumo nesvarsto, svarsto Europos teisės požiūriu. Mano siūlymas išbraukti nuo tos vietos, kad šis ribojimas netaikomas, jeigu žemės ūkio paskirties žemė įsigyjama gyvulininkystei plėtoti, ir t. t. Kitaip sakant, visi ūkininkai būtų vienodi – ne daugiau kaip 500 hektarų. O dėl dabartinės išlygos ir lengvatos užsiimantiesiems gyvulininkyste, jeigu ji išliktų, gal šiame Seime atrasime balsų kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar turime 29 pritariančius, kad būtų svarstoma pataisa?

Yra 30 pritariančių. Komiteto nuomonė.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – šių metų spalio 27 dienos posėdyje nuspręsta palikti galiojančią nuostatą. Kaip minėjau, mes jau buvome tai svarstę ir todėl komiteto nuomonė yra nepritarti.

PIRMININKAS. Nuomonių už, prieš nėra. Siūlau balsuojant apsispręsti dėl šio pasiūlymo. Kas pritariate Seimo nario E. Gentvilo pasiūlymui, balsuojate už, kas pritariate komiteto nuomonei, balsuojate prieš.

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 24, prieš – 33, susilaikė 32. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas – Seimo narių T. Tomilino, V. Ažuolo, M. Puidoko pasiūlymas. Turbūt susiję du pasiūlymai. Pristato V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Šio pasiūlymo esmė yra ta, kad Žemės tarnyba užsiimtų kontrole, ar asmenys neviršija bendro nustatyto ploto ribos. Šiuo metu atsitinka tokių atvejų, kai netgi matome spaudoje ir kituose informaciniuose dalykuose, kad nuperkami *uabai* ar kitos įmonės, kurios valdo didžiulius plotus, o iš esmės niekas nekontroliuoja, ar jie neviršija nustatyto ploto. Todėl šio ir kitų pasiūlymų esmė yra ta, kad Žemės tarnyba kontroliuoja, ar jie neviršija nustatyto ploto.

PIRMININKAS. Kalbėjote dėl abiejų pasiūlymų? Abu susiję?

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Taip, jie tarpusavyje susiję, todėl siūlau balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar turime 29 palaikančius?

58 palaikantys Seimo nariai. Svarstome. Komiteto nuomonė dėl abiejų pasiūlymų.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Komiteto nuomonė abiem pasiūlymams pritari.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė už – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Kviečiu, kolegos, pritari V. Ažuolo ir jo komandos parengtam tokiam išmintingam pasiūlymui, kad mūsų valstybės institucijos turėtų prievolę tikrinti savininkus, išsamią tikrinti. Ir taip pat mes persikeliame į diskusijos sukūrį dėl apskritai nuosavybės slėpimo, „Panama Papers“ ir visų kitų reikalų. Labai gerai, kad mes turėsime tokią nuostatą, kuri mums padės skaidriai stebėti, kaip spekuliuojama ar nespekuliuojama mūsų žeme.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė prieš – K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Aš trumpai galėčiau pasakyti, kas atsitiks. Dvi *niankos* – vaikas be galvos. Dabartiniu metu yra nusistovėjusi tikrai gera tvarka – už visus veiksmus atsako notari. Notarai patikrina informacinėse bazėse, registruose, kiek tos žemės... Pats pilietis – jeigu mes pasitikime Lietuvos piliečiais, o visi deklaruojame, kad pasitikime, – deklaruoja, kad jis neturi daugiau kaip 500 hektarų. Notaras atlieka patikrinimo veiksmus visuose registruose. Įvedėme dar papildomą registrą. Labai gerai, kad bendrovių pajininkai dabar irgi turės užregistruoti savo pajininkus Registrų centre. Anksčiau tik pas juos seife būdavo įdėti tie pajininkai. Taigi mechanizmas tobulėja. Dabar žinome, kas yra Žemės tarnyba. Kas atsitiks? Kai notaras gaus Žemės tarnybos patikslinimą ir patikrinimą, kad jis tikrai turi reikiamą kiekį žemės, jo neviršija, tada pasikliaus notaru, t. y. Žemės tarnyba. Ir notaras tvirtins. Atsakomybė bus visiškai „išplauta“. Kaip pradžioje sakiau: dvi *niankos* – vaikas be galvos. Taigi pagalvokime. Ir biurokratizmą padidinsime, ir sąnaudas padidinsime, nes reikės ir notarui mokėti, ir Žemės tarnybai mokėti. Atsitokėkime. Pasitikime tarnyba ir mūsų šalies piliečiais.

PIRMININKAS. Ačiū. Mokėti reikės notarui, ne notarui. Kadangi nuomonės išsiskyrė, kviečiu balsuojant apsispręsti dėl šio pasiūlymo, kuriam pritarė ir komitetas.

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 55, prieš – 3, susilaikė 31. Pasiūlymams pritarta.

Kitas – Seimo nario A. Stančiko pasiūlymas. Prašom pristatyti.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Trumpai. Čia yra tik techninio pobūdžio. 8 straipsnio 4, 6 ir išbraukti 5, 7 dalyse ir t. t., ten nurodyti. Čia yra tik techninio pobūdžio – eiliškumas keitėsi. Komitetas tam pritarė.

PIRMININKAS. Ar galime pritari bendru sutarimu redakcinio pobūdžio pastaboms? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Kitas – Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas. Prašom pristatyti.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Šešta pastaba, kuriai komitetas nepritarė. Tai yra žemės paėmimo... Kalbama apie tai, kad yra nurodytas plotas. Esmė yra ta, kad paimamas ne sklypas, o plotas. Pavyzdžiui, perkant žemę dėl gyvulininkystės plėtros subjektas turėjo, sakykime, 490 hektarų, nupirko sklypą 50 hektarų, tačiau jis trejų metų laikotarpiu įsipareigojimų nevykdė ir valstybė turi išpirkti iš jo. Išeina, kad ji turi išpirkti ne visą sklypą, o plotą. Todėl komiteto pasiūlymas buvo, kad paliktas plotas, ir Teisės departamentui nepritari. (*Balsai salėje*) Čia, ko gero, esmės labai nekeičia. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū. Išgirdome komiteto nuomonę.

Kita – Teisės departamento pastaba. Prašom pristatyti.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Jai taip pat komitetas nepritarė. Patobulintas pasiūlymas nustato tikslumą – aprašytas aiškinamajame rašte. Esmė yra ta, kad 2006 metais galiojo juridiniams asmenims įsigyti žemės iki 2 tūkst. hektarų. Šiandien mes susiduriame su tuo, kad vis dėlto yra turinčių ir didesnę plotą negu 500 hektarų. Tačiau tai iki 2006 metų galiojęs įstatymas.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl viso 3 straipsnio dėl motyvų niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti už visą 3 straipsnį su pastabomis.

Už – 56, prieš nebuvo, susilaikė 32, balsavo 88 Seimo nariai. 3 straipsniui pritarta.

4 straipsnis. Valstybinės...

A. STANČIKAS (LVŽSF). Pastabų nėra.

PIRMININKAS. Pasiūlymų nėra. Ar galime pritari bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

5 straipsnis. Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Pastaba, kuriai komitetas pritarė.

PIRMININKAS. Pritarė. Galime visi drauge pritari. Toliau – Seimo narių V. Rinkevičiaus, A. Bauros, A. S. Nausėdos, J. Rimkaus, G. Burokienės, A. Šimo, K. Bacvinkos, K. Mažeikos ir S. Jakeliūno pasiūlymas. Kas pateikiate? V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Dėl pirmumo teisės įsigyti žemę tiems, kurie turi nuomos sutartis ir nuomoja žemę, viskas yra gerai, tačiau nuomos sutartys, kurios yra ne už atlyginimą, o panaudos sutartys... Iš esmės, kaip žinome, žemės niekas už dyką nenuomoja, tai yra aiškus mokesčių slėpimas. Taigi, jeigu jau slepi mokesčius, tai bent negauk pirmenybės pirmumo teise įsigyti žemę. Siūlome tokiems, kurie pagal panaudos sutartį naudoja žemę, tai, aš manau, nėra skaidru, nesuteikti pirmenybės teisės, išskyrus artimus gimines: tėvus, vaikus, brolius, seseris, artimus gimines. Tokie dalykai, aš manau, yra galimi, ir tai natūralu. Todėl siūlau tokią pataisą.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar turime 29 palaikančius, kad būtų svarstomas šis pasiūlymas? Palaike 62 Seimo nariai. Svarstome. Prašau. Komiteto nuomonė.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Komiteto nuomonė yra pritari.

PIRMININKAS. Ačiū. Gal galime bendru sutarimu pritari? (*Balsai salėje*) Balsuojame? Gerai. Kas už Seimo narių ir komiteto siūlymą, balsuoja už.

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 72, prieš – 1, susilaikė 19 Seimo narių. Pataisai pritarta.

Kitas pasiūlymas Seimo nario A. Stančiko. Prašau.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Šiuo atveju esmė yra, ką ir minėjo kolega gerbiamas K. Starkevičius. Šiandien susidaro tokia dviprasmybė, kaip sakoma, dvi auklės, o vaikas be galvos. Tai vis dėlto ar NŽT, ar notaro kontora turėtų tvarkyti visus tuos reikalus? Kaimo reikalų komitete mes svarstėme ir priėmėm, kad už tai būtų atsakinga NŽT, ir šitas įstatymas yra su tuo susijęs, kad išbraukiama notarų kontora.

PIRMININKAS. Komitetas sutinka?

A. STANČIKAS (LVŽSF). Komiteto nuomonė buvo pritarti.

PIRMININKAS. Ar galime sutarti bendru sutarimu, kad svarstome? (*Balsai salėje*) Ačiū. Negalime? Gerai. Reikia 29 pritariančių, kad būtų svarstoma. 50 Seimo narių pasisakė, kad būtų svarstoma. Komiteto nuomonę pasakėte – pritarti. Nuomonė prieš – Seimo narys K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Gerbiami Seimo nariai, tikrai susimąstykime. Jeigu, kaip pristatė pirmininkas, mes visiškai panaikiname notarų atsakomybę, taigi notaras yra draustas civiline atsakomybe, jo visi sandoriai yra tvirtinami, yra tam tikra garantija. Jeigu mes paliksime atsakingą tik Žemės tarnybą, tai bus, kad valdininkas vienais metais patvirtins tuos duomenis, kurie po kelerių metų pasirodys netikslūs, kas tada atsakys? Notaras tada sakys: aš gavau tokius duomenis, ir jam nereikia žiūrėti į Registrų centrą, nieko, štai, Žemės tarnyba man patvirtino.

Ir dar, gerbiamas pirmininke, neklaidinkite – Žemės tarnybai už paslaugas taip pat reikia mokėti, tai išeis dar ir papildomos išlaidos. Kai dabar matome valstybės tarnybos, ypač Žemės tarnybos atsakomybę, jeigu mes panaikinsime notarų atsakomybę, kurie tvirtina šiuos veiksmus, tai kas atsitiks? Tikrai bus blogai. Atsitokėkime. Per šiuos metus kiek notarai tvirtino sutarčių po saugiklių įsigaliojimo, nebuvo nė vieno atvejo, kad girdėtume kokį nors skandalą. Negirdėjome. Aš tikiuosi, kad dauguma notarų dirba atsakingai, nes tai yra jų tolesnio darbo... Galima atimti iš jų licenciją, jeigu jie nedirbs sąžiningai. Taigi atsitokėkime ir palikime atsakomybę notarams.

PIRMININKAS. Nuomonė už – Seimo narys V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Mieli kolegos, iš tikrųjų šiek tiek klaidiname vieni kitus, kad notarai prižiūri ir kontroliuoja, ar nėra viršijamas plotas. Notarai tik paima deklaraciją, kurią užpildo pirkėjas, kuris savo gera sąžinės valia pareiškia – turi arba neturi. O kas kontroliuotų, ar jis iš tikrųjų turi, to nėra. Todėl Žemės tarnyba ir turi atlikti savo darbą, tą funkciją, ir užtikrinti, kad nebūtų viršijamas šitas plotas. Todėl prašau balsuoti už.

PIRMININKAS. Kviečiu balsuoti dėl šios pataisos. Už balsuoja tie, kas pritaria komiteto ir Seimo narių siūlymams.

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 53, prieš – 4, susilaikė 36. Pataisai pritarta.

Kitas pasiūlymas yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento. Prašau pristatyti.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Šitai pastabai nepritarta. Dėl šios nuostatos tikslingumo jau apsisprendė Seimo Kaimo reikalų komitetas posėdyje. Iš tikrųjų buvo daug diskutuota dėl šio klausimo ir buvo priimtas sprendimas nepritarti šiai nuostatai.

PIRMININKAS. Ačiū. Kitas Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas. Prašau.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Kaimo reikalų komitetas nepritarė. Šiuo atveju esmė yra ta, kad pirkimo atveju žemę, sakykime, turėdama tam tikrų tikslų ateityje turėtų nupirkti valstybė, tačiau tokio tikslo, ko gero, nėra, nes pagal įstatymą esant poreikiui valstybė tikrai gali išpirkti pagal nustatytą tvarką. Iš esmės pirkimo atveju kaip ir nėra tikslinga įsigyti valstybei žemę. Todėl yra nepritarta.

PIRMININKAS. Ačiū. Kitas pasiūlymas Seimo narių T. Tomilino ir V. Ažuolo. Kas pristatote? V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Šis pasiūlymas bus susijęs su keliais punktais, bet pati esmė, kad informavimo tvarka, kaip turi būti informuojamas žemės naudotojas, kuris naudoja žemę, ją dirba, būtų paliekama ta pati tvarka, kuri yra šiuo metu. Tik tvarka yra papildoma, kad pirmumo teise trys grupės būtų informuojamos raštu, o visi kiti pirmumo teisę turintys asmenys būtų informuojami internetinėje erdvėje. Čia buvo diskusijų, kad galbūt visus reikia palikti internetinėje erdvėje, bet suprantant situaciją, kad žemdirbių Lietuvoje yra 130 tūkst., tai jeigu jie visi žiūrėtų *online* kiekvieną dieną, ar neatsirado sklypas, ta sistema turbūt paprasčiausiai užlūžtų. Trumpas toks.

PIRMININKAS. Ar, taupant laiką, galima pritarti, kad bendru sutarimu, kad svarstome šią pastabą?

A. STANČIKAS (LVŽSF). Taip.

PIRMININKAS. Ačiū.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Komiteto pritarimas irgi yra.

PIRMININKAS. Komitetas pritarė. Nuomonių už, prieš nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu šiam pasiūlymui? Ačiū, pritarta.

Seimo narių T. Tomilino ir V. Ažuolo kitas pasiūlymas. Kas pristatote? V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Jis analogiškai susijęs, nes reikia padaryti tam tikrų punktų pataisas dėl informavimo priemonių.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Komiteto nuomonė irgi yra pritarti.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti, kad būtų svarstomas šis pasiūlymas, bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl vedimo tvarkos – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Tikrai be priekaištų kam nors, tačiau seku visas pataisas, pasiūlymus ir jau pasimečiau. Gerai būtų, kad ar jūs, ar pranešėjas pasakytų, kurio straipsnio kuris papildymas arba kuri pastaba.

PIRMININKAS. 5 straipsnio 3 dalį išdėstyti taip – skamba, ir 20 puslapyje. Jau pristatė. (*Balsas salėje: „Ne, ne“*). Tomai Tomilinai, jeigu norite, galite pareikšti nuomonę. Norint pareikšti nuomonę, reikėtų užsiregistruoti. Prašau.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Tiesiog toliau yra taip pat dėl 5 straipsnio 3 dalies mano ir V. Ažuolo pasiūlymas, todėl nepasimeskime. Aš tik tai noriu pasakyti.

PIRMININKAS. Gerai. Dėl pirmojo pasiūlymo nuomonių už, prieš nėra. Ar reikia balsuoti, ar galime pritarti tam pasiūlymui bendru sutarimu? Ačiū. Prieštaraujančių nėra, pritarta.

Tada kitas Seimo narių T. Tomilino ir V. Ažuolo pasiūlymas taip pat 5 straipsnio 3 dalį išdėstyti taip. Kas pristatote? T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Mes atsiimame šitą pasiūlymą, nes toliau svarstysime kompromisinį variantą ir už jį balsuosime.

PIRMININKAS. Ačiū. Kitas Seimo nario T. Tomilino pasiūlymas dėl 5 straipsnio 3 dalies. Prašau pristatyti.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Čia analogiška situacija. Per laiką buvo teikiami pasiūlymai, nes buvo ieškoma kompromisų.

PIRMININKAS. Taip pat atsiimate?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Taip pat atsiimu.

PIRMININKAS. Atsiimate. Ačiū.

Kitas yra Seimo nario P. Urbšio pasiūlymas dėl 5 straipsnio 3 dalies. Prašau pristatyti.

P. URBŠYS (LVŽSF). Siūlymo esmė yra susijusi su tuo, kad nebūtų galima spekuliuoti žeme. Tiems, kurie baiminasi to, kad ši sąvoka yra atkeliavusi iš sovietinių laikų, aš siūlau vis dėlto įsiskaityti į tą patį komunikatą. Europos Sąjungoje ta sąvoka aiškiai vartojama.

Negana to, būtent tame komunikate akcentuojama: „Nacionalinėms valdžios institucijoms leidžiama uždrausti parduoti žemę, jei kaina pagal objektyvius kriterijus gali būti laikoma pernelyg spekuliatyvia.“ Siūloma pataisa ir užkerta galimybę spekuliuoti žeme, nes jeigu per mažiau negu penkerius metus nusprendžiama žemę parduoti 150 % daugiau nei jos vidutinė vertė, mes aiškiai matome, kad tai yra spekuliatyvi kaina. Šita pataisa mes užkardome tą procesą. Siūlau pritarti.

PIRMININKAS. Ar yra 29 pritariantys, kad būtų svarstomas šis pasiūlymas? Yra 38 pasisakantys už tai, kad būtų svarstomas šis pasiūlymas.

Komiteto nuomonė.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Komiteto nuomonė yra pritarti iš dalies. Iš tikrųjų šiek tiek pabandyčiau dar pakomentuoti šitą klausimą, nes komitetas tikrai įvairius variantus šiuo klausimu... Prieš tai, matėte, ir T. Tomilino iš esmės buvo analogiški pasiūlymai, tačiau buvo ir priimta, ir vėl atgal grįžta prie šito klausimo, ir vėl persvarstyta. Iš tikrųjų komitetas vis dėlto priėmė sprendimą, ne vienbalsiai, bet priėmė sprendimą pritarti siūlymui.

Mes kalbame apie spekuliaciją. Buvo referendumas, buvo renkami parašai dėl žemės pardavimo ir ten buvo akcentas, kad žemės neparduotume užsieniečiams, iš tikrųjų saugiklių atsiradimas. Ką mes šiandien dirbame, tai ir yra, kad žemė netaptų spekuliacijos objektu, kad įsigyta žemė ir būtų skiriama žemės ūkio veiklai, nes šiandien tikrai tų pinigų, ko gero, *sviete*, kaip žemaičiai sako, yra pakankamai ir tikrai norima išnaudoti tam tikrą situaciją – nupirkti žemės pigiai, o paskui galbūt ją konsoliduoti ir parduoti brangiai. Šiuo atveju tikrai šitas variantas yra kaip kom-

promisinis. Būtent ir sakome: jeigu penkerius metus neišlaikėi tos žemės ir parduodi, vadinasi, kaip ir tikslas buvo spekuliacijos tikslais tą žemę įsigyti.

Kodėl iš dalies? Čia yra dėl techninės... redakcinio pobūdžio. Jeigu žiūrėtume, tekste yra parašyta: „Kai žemės ūkio paskirties žemės sklypas.“ Turi būti „kai parduodamas“. Yra praleistas žodis „parduodamas“. Čia yra pastaba iš dalies, o iš principo yra pritarta.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar P. Urbšys sutinka su tokiu pritarimu iš dalies? Sutinka. Ačiū.

Vienas Seimo narys – V. Ažuolas pasisako už. Motyvai.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Šis nutarimo projektas ir atsirado iš to, kad nebūtų žeme spekuliuojama, nes puikiai prisimename praeitį – kol išvis nebuvo žemės saugiklių, spekuliacija vyko labai aktyviai. Vieną dieną sklypai buvo perkami, kitą dieną parduodami ir tai buvo daroma masiškai. Šito pasiūlymo esmė ir yra, kad spekuliantas – tas, kuris nori spekuliuoti žeme, negalėtų kainos padidinti daugiau kaip 150 %, ir tai būtų jam tam tikras apribojimas tuo užsiimti. Prašau balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė prieš – Seimo narys E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). O aš prašau balsuoti prieš, nes kolega ponas V. Ažuolas kaip tik ir įtikino. Kol dar nebuvo žemės pardavimo saugiklių, buvo spekuliacijos atvejų. Taip, turbūt buvo ir per tą laiką Lietuvos Respublikos teritorijoje atsirado du didžiausi Europos Sąjungoje žemvaldžiai, kurie dalį žemės susipirko tam, kad kada nors atsikratytų didžiąją dalį (ačiū jiems) tam, kad ją dirbtų. Šiandien mes tarp 28 Europos Sąjungos valstybių turime du didžiausius, stambiausius žemvaldžius – „Agrowillą“ ir „Agrokonzerną“. Štai kas vyko iki to.

Dabar jūs pradodate vaidinti, kad kovojate su žemės spekuliacija. O žemės paskirties keitimas kaip toks išlieka kaip juridinė galimybė? Išlieka. Šiandien aš manau, kad perku žemės ūkio paskirties žemę, ateityje ją paversiu komerciniu žemės sklypu, todėl sutinku sumokėti daugiau. Ne, tai čia atsiranda draudimas.

Kodėl to draudimo reikia? Aš nematau jokio pagrindo. Jūs leiskite žmogui, kuris parduoda žemę, užsidirbti. Jeigu atsiranda koks, vadinkime, nukvakęs pirkėjas, kuris galbūt turi savo idėjų, galbūt mato labai gražų kraštovaizdį, jis gal ir nenorės užsiimti žemės ūkio veikla, bet jis sutinka sąžiningai sumokėti kainą daugiau negu pusantrą karto pagal numatytas vertes. Ne, jūs tai draudžiate.

Pažiūrėkime į tokią situaciją. Žmogus, grįžęs iš užsienio, gal ir nenori užsiimti žemės ūkio veikla. Jis nori turėti paupyje ramią sodybą ir už tai sutinka labai brangiai sumokėti. Jūs vėlgi neleidžiate. Baikime lįsti į rinką, nes noriu pasakyti: šiuo metu yra populiariausia idėja Lietuvai, kuri skamba šitaip – visus draudimus pakeiskime į leidimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsakytos. Turime apsispręsti balsuodami, pritardami komiteto redakcijai. Kas už šį pasiūlymą, balsuoja už, kiti – kitaip.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 42, prieš – 21, susilaikė 35. Pataisai nepritarta.

Kita Seimo nario pataisa T. Tomilino ir V. Ažuolo. Kas pristatote? T. Tomilinas ar V. Ažuolas? T. Tomilinas pristato – 5 straipsnio 4 dalį išdėstyti taip.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Sekundę, surasime. Mes jau balsavome dėl šitos pataisos, nes čia V. Ažuolas pristatė visą lapkričio 3 dienos pataisą, kuri susijusi su pranešimu. Tai mes dėl to jau balsavome.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Taip, komiteto nuomonė pritarti.

PIRMININKAS. Jeigu jau dėl to yra balsuota, atsiimate, nebereikia jos?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Ne, ne. Mes jos neatsiimame, mes jau priėmėme.

PIRMININKAS. Šitos mes nepriėmėme, svarstymo procedūros dėl jos nebuvo.

T. TOMILINAS (LVŽSF). V. Ažuolas pasakė, kad aš pristatau visą lapkričio 3 dienos pasiūlymą, kuris yra apie tai ir apie tai. Net buvo bendru sutarimu pritarta.

PIRMININKAS. Gerai. Jūs ją jau pristatėte.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Taip.

PIRMININKAS. Ar susijusios?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Taip. Tai galime balsuoti dar kartą, nes buvo apie tai kalbama ir buvo tam pritarta.

PIRMININKAS. Valiau Ažuolai, pasakykite dar savo nuomonę.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gal galime balsuoti, bus paprasčiau ir nereikės labai... nes jos susijusios.

PIRMININKAS. Gerai. Ar galime bendru sutarimu pritarti, kad būtų svarstoma ši pataisa? Taip, ačiū. Komiteto nuomonė yra?

A. STANČIKAS (LVŽSF). Pritarti.

PIRMININKAS. Pritarti. Gal galime bendru sutarimu pritarti visai šiai pataisai? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta.

Kitas pasiūlymas Seimo kanceliarijos Teisės departamento.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Pritarti.

PIRMININKAS. Komitetas pritarė. Toliau Seimo narių T. Tomilino ir V. Ažuolo dėl 5 straipsnio 5 dalies, kurią siūlo...

T. TOMILINAS (LVŽSF). Čia tas pats, pratęsimas to paties.

PIRMININKAS. Pratęsimas. Ar galime pritarti bendru sutarimu, kad svarstoma ir pritariama visai pataisai? (*Balsai salėje: „Galime!“*) Ačiū, pritarta.

Kitas Seimo narių pasiūlymas T. Tomilino, V. Ažuolo, P. Urbšio, P. Nevulio, A. S. Nausėdos ir N. Puteikio – papildyti įstatymo projekto 5 straipsnį 10 dalimi ir jį išdėstyti taip. Kas pristatote? T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, mes atsidūrėme nepavydėtinoje padėtyje, nes ką tikrai nebuvo pritarta kompromisui P. Urbšio variantui. Mes visi ramiai, gražiai pristatinėjome, atsiiminėjome savo pataisas būtent dėl to, kad tikėjomės, kad bus pritarta tai pataisai, kurią pasiūlė P. Urbšys, bet kadangi to neįvyko, susitarimas sulaužytas, tai aš siūlau dabar rimtai diskutuoti dėl šito 5 straipsnio papildymo 10 dalimi. Tai ir buvo pirminis pasiūlymas. Beje, pažiūrėkite, suvestinėje redakcijoje yra net išlikęs netikslumas, kad komitetas siūlo pritarti mano ir V. Ažuolo 6 dienos pasiūlymui. Vadinasi, kad vienu metu šitai esmei šito pasiūlymo komitete net buvo pritarta, paskui vyko diskusija su kitomis institucijomis ir t. t., buvo rastas kompromisas P. Urbšio pasiūlymo pavidalu, tačiau kadangi jūs kompromisą ką tikrai sugriovėte, tai nelieka jokios galimybės, kaip svarstyti labai rimtą apribojimą, tai yra apribojimą kelti kainą visai žemės ūkio žemei daugiau negu 150 % nuo jos vertės pagal valstybinę verčių žemėlapi. Kitaip jūs nepaliksime iš viso jokių rimtų saugiklių ir tas svarstymas netenka prasmės. Aš siūlau pritarti šitai pataisai. Jeigu bus kokių nors neaiškumų, bus galima spręsti veto būdu. Čia yra labai rimta diskusija, mes galime labai rimtai prarasti savo strateginės vertybės kontrolę. Nepalikdami jokių galimybių apsaugoti žemę, mes darome didžiulę klaidą ir esame iš esmės tų žmonių, kurie surinko 300 tūkst. parašų, išdavikai. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū. A. Navickas dėl vedimo tvarkos.

A. NAVICKAS (TS-LKDF). Taip, aš norėčiau sužinoti, apie kokius čia mistinius susitarimus kalbama, nes aš visada galvojau, kad Seimo sprendimai priimami salėje, o ne kažkokiais mistiniais susitarimais. Dabar ponas T. Tomilinas sako, kad aš ar kažkas sulaužė kažkokius mistinius susitarimus, tai norėtusi sužinoti, kokie mistiniai susitarimai čia egzistuoja ir kas čia su kuo tariasi?

PIRMININKAS. Supratome, kad su jumis nesitarė. Ačiū. Ar yra 29 palaikantys T. Tomilino ir kitų siūlymą? (*Šurmuly salėje*) Tik dėl svarstymo, nesijaudinkite, kas nebalsuojate už, kitaip galite ir nebalsuoti.

Svarstome, yra 40 palaikančių Seimo narių. Komiteto nuomonė.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Komiteto nuomonė. Komiteto nuomonė buvo... (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKAS. Pasakykite komiteto nuomonę.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Taip, nuomonė buvo nepritarti. Bet iš tikrųjų, kaip ir minėjo, būtent šitas klausimas buvo labai daug kartų diskutuojamas, nes buvo įvairių pasiūlymų. Ir būtent pasutinis gerbiamojo P. Urbšio pasiūlymas, kuris ir buvo kaip kompromisinis, sakykime, variantas, kuris labai išdiskutuotas ir šitoje vietoje... Nes dabartinis... Dėl šito įstatymo dabar yra pateiktas būtent apribojimas 150 %, bet čia jau yra būtent dėl parduodamos žemės. Ankstesnis variantas buvo dėl žemės neišlaikius penkerių metų, tai yra kaip ir spekuliacija, tai šis įstatymas sako, kad apskritai, jeigu žemė parduodama brangiau negu 150 %, tai yra bandoma apeiti pirmumo teisę sukelti žemės kainą šitoje vietoje. Komiteto pirmasis sprendimas buvo už šitą projektą, tačiau

buvo siūlomi kiti variantai ir iš esmės, kadangi mes apsisprendėme priimti kitus įstatymus, analogus... (*Balsai salėje*) Na, kaip ne taip, taip buvo. Iš tikrųjų šitoje vietoje komiteto siūlymas yra nepritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. P. Urbšys dėl vedimo tvarkos.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Frakcijos vardu siūlau pertrauką iki kito posėdžio būtent dėl šio klausimo svarstymo.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū. Seimo narys R. Žemaitaitis. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (*TTF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio Pirmininke. Gerbiamas Pirmininke, kur pristatinėjo komiteto pirmininkas, kolega, reikia pristatyti komiteto išvadas, o ne savo išvedžiojimus ir savo pamąstymus. Tai jūs esate įpareigotas perskaityti tiktai tai, ką komitetas nusprendė, ar ne? O jūs dabar diktuojate savo kažkokius myliu, nemyliu.

Kitas dalykas, aš kreipiuosi į Seimo Pirmininką. Numatytas darbotvarkėje klausimas buvo 11 valandą, kai baigsis šitas. Dabar 11 val. 37 min. 37 minutes mes čia svarstome, tai nereikia jokios pertraukos, einame prie kitų darbotvarkės klausimų, nes nespėsime apsvarstyti šiandieninės pagrindinės darbotvarkės klausimų. Viskas, tiesiog natūrali pertrauka, nes baigėsi klausimo svarstymo laikas.

PIRMININKAS. Ačiū. Balsuojame dėl frakcijos siūlymo. (*Balsai salėje: „Tai nereikia čia...“*) Gerai. Ar siūlote balsuoti, ar tiesiog sustabdome šio klausimo svarstymą? (*Triukšmas salėje*) Stabdomė? Gerai, ačiū.

Darome Žemės įstatymo priėmimo pertrauką. O svarstome dabar... (*Balsai salėje: „Pirmininke, dėl vedimo tvarkos!“*)

Dėl vedimo tvarkos – A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerbiamas Pirmininke, jeigu jūs pirmininkaujate posėdžiui, tai reikia užbaigti šito punkto svarstymą.

Dabar komitetas pristatė, pasisakė prieš ir už, reikėjo balsuoti. Apskritai šio straipsnio nereikia svarstyti, nes mes prieš tai 4 dalyje atsisakėme jo. Ką notaras tvirtins, jeigu neįvyko... sandorį leidžiame laisvai sudaryti? (*Balsai salėje*) Įsiskaitykite į turinį. (*Balsai salėje*)

11.40 val.

Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 16¹, 18, 19, 20, 21, 25, 31, 32, 33, 34, 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 37¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-724(2) (priėmimas)

PIRMININKAS. Darbotvarkės 1-5a klausimas – Akcinių bendrovių įstatymo straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-724. Dėkoju A. Stančikui. Galite atsistoti. Pranešėjas – Seimo narys V. Poderys.

V. PODERYS (*LVŽSF*). Labas rytas, Pirmininke. Labas rytas, gerbiamieji Seimo nariai.

PIRMININKAS. Einame pastraipsniui. 1 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. 2 straipsnis. Yra Seimo narių L. Kasčiūno ir E. Pupinio pasiūlymas. Kuris pristatote? L. Kasčiūnas ar E. Pupinis, kuris pristatys savo pasiūlymą? L. Kasčiūnas pristatys? (*Balsai salėje*) Akcinių bendrovių, taip. L. Kasčiūnas. Prašau.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Pirmininke, labai ačiū už suteiktą galimybę. Mes pasimetę, nesitikėjome, kad viskas taip greitai. Iš tikrųjų viskas susiję su tuo, kad jeigu galimas reguliavimas suteiktų pernelyg daug laisvių mažiesiems akcininkams, gali kilti įvairių nesutarimų dėl įmonės valdymo. Todėl taip pat reikėtų įvertinti tai, kad kai kada nedraugiškos Lietuvai valstybės, tarkime, įeidamos į įmonę remdamosi mažojo akcininko statusu, gali reikalauti tam tikros informacijos, kartais konfidencialios, įmonei svarbios informacijos, ir tam tikra prasme galbūt netgi paveikti įmonės valdymą iš vidaus. Todėl mano ir gerbiamojo E. Pupinio siūlymas – tokia formuluotė yra skirta tam, kad kai yra įmonė ir kai valstybė yra tos įmonės dalininkė, pagal įstatymus turėtų teisę gauti informaciją, bet mažųjų akcininkų, siekiant sumažinti manipuliavimo erdvę, erdvė susiaurėtų. Todėl mes siekdami išvengti tokios suirutės valdant įmones, kad pasinaudodamos spraga trečiosios šalys negalėtų daryti įtakos, siūlome tokią formuluotę, kuri, mūsų požiūriu, rastų pusiausvyrą tarp mažųjų akcininkų teisių, EBPO reikalavimų, nacionalinio saugumo interesų ir verslo interesų. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar turime 29 palaikančius? Ar galime bendru sutarimu palaikyti? (*Balsai salėje*)

V. PODERYS (LVŽSF). Pirmininke, tik primenu, čia iš dalies pritarta bus. (*Balsai salėje*) Kad būtų svarstoma... Dėl tos pačios nuostatos bus dar vienas pasiūlymas.

PIRMININKAS. Už svarstymą pasisakė 53 Seimo nariai. Svarstome. Komiteto nuomonė.

V. PODERYS (LVŽSF). Komiteto nuomonė yra iš dalies pritarti. Kitam pasiūlymui, prie kurio prieisime, irgi iš dalies.

PIRMININKAS. Ar autoriai sutinka iš dalies pritarti? Pritaria, ačiū. Ar galime pritarti komiteto redakcijai bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Seimo narys R. Sinkevičius turi pasiūlymą. (*Balsai salėje*) Ar yra R. Sinkevičius? Ar jūs sutinkate su komiteto redakcija?

R. SINKEVIČIUS (LSDDF). Taip, aš sutinku su komiteto redakcija.

PIRMININKAS. Pritariame komiteto redakcijai, taip? Ar galime bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl viso 2 straipsnio. Dėl motyvų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu su šiomis pastabomis? Ačiū, pritarta. 3 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. 4 straipsnis. Taip pat pasiūlymų nėra. Bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. 5 straipsnis. Bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. 6 straipsnis. Bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. 7 straipsnis. Yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba. Prašau. Komiteto nuomonė.

V. PODERYS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – pritarti.

PIRMININKAS. Gerai, pritarta. Seimo nario V. Sinkevičiaus pasiūlymas. Ar norite pristatyti? V. Sinkevičius. (*Balsai salėje*) Nėra.

V. Poderys. Galite pristatyti.

V. PODERYS (LVŽSF). Iš karto pasakysiu, kad komiteto nuomonė yra pritarti. Čia kalbama apie tai, kas yra nepriklausomumas skiriant nepriklausomą direktorių į valdybos ar tarybos narius, ir kad gaunamas atlyginimas už buvimą valdyboje nesukelia interesų konflikto. Tiesiog toks paaiškinimas.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galime pritarti bendru sutarimu, kad būtų svarstoma? Ačiū, pritarta. Ar galime pritarti šiai pastabai bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Toliau – Seimo nario R. Sinkevičiaus pasiūlymas. Projekto 7 straipsnio 2 dalimi keičiamo 31 straipsnio 8 dalį... Norite pristatyti?

R. SINKEVIČIUS (LSDDF). Taip, aš pritariu komiteto nuomonei.

PIRMININKAS. Pateikite trumpai pasiūlymo esmę.

R. SINKEVIČIUS (LSDDF). Čia kalbama apie kolegialaus organo nario atlyginimo dydį. Aiškiau suformuluota, kad partneris ar asmuo, kuris gauna pajamų iš šios bendrovės, išskyrus atlygį už veiklą vykdamas kolegialaus organo nario ar komiteto nario pareigas.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galime bendru sutarimu pritarti, kad būtų svarstoma? Pritarta. Ar galime komiteto nuomonę išgirsti?

V. PODERYS (LVŽSF). Komiteto nuomonė yra pritarti.

PIRMININKAS. Pritarti. Ar galime pritarti šiam pasiūlymui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ar galime pritarti bendru sutarimu visam 7 straipsniui? Ačiū, pritarta. 8 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. 9 straipsnis. Yra Seimo nario V. Sinkevičiaus pasiūlymas. Ar yra V. Sinkevičius? Nėra. V. Poderys – esmę.

V. PODERYS (LVŽSF). Čia analogiškai kaip dėl valdybos, taip ir dėl tarybos – toks pats paaiškinimas. Jeigu gauni atlygį kaip tarybos narys, tai nesukelia interesų konflikto.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galime pritarti bendru sutarimu, kad būtų svarstoma? Pritarta. Ar galime pritarti visam V. Sinkevičiaus pasiūlymui su komiteto nuomone? (*Balsai salėje*) Pritarti. Ačiū, pritarta. Kitas – Seimo nario R. Sinkevičiaus pasiūlymas. 9 straipsnio 3 dalimi keičiamo 33 straipsnio 7 dalį. Prašom pristatyti.

R. SINKEVIČIUS (LSDDF). Labai ačiū. Gerbiamas Pirmininke, čia analogiškas prieš tai buvusiems, kad kolegialaus organo narys gali gauti atlygį už jo vykdomas pareigas kolegialiaame organe.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galime pritarti bendru sutarimu, kad būtų svarstoma? Pritarta. Komiteto nuomonė?

V. PODERYS (LVŽSF). Pritarti.

PIRMININKAS. Pritarti. Ar galime pritarti visam pasiūlymui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Visam 9 straipsniui su pasiūlymais? Ačiū, pritarta. 10 straipsnis. Pasiūlymų, pastabų nėra. Kviečiu pritarti bendru sutarimu. Ačiū, pritarta. 11 straipsnis. Taip pat pasiūlymų nėra. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 12 straipsnis. (*Balsai salėje*) Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas. Komiteto nuomonė?

V. PODERYS (LVŽSF). Pritarti ir vienam, ir kitam pasiūlymui.

PIRMININKAS. Ir vienam, ir kitam pasiūlymui. Su šiais pasiūlymais kviečiu pritarti bendru sutarimu 12 straipsniui. Ačiū, pritarta.

13 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Ir dėl viso įstatymo pasisakančių, nuomonių nėra. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 92, prieš nebuvo, susilaikė 2 Seimo nariai. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-724) priimtas. (*Gongas*)

11.51 val.

Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo Nr. IX-575 4, 23, 23¹ ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-725(2) (priėmimas)

Lydimasis – Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-725. Pranešėja – Seimo narė I. Šimonytė. Pasiūlymų nėra, pastabų nėra. Galime priimti pastraipsniui?

1 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. 2 straipsnis. Bendru sutarimu. Dėkoju, pritarta. 3 straipsnis. Bendru sutarimu. Ačiū, pritarta. 4 straipsnis. Bendru sutarimu. Dėkoju, pritarta. 5 straipsnis – „Įstatymo įgyvendinimas“. Bendru sutarimu, pastabų nėra. Galime pritarti? Ačiū, pritarta.

Nuomonių už ir prieš nėra. Galime balsuoti dėl viso įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 86, prieš nėra, susilaikė 1 Seimo narys. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-725) priimtas. (*Gongas*)

11.52 val.

Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 2 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-726(2) (priėmimas)

Finansinių ataskaitų audito įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-726. Pranešėja – Seimo narė I. Šimonytė, tačiau pasiūlymų ir pastabų nėra. Galime priimti pastraipsniui?

1 straipsnis. Galime priimti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. 2 straipsnis. Bendru sutarimu. Galime priimti? Ačiū, pritarta.

Dėl viso įstatymo kalbėti nėra norinčių. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 88, prieš nėra, susilaikė 1 Seimo narys. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-726) priimtas. (*Gongas*)

11.53 val.

Civilinio kodekso 2.87 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-727(2) (priėmimas)

Civilinio kodekso straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-727. Pranešėjas – Seimo narys J. Sabatauskas, tačiau pasiūlymų nėra. Galime priimti pastraipsniui?

1 straipsnis. Bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 91, prieš nėra, susilaikė 1 Seimo narys. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-727) priimtas. (*Gongas*)

Dėl vedimo tvarkos.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Kažkaip nepaspaudžiau, aš juodai balsavau. Mano balsą įskaitykite už.

PIRMININKAS. Gerai. Ačiū. V. Juozapaitis balsavo už.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. Baškienė.

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Labai ačiū, gerbiamasis Pirmininke. Mielieji kolegos, tęsiame darbą toliau. Kitas mūsų darbotvarkės klausimas. (*Balsai salėje*) Prašau?

T. LANGAITIS (TS-LKDF). Prašyčiau įskaityti balsą už.

PIRMININKĖ. T. Langaitis balsavo už praėjusį, ką tik priimtą įstatymo projektą. Protokole taip ir pažymėsime.

11.55 val.

Energetikos įstatymo Nr. IX-884 papildymo 30¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1194(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Energetikos įstatymo Nr. IX-884 papildymo 30¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1194(2). Pastraipsniui. Kviečiu V. Poderį. Gerbiamasis pranešėju, mums reikia aptarti pasiūlymus.

1 straipsnis. Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento pasiūlymas. Komitetas pritarė. Jūs trumpą komentarą?

V. PODERYS (LVŽSF). Be komentarų. Iš tikrųjų, jeigu nepriemoka, teisininkai sako, kad nėra tokios sąvokos Civiliniame kodekse, tikroji sąvoka turi būti „vartotojo skola“.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamieji kolegos, galime pritari komiteto nuomonei ir pritari Teisės departamento pasiūlymui? 1 straipsnį galime priimti? Galime.

Dėl 2 straipsnio taip pat yra gautas Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas. Komiteto nuomonė pritari.

V. PODERYS (LVŽSF). Komiteto nuomonė pritari. Komentarai yra dėl datos, dėl išgaliojimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Visą 2 straipsnį galime priimti? Galime priimti.

Dėkojame. Dar vienas Teisės departamento pasiūlymas, kuriam komitetas pritarė. Ačiū.

V. PODERYS (LVŽSF). Dėl datų taip pat.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonė už, nuomonė prieš. Prašau balsuoti. Norinčių kalbėti nėra.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 91 Seimo narys: vienbalsiai balsavo už šį įstatymą už. Energetikos įstatymą skelbiu priimtą. (*Gongas*)

11.58 val.

Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 4, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-2420(4) (priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės 1-7a klausimas – Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 4, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-2420(4). Priėmimas. Pastraipsniui. Pasiūlymų priėmimo stadijoje nebuvo gauta.

1 straipsnis. Galime priimti? Galime. 2 straipsnis. Galime priimti? Galime. 3 straipsnis. Galime priimti? Priimtas. 4 straipsnis – įsigaliojimas. Galime priimti? Priimtas.

Dėl viso įstatymo projekto yra norinčių kalbėti? A. Sysas – nuomonė prieš.

A. **SYSAS** (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamieji kolegos, norėčiau priminti, kodėl laikausi principo, daug metų kalbu apie tai, kad mes plečiame valstybinių pensijų bazę, nors tas pats Seimas yra priėmęs įvairių pensijų reformų gairių ir visokių kitokių nutarimų. O šiuo atveju pirmiausia noriu dar kartą priminti, kad šita valstybinė pensija mamoms, kurios pagimdė ir užaugino vaikus, buvo skirta todėl, kad valstybinio socialinio draudimo pensijos arba neturėjo teisės gauti, arba buvo labai mažos. Kad būtų kompensuoti senatvėje praradimai, buvo sugalvota valstybinė II laipsnio pensija. Šiuo atveju tėvelius priskirti, kad jie ir gimdyti gali, tai nelabai su tuo galiu sutikti. Todėl nuosekliai laikausi pozicijos, kad valstybinių pensijų bazės nereikėtų plėsti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė už – R. Šalaševičiūtė.

R. **ŠALASHEVIČIŪTĖ** (*LSDDF*). Gerbiamieji kolegos, aš noriu tiesiog priminti, kad šitas projektas, jau buvo kartą atkreiptas jūsų dėmesys, svarstomas trejus metus. Ir jis vis iš didelio projekto, kai norėjome padėti mamoms, kurių vaikai iki pilnametystės buvo užauginti gerai, na, paskui turėjo kokių nors problemų, kad būtų skiriamos pensijos, tai ta dalis liko nepatekusi į priėmimo stadiją.

Vyriausybės išvadoje buvo aiškiai pasakyta, kad reikia pritarti tik tų tėvų atžvilgiu, kai nesant mamos ar kai mama neauklėjo, būtent tėvams, kurie išaugino penkis ir daugiau vaikų patys, būtų skiriama valstybinė pensija, priedas prie turimos pensijos. Socialinių reikalų ir darbo komitetas šiam projektui pritarė.

Aš manau, po trejų metų mes pateisinkime viltis nors to šimto tėvų, kaip yra apskaičiuota Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, ir išspręskime pagaliau šią problemą. Tikiuosi jūsų palaikymo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė už – R. J. Dagys. Prašom, kolega.

R. **J. DAGYS** (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, aš norėčiau šiek tiek pataisyti nors ir seną kolegą A. Sysą. Ne tie motyvai buvo (...) atsiradę šitoms motinoms, nes teko prie to prisidėti. Aš suprantu motinų prioritetą, kad jos gimdo, bet iš principo buvo numatyta, kad už išauginimą ir dešimtį vaikų ne kaip kompensacija prie pensijos, o kaip pagarbos aktas valstybės. Dabar jis po truputį virsta jau kaip tam tikra kompensacija. Tas, mano galva, nėra gerai. Jau mes nuo dešimties nuėjome iki septynių, paskui atėjome iki penkių, toliau galbūt nueisime dar žemiau. Tai paversime kažkokia pensija. Čia yra tam tikras pavojus – kaip priedas pensijos, ne kaip išskirtinės pagarbos aktas. Tai yra viena medalio pusė.

Kita medalio pusė. Jeigu mes kalbame apie auginimą ir vaikų užauginimą kaip pagarbos veiksmą, tai šiuo atveju, jei tėvas išaugino, nesant mamos, tuos visus vaikus, jis yra vertas tiek pat pagarbos, kiek ir motina, nes kalbama – už auginimą, ne už gimdymą šiuo atveju. Tai yra truputį skirtingi dalykai. Todėl aš manau, kad komitetas nubalsavo teisingai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonės išsakytos. Prašome balsuoti dėl Valstybinių pensijų įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 84, prieš – 2, susilaikė 1. Valstybinių pensijų įstatymas (projektas Nr. XIIP-2420) priimtas. (*Gongas*)

12.03 val.

Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3, 4, 5, 9, 10, 14, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XII-2514 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1125(3) (priėmimas)

Jį lydintis Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3, 4, 5, 9, 10, 14, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XII-2514 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1125(3). Pastraipsniui. Vienas straipsnis. Čia, kolegos, tikriausiai prisimenate, kad tai yra įrašoma gavėjams – daugiavaikiams motinai arba tėvui. Pasiūlymų nebuvo gauta.

Nuomonė prieš – A. Sysas. Gerbiamasis Algirdai, jūs norite kalbėti prieš lydimąjį įstatymo projektą.

A. SYSAS (LSDPF). Aš jau pakalbėjau dėl pagrindinio. Labai ačiū. Galbūt ne čia...

PIRMININKĖ. Taip, jūs jau pasakėte dėl pirmojo. Ačiū.

Gerbiamieji kolegos, prašome balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 85, prieš nėra, susilaikė 4. Įstatymas (projektas Nr. XIII-1125(3) priimtas. (*Gongas*)

12.04 val.

Baudžiamojo kodekso 220 ir 221 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-273(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės klausimas – Baudžiamojo kodekso 220 ir 221 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-273(2). Prisimenate, gerbiamieji kolegos, kad buvome padarę pertrauką iki kito posėdžio priėmimo stadijoje. Kviečiu komiteto pirmininką. Jo nematau. Gal galėtų ponas S. Šedbaras, pavaduotojas, ateiti ir pastraipsniui aptarsime gautus pasiūlymus.

Dėl 1 straipsnio buvo gautas Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas. Komiteto nuomonė – nepritarti. Prašom pateikti komiteto argumentus.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Tiesiog komiteto balsavimo rezultatai yra tokie: 3 – už, 3 – prieš, 3 susilaikė. Nepritarta Seimo kanceliarijos Teisės departamento, taip pat nepritarta ir Seimo narių A. Palionio ir R. Šalaševičiūtės pirmam pasiūlymui, nes buvo siūloma išbraukti organizuotos grupės požymį. Aš šiame tekste nematau to pasiūlymo, bet jis toks buvo ir jam nebuvo taip pat pritarta dėl šio straipsnio.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti komiteto nuomonei? Galime pritarti. Norinčių kalbėti nėra. 3 punktas. Taip pat buvo Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas. Argumentai, kiek matau, tie patys. Komitetas nepritare.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Dėl 3 dalies yra pritarta iš dalies: 5 – už, 4 susilaikė. Kartu buvo pritarta ir A. Palionio ir R. Šalaševičiūtės pasiūlymui, nes jie sutapo.

PIRMININKĖ. Ačiū. Skirtingų nuomonių nėra.

Dar vienas Teisės departamento pasiūlymas, kuriam komitetas pritarė iš dalies: 5 – už, 4 susilaikė.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Taip, čia yra...

PIRMININKĖ. Analogiškai.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Analogiškai, taip.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dabar vienas Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas dėl to paties straipsnio. Pritarta iš dalies.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Taip.

PIRMININKĖ. Taip. Ir dabar mums reikia aptarti Seimo narių A. Palionio ir R. Šalaševičiūtės pasiūlymą. Komitetas nepritare.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Jam buvo nepritarta, nes tai iš dalies jau buvo prieš tai pakoreguota, ir dėl šio pasiūlymo jau, žinoma, komitetas balsavo taip, kad nepritartų, nes vienas kitą šalintų šie pasiūlymai.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar kolegė R. Šalaševičiūtė norėtų kalbėti? Ne. Sutinka su komiteto nuomone. Dėkoju, kolege. Sutinkame su komiteto nuomone. Šiam pasiūlymui galime bendru sutarimu pritarti? Galime. Dėl viso 1 straipsnio. Galime jį priimti? Su aptartais pasiūlymais galime priimti.

Dėl 2 straipsnio buvo gauti Seimo narių A. Palionio ir R. Šalaševičiūtės pasiūlymai. Ar sutinkate, kolegos, kad pristatytų šį pasiūlymą? Kolegė R. Šalaševičiūtė pristato pasiūlymą.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Ne, kolega A. Palionis. Mes suderinome.

PIRMININKĖ. Kolega A. Palionis. A. Palionis, prašom. Tuoj pat įjungsimė mikrofoną.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Nors ir buvo pritarta komitete, bet atsiimame šitą pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Atsiimate šitą pasiūlymą ir nereikalaujate balsuoti.

Gerbiamasis komiteto pranešėjas, ar atsiėmimas nepakeičia įstatymo sudėties?

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Bet, kolega, ar jūs dėl šito pasiūlymo? Nes komitetas pritarė jam.

PIRMININKĖ. Dėl antro.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). 221. Komitetas pritarė, bet jūs atsiimate? Tokiu atveju komitetas, be abejo, neprieštarautų, nes prieš tai buvo pritaręs kitai nuomonei.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ačiū už išsakytas nuomones. Jų nematau. Norinčių kalbėti nėra.

2 straipsnį galime priimti? Galime priimti.

Dėl viso įstatymo projekto nuomonė už, nuomonė prieš. G. Skaistė – nuomonė už.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Išties mokestiniais nusikaltimais daroma žala valstybei yra akivaizdi ir nuostoliai yra milijoniniai. Ligšiolinė praktika, kai už skirtingų mokesčių vengimą buvo taikomos skirtingos nuobaudos, yra tikrai neprasminga. Todėl siekiant, kad surinktume daugiau mokesčių, turėtume didesnį valstybės biudžetą, manau, reikia taikyti visas priemones, kurias tik galime, kad verslas skaidrėtų ir nevengtų mokėti mokesčių. Todėl manau, kad šis pasiūlymas yra tikrai labai prasmingas ir reikalingas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Nuomonė prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamieji kolegos, aš šį įstatymo projektą vertinu labai konceptualiai. Ar mes pradėdame sodinti į kalėjimus už mokesčių vengimą ir traktuojame tai kaip sunkius nusikaltimus? Šiandien pateiktas įstatymas, nors ir po komiteto palengvinimų, dėl neteisingų duomenų apie pajamas ir pelną... turto pateikimo prilyginimas tokiems patiems sunkiems nusikaltimams, pavyzdžiui, kaip padirbtų pinigų legalizavimas, nusikalstamu būdu gautų pajamų išplovimas, sunkus sveikatos sutrikdymas, prekyba žmonėmis, išžaginimas, seksualinis prievartavimas, kvalifikuotas plėšikavimas, kitaip tariant, reketavimas, kvalifikuotas turto prievartavimas, kvalifikuotas kyšininkavimas. Mes sulyginame žmones, kurie dirba versle, gerai, dėl vieno ar kito traktavimo gali būti ir klaidų, bet tikėtina, kad atsižvelgiant į konkretų atvejį, kai jau teismo metu būna matoma, kad vengiama mokesčių, prilyginama sunkiems nusikaltimams. Ar mes einame ta linkme, kad iš esmės gąsdiname verslą darančius žmones ir juos prilyginame žagintojams, prievartautojams ir reketininkams? Aš nemanau, kad šitas įstatymas ką nors iš esmės pakeis, nes reikėtų iš esmės kalbėti apie tai, kodėl vengiama ir kodėl vis dar per daug žmonių ir verslų išvengia mokėti mokesčius. Reikėtų kur kas stipriau sustiprinti prevenciją, konsultavimą ir pačias institucijas, kurios tiria ir padeda, konsultuoja verslą mokesčių klausimais, reikia kalbėti apie paties nusikaltimo kilmę, o ne apie jo baudžiamumą, reikia padaryti nusikaltimo neišvengiamumą kaip pagrindą, bet nekelti bausmių. Kviečiu stipriai pagalvoti, ar spausti žalią mygtuką, nes šitų nusikaltimų sutapatinimas su itin sunkiais nusikaltimais nėra tolygus.

PIRMININKĖ. Ačiū, laikas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonės išsakytos. Daugiau norinčių kalbėti nėra. Prašome balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Skelbiu balsavimo rezultatus. Balsavo 87: už – 66, prieš – 1, susilaikė 20. Baudžiamojo kodekso 220, 221 straipsnių įstatymo projektas priimtas. (*Gongas*)

12.12 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 187 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-274(2) (priėmimas)

Lydimasis – Administracinių nusižengimų kodekso 187 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Yra vienas straipsnis. Dėl jo buvo gautas Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūly-

mas. Komitetas pasiūlymui pritarė, ganėtinais techninio pobūdžio – įrašyti žodžius „ar kitokių įmoku“. Daugiau pasiūlymų negauta.

Dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti nėra. Prašome balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 83 Seimo nariai: už – 68, prieš nėra, susilaikė 15. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-274(2)) priimtas. (*Gongas*)

12.14 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 16 d. nutarimo Nr. XIII-14 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1375(2) (svarstymas ir priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 16 d. nutarimo Nr. XIII-14 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1375(2). Gerbiamieji kolegos, apsibrėžkime dabar diskusiją. Gal galime aptarti laiką ir priimti sprendimą, kad kalbame pusę valandos? Galime sutarti? Galime sutarti dėl pusės valandos diskusijos. (*Balsai salėje*) Prašau? 30 minučių. Tai yra tas pats.

Pirmasis kalba J. Olekas. Diskusija dėl Seimo komitetų sudėties patvirtinimo.

J. OLEKAS (LSDPF). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, iš tikrųjų aš noriu iškelti kai kurias abejones dėl komitetų sudėties. Mes lyg ir buvome sutarę, bet šiandien rytą pasirodė mūsų kolegų valstiečių ir žaliųjų siūlymai ponui A. Gelūnui grįžti į Kultūros komitetą. Tame komitete lyg ir buvo siūlyta vieta Socialdemokratų partijos atstovui. Kadangi tokių pasiūlymų iškyla vis naujų ir naujų, aš siūlyčiau labai griežtai laikytis tų kvotų, kurios yra numatytos pagal mūsų Statutą, kad į komitetus būtų deleguojami iš frakcijų žmonės atitinkamai frakcijos dydžiui. Iš principo tie dalykai čia taip ir surašyti, tačiau aš žiūriu į tokius komitetus, pavyzdžiui, kaip Užsienio reikalų komitetas. Labai svarbus komitetas. Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungai priklauso beveik daugiau nei trys, na, formaliai, sakysime, trys žmonės, deleguojami tik du. Kitas ne mažiau svarbus komitetas yra Žmogaus teisių komitetas. Taip pat mano minėta Valstiečių ir žaliųjų frakcija vietoj trijų žmonių deleguoja du. Ir daugiau tokių vietų yra, ir tada mes niekaip nesurandame to sutarimo. Arba mes turime sutarti, kad žmonės priimami taip, kaip rašoma Statute, pagal pageidavimus ir gebėjimus dirbti tame komitete, ir tada mes galbūt galime šiek tiek kvotų ir nesilaikyti bendru sutarimu, bet jeigu tokio sutarimo pasiekti nebeįmanoma, tada reikėtų grįžti prie kvotų.

Aš jau minėjau, kad Socialdemokratų frakcija turi gerą kandidatą į Sveikatos reikalų komitetą, ten mums priklauso vieta pagal mūsų kvotas, deja, mes tos vietos Sveikatos reikalų komitete negauname, nors kita frakcija gauna daugiau vietų, negu jai priklauso. Todėl aš siūlau koreguoti dabar mums pateiktą nutarimo projektą. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKĖ. Labai ačiū J. Olekui už išsakytas mintis. Frakcijos vardu noriu pakviesti kalbėti G. Landsbergį. Nėra. A. Skardžius. (*Balsai salėje*) Iš eilės? Jeigu sutariame, kalbame iš eilės. A. Sysas. Prašom. Pagal sąrašą. Norėjau suteikti prioritetą frakcijoms, bet, manau, suspėsime visi. A. Sysas. Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, Seimas atidirbo vieną ketvirtadėlį mums skirtą laiką ir galime įvertinti, ką padarėme per tą laiką. Lygiai prieš metus buvo įkurtas Kultūros komitetas. Aš ateisiu ir iki šito nutarimo, bet aš norėčiau grįžti prie to, ką kalbėjo šiek tiek ir mano kolega Juozas. Aš girdėjau tokį pažadą, kad kultūra per tuos metus, na, gal per ketverius, labai suklestės. Tenka daug bendrauti su kultūros žmonėmis, ir tikrai negaliu pasigirti, kad mus ypač kultūros srityje giria.

Jeigu aš jūsų paklausi, ar prisimenate, ką nuveikėme, ypač kultūros srityje, per metus, tai turbūt ir Seimo nariai sunkiai pasakytų. Aš galiu pasakyti, aš prisimenu vieną atvejį, ką nuveikė

Kultūros komitetas. Kai Socialinių reikalų ir darbo komitetas nepritarė atlikėjų pensijų mažinimui ir dalyvavimui solidarioje sistemoje, tai Kultūros komitetas vienbalsiai pritarė autorių mažesnėms pensijoms. Aš manau, kad nepritariu šiam siūlymo stumdymui, kol mes nesutarsime dėl komitetų. Todėl mes registruojame opozicinės partijos pasiūlymą grįžti prie ištakų ir sujungti Švietimo ir Kultūros komitetus. Tada mes išspręstume visas kvotas, kur valstiečiams norisi daugiau vienuose, kitiems – kituose. Mes grįžtume prie mažesnio kiekio komitetų. Jeigu mes manome, kad ir toliau kultūrai skirsime labai daug ir finansine prasme, nors pinigine išraiška, pažiūrėkime į biudžetą, tuo negalime pasigirti, tai galime padaryti didesnę komitetą, 15 žmonių, kitus padaryti mažesnius ir spręsti problemas.

Jeigu kalbėtume apie planus, kuriais mes bandome gelbėti kultūrą, Kultūros komitetą, tai tegul atleidžia man K. Pūkas, na, nusileidimas vis tiek bus neminkštas šioje visoje situacijoje. Bent jau mūsų frakcija tarėsi ir mes nepritariame tokiam žmonių perskirstymui. Pavyzdžiui, mūsų kolegės R. Popovienė norėtų dirbti Švietimo ir mokslo komitete, o D. Šakalienė – Sveikatos reikalų komitete, kuriame netgi turime kvotą. Kažin kodėl valstiečiai turi keturis ir mažiau negu pusę, 5 žmonės siūlomi, o tie, kas turi kvotą ir nori, jiems nesiūloma. Galėčiau vardyti ir kitus komitetus. Todėl galbūt padarome pertrauką dar kartą, grįžtame prie pasiūlymo, kurį mes užregistruosime, ir pabandykime pasvarstyti, ar verta toliau turėti komitetą, kuris sunkiai suformuojamas, nes neliko, kas norėtų dirbti jame. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Skardžius. Kaip sutarėme, visi iš eilės.

A. SKARDŽIUS (LSDDF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamieji kolegos, Statutas aiškiai apibrėžia, kaip formuojami komitetai, kaip skaičiuojamos kvotos, kas ir ką į savo kvotas turi teisę teikti. Yra Seimo Pirmininko nustatyti tam tikri kriterijai kai kuriems komitetams, kad reikia gauti leidimus vadovams dirbti su slapta informacija. Viskas yra logiška ir teisėta. Tačiau atsiranda naujų iniciatyvų, kurios pradeda formuoti tam tikrą precedentą. Tai ypač matyti iš opozicijos pastaruoju metu. Nematydami savo nuopelnų, savo interesų konflikto pradeda ieškoti kažkokių sąsajų, kaip vis dėlto suformuoti tam tikrą naują opozicijai naudingą praktiką, kad jokių būdu... Viskas eitų kaip per sviestą pagal opozicijos planus.

Todėl aš konkrečiai kalbėsiu apie Ekonomikos komiteto narius, Tėvynės sąjungos atstovus, jos pirmininką gerbiamą G. Landsbergį. Štai mano rankose yra 2015 m. rugsėjo 11 d. sutartis. Karalienės Mortos mokykla. Tai yra Gervėčių g. 4 – „Lietuvos energijai“ priklausantis pastatas, kuriame įregistruotas šeimos...

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, bet kalbėkime apie komitetus.

A. SKARDŽIUS (LSDDF). Aš apie komitetus ir kalbu. Apie galimybę, pirmininke, dalyvauti ir apie interesų konfliktą. Todėl šiuo atveju gerbiamas G. Landsbergis išvystęs didžiulį verslą su su tuoktine gerbiama A. Landsbergiene. Ji, pasirašiusi sutartį su „Lietuvos energija“, buvo pradėjusi statyti didžiulį kompleksą šalia to nuomojamo pastato Gervėčių g. 4. Tos sutarties 3 punkte aiškiai įrašyta: „Nuomotojas, t. y. „Lietuvos energija“, veiks išskirtinai savo iniciatyva savarankiškai, atitinkamai įskaitant sutartį, tačiau nerodant...“ Finansinių kreditų rangovas sutarčių nesuteiks ir negali suteikti...

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, bet aš vis tiek labai prašau – ne apie sutartis, bet apie komitetus.

A. SKARDŽIUS (LSDDF). Gerbiamoji pirmininke, aš apie interesų konfliktą komitete – apie gerbiamo G. Landsbergio... ir dėl jo galimybės, jeigu mes taikome vienodus standartus dalyvauti šio komiteto veikloje akivaizdžiai turint interesų konfliktą su „Lietuvos energija“. Už savo sąskaitas stato pastatus, t. y. infrastruktūrą privačiai mokyklai. Nieko neįsipareigoja, tačiau pati „Lietuvos energija“ įsipareigoja, prisiima sau kaštus, visą riziką, o gerbiamoji A. Landsbergienė (čia aiškiai parašyta), kad derina priešprojektinius pasiūlymus, derina net techninį projektą. Gali būti pradėtas derinti su galiojančiuose teisės aktuose nustatytais institucijomis tik tuo atveju, kai bus suderintas techninis projektas su nuomininke, t. y. su gerbiama A. Landsbergiene. Todėl jums labai skaudu tai girdėti, bet tai akivaizdus konfliktas ir galimybė dalyvauti šio komiteto veikloje. Tikrai nenorėčiau kalbėti apie D. Kreivį arba apie T. Langaitį.

Gerbiamieji kolegos, nekurkime precedento, vadovaukime Statutu ir neišdykaukime. Aš suprantu, jums labai nemalonu girdėti. Antikorupcijos komisija nagrinėjo. Galbūt gerbiamas V. Gailius galės pristatyti, ką nustatė ir kokį priėmė sprendimą ta komisija praėjusiais metais. Gerbiamieji kolegos, tikrai manau, kad yra Statutas, yra aiškiai sudėliotos taisyklės, pagal kurias reikia žaisti, ir baikime išdykauoti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl vedimo tvarkos – M. Majauskas, po to A. Anušauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju pirmininkei. Gerbiami kolegos, man atrodo, kad A. Skardžiaus kalba yra puikus įrodymas ir benefisas, kodėl vis tik šis žmogus neturėtų toliau dirbti Ekonomikos komitete. Aš nelabai ką turiu papildomai pasakyti.

PIRMININKĖ. Dėl vedimo tvarkos, o ne repliką turėtų pasakyti ir gerbiamas A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Aš, be abejo, dėl vedimo tvarkos, nes mes kalbame apie labai konkrečius dalykus. Kalba visiškai su tuo nesusijusi. Aplinkybės tirtos Antikorupcijos komisijoje. Išvados padarytos. Tiesą sakant, liudijimai, dokumentai visiškai priešingi tiems teiginiams, kurie buvo sakomi iš tribūnos. Todėl išties sakant netiesą iš šios tribūnos... Aš tikrai galiu pritarti kolegų žodžiams, kad tikrai reikia atsižvelgti į tai ir, be abejo, svarstyti prieš tai tribūnoje buvusios personos galimybes būti tame komitete.

PIRMININKĖ. Ačiū už replikas.

Kviečiu toliau diskutuoti G. Landsbergį. Mes iš viso dar turime 15 minučių nustatyto laiko.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Gerbiama pirmininke, išties kartais, atrodo, norėtusi nustatyti kokį nors barjerą, kažkokią ribą, kiek melo galima iš šios tribūnos pasakyti. Jau po 70 % neteisingų teiginių galbūt būtų galima išjungti mikrofoną, paprašyti kolegų šiek tiek daugiau tiesos pasakyti. Bet vienas dalykas yra akivaizdus ir visiškai aiškus. Tokia desperatiška nuotaika ir toks kreipimasis į jus gali būti tikrai dėl vienos priežasties. Dėl to, kad A. Skardžius neabejotinai pasirėngęs meluoti ir padaryti bet ką tam, kad kokiu nors būdu išliktų Ekonomikos komitete, kuriame, akivaizdu, kad jis patiria nuolatinį interesų konfliktą.

PIRMININKĖ. Gerbiamasis Artūrai, po to replikos. (*Balsas salėje*)

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Gerai. Gerbiamas Artūrai, mes balsuosime dėl jūsų ir tikrai kolegų, aš manau, pasakys savo nuomonę, kokiam komitete jūs turite būti. (*Balsas salėje*) Aš tiesiog noriu priminti, kad tai yra... (*Balsas salėje*) Kažkoks Landsbergis pratęs, jeigu galima, dar keletą žodžių, kiek dar liko pasakyti. Man tenka dirbti Ekonomikos komitete. Iš esmės kiekviename posėdyje, kuriame mes analizuojame ką nors, susijusį su energetika, A. Skardžius diskutuoja. Jis savo buvimu iš tikrųjų diskredituoja bet kokį atliktą tyrimą, kurį atliko V. Gailius ir Antikorupcijos komisija. Jis diskredituoja bet kokius buvusius ar būsimus tyrimus. Ir tai akivaizdu. Dėl to dabar reikalingas puolimas prieš bet ką ir parodymas, kad jūs, neduok, Dieve, nepaspaustumėte teisingo mygtuko. Aš siūlau tikrai tai padaryti.

Panaši situacija yra ir Švietimo ir mokslo komitete. Yra įrašytas ten žmogus iš Valstiečių ir žaliųjų frakcijos, kuris, aš manau, lygiai taip pat neprisidės prie geresnio Švietimo ir mokslo komiteto darbo. Aš suprantu valstiečių situaciją. Aš suprantu, kolegos, kad jums tikrai yra sudėtinga situacija – neturite daugumos ir siekiate bet kokia kaina apsaugoti komitetų pirmininkus, bandote suburti žmones iš ... komiteto, iš Audito komiteto į likusius jums svarbesnius komitetus tam, kad pirmininkai būtų išsaugoti. Bet tai darydami jūs galite diskredituoti ir komitetų veiklą. Išties tai jau vyksta. Aš suprantu, kad A. Skardžiaus balso jums ypač reikia. Aš tai suprantu. Be jo balso galbūt gali būti pakeistas esamas komiteto pirmininkas V. Sinkevičius. Taip pat gali atsitikti ir Švietimo ir mokslo komitete – be D. Kepenio balso galbūt kas nors galėtų iškelti klausimą dėl E. Jovaišos pirmininkavimo ateities. Bet aš siūlau, kolegos, vis dėlto to nedaryti.

Aš siūlau ieškoti kažkokią aišką susitarimo tarp opozicijos ir valdančiųjų tam, kad būtų galima išsaugoti ir pirmininkus, tuos, kurie dirba gerai, bet nediskredituoti komitetų veiklos skiriamas žmones, kurie nieko bendro su ta sritimi neturi. Aš nepritariu gerbiamos R. Baškienės pasakytai formulavimui, kuri buvo pasakyta praeitame posėdyje, kad komitetai yra vieta ir mokytis. Vis dėlto kai kurie žmonės iš tikrųjų yra pradirbę visą gyvenimą kitose srityse, turėtų tęsti tą darbą būtent ten, kur jį ir pradėjo.

Dargi apeliuodamas į sveiką protą ir į sąžiningą darbą drauge, kviečiu labai išmintingai ir dar porą sykių pagalvoti prieš galutinai apsisprendžiant dėl to, kas ir kokie žmonės turės dirbti komitetuose. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kadangi buvau paminėta, tai tiesiog akcentuoju savo nuomonę, kad mokytis mums visiems visada ir visur reikia, kur tiktai įmanoma tai daryti. Dėkodama už siūlymą ieškoti sutarimo, kviečiu kitą asmenį, šiuo atveju D. Šakalienę, užsirašiusią diskutuoti. Prašau.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Aš manau, kad mes turėtume prisiminti tiek padorumo ir sąžiningumo taisykles, tiek, ko gero, Seimo statutą. Gal šiek tiek originalu, kad aš, kaip naujokė, cituoju Seimo statutą, kurį mano čia daug ilgiau dirbantys ir patyrę kolegos turėtų, ko gero, mokėti atmintinai, bet, matyt, teks tai padaryti. Tiktai noriu priminti, kad frakcijos, atsižvelgdamos į savo narių pageidavimus ir jų kompetenciją, rekomenduoja skirti komitetų nariais tiek savo frakcijų narių, kiek joms yra skirta vietų. Ir tik tuo atveju, jeigu pareikštas noras neatitinka proporcinio frakcijų atstovavimo principo, Seimas gali priimti nutarimą skirti į kitą komitetą, negu nurodyta prašyme.

Labai prašyčiau nebežaisti tų žaidimų, nebereikia asmeniškumų, mes vis tiek turime dirbti kartu ir turėsime dirbti dar trejus metus, tai labai prašau taip pat sveiko proto ir labai prašau nebežaisti žaidimų, kurie mums visiems daro gėdą.

Aš suprantu, kad dabar esu opozicijos atstovė, ir kolegos man sako, kad opozicija iš tikrųjų kartais tampa beteisė. Bet tai kam tas Statutas reikalingas? Tai tik tiek ir prašau – tiesiog laikykimės to, kas yra teisėta ir kas yra būtina. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiama kolege. Kviečiu V. Juozapaitį. Prašau.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, žinoma, ypač pozicijos atstovai, kurie išties visiškai, sakyčiau, lygioje vietoje patys sau išsikasete tokią nemažą duobę, prie kurios dabar esame sustoję visi – visas Seimas, drįsčiau teigti, ir visi žmonės, kurie rinko šį Seimą.

Kultūros komiteto įsteigimas šios kadencijos Seime buvo, neslėpsiu, viltis, kad galbūt tie žmonės, kurie ėjo į valdžią su kultūros puoselėjimo vėliava rankose, ištesės savo žodžius ir kad jų intencijos bus tikrai nuoširdžios. Lygiai po kalendorinių metų, šiandien, aš labai atsakingai, nepaisant to, kad pasiprašiau būti Kaimo reikalų komiteto nariu, vis dėlto mano visas gyvenimas, visa profesinė, visa pilietinė patirtis buvo susieta su aukštojo meno, kultūros ir švietimo sistema, todėl aš atsakingai turiu pareikšti, kad Kultūros komitetas šiandien virsta politiniu įrankiu vieno asmens, kuris iš tikrųjų diskredituoja visą valdančiąją daugumą ir, be jokios abejonės, visą Seimą, kuriame mes visi kartu esame.

Aš nežinau, kuo baigsis šios dienos balsavimas, bet tai, kas vyksta pastarąjį mėnesį, turint omeny valdančiųjų frakcijos seniūno, kuris neužima jokių valstybės aukštų pareigų, manipuliavimą jūsų, gerbiamieji, mintimis, protais, valia, tai jau turbūt nebe kokios nors ir jokios kritikos nebeatlaiko. Netgi šiandien Valstiečių ir žaliųjų partijos pirmininkas R. Karbauskis sugebėjo paleisti pranešimą, kad jis nepaleis V. Juozapaičio iš Kultūros komiteto, kol nebus Etikos ir procedūrų komisijos sprendimo. Aš nežinau, kokias galias turi R. Karbauskis Etikos ir procedūrų komisijoje, įtariu, kad turbūt kažkokią politinę valią turi, jis ją jau išsako. Aš nežinau, kokiomis intencijomis vadovaudamasis jis dergia visiškai nekaltus žmones, nesusijusius su Seimu, apkaltindamas dalykais, kurių faktinėmis aplinkybėmis ir kokiais nors įrodymais nepasivargina net pasidomėti. Aš nežinau tų intencijų, bet bet kuriuo atveju tos intencijos nieko bendro neturi su Lietuvos kultūros politika ir buvimu Kultūros komiteto pirmininku.

Aš nežinau, koks bus jūsų verdiktas, aš neatsiimu savo siūlymo, pasisiūlymo ir pasiūlymo būti perkeltam į Kaimo reikalų komitetą. Turiu pagrindo galvoti, kad galbūt ponas R. Karbauskis kaip tik ir išsigando šitos aplinkybės, žinodamas mano gebėjimą klausti, o aš moku klausti, aš tikrai Kaimo reikalų komitete turėsiu labai daug dirvos tiems klausimams iškelti.

Būdamas Kaimo reikalų komitete, tikrai iš savęs kultūros neišimsiu ir jos niekur nepadėsiu – aš būsiu visada ten, kur manęs labiausiai reikia. O jums, garbūs kolegos, linkiu šiek tiek sustoti, pamąstyti ir daryti tai, ką jums sąžinė, o ne kokie nors šeimininkai sako. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKĖ. Dėkojame V. Juozapaičiui. Gerbiamieji Seimo nariai, diskusijoje norintys išsakyti savo poziciją. Dabar turime aptarti visus gautus pasiūlymus. Pradedame nuo pirmojo užregistruoto pasiūlymo. Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija siūlo pakeisti nuta-

rimo projekto 4 ir 5 straipsnius ir į Kaimo reikalų komitetą įrašyti V. Juozapaitį, ir išbraukti jį iš Kultūros komiteto. Dėl pasiūlymų nuomonė už, nuomonė prieš.

I. Degutienė – nuomonė už.

I. DEGUTIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų gal iš pradžių taip nuskambėjo ir keistokai, mes ir paklausėme Vytauto, ar jis ketina iš esmės taip ir pasielgti ir jo sumanymas yra rimtas? Tai šiandien galiu pasakyti, kad tikrai. Turbūt Seimo narys, kuris dirba įvairiuose komitetuose, tai čia jau pritarčiau R. Baškienei, iš tikrųjų tobulėja. Tiek, kiek dirbu Seime, esu dirbusi bent penkiuose komitetuose ir turbūt kiekviename komitete sugebėjau ir kažką naudingo pateikti, ir kažką naudingo sau sužinoti.

Gerbiami kolegos, nepaisant to, kad V. Juozapaitis yra garsus Lietuvos dainininkas, Vyčio kryžiaus ordino kavalierius, labai gerai žinomas ir Lietuvoje, ir pasaulyje, ir Nacionalinės premijos laureatas, manau, kad Kaimo reikalų komitete jis ir pats galės daug ką atrasti, ir kiti galės jam perduoti savo žinias, nes ten tikrai yra puikių patyrusių žmonių. Taigi, gerbiami kolegos, tikrai siūlau balsuoti už tai, kad Vytautas galėtų dirbti Kaimo reikalų komitete.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS. (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Neabejoju, kad kolega galėtų dirbti Kaimo reikalų komitete, tačiau aš manau, kad kaip kultūros specialistas... Žavėjau jį, kai jis dar nebuvo Seimo nariu, kaip dainininku, kaip menininku. Nepaisant gal tų mūsų politinių ginčų ir ambicijų, vis dėlto manyčiau, kad kolegai būtų geriausia būti Kultūros komitete, ten jis būtų naudingiausias ir Lietuvai, ir kultūrai, ir apskritai kaip Seimo narys daugiau ir naudingiau save realizuotų toje srityje. Aš siūlau nepritarti šitam pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji, nuomonės išsakytos, prašome apsispręsti ir balsuoti dėl pasiūlymo pakeisti komitetą ir sutikimo, kad V. Juozapaitis iš Kultūros komiteto pereitų dirbti į Kaimo reikalų komitetą. Prašome balsuoti.

Balsavo 109 Seimo nariai: už – 53, prieš – 39, susilaikė 17. Gerbiamasis Vytautai, mes Seimo valia prašome, kad jūs toliau dirbtumėte Kultūros komitete.

V. Juozapaitis – replika po balsavimo.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkoju, kolegos, už savo parodytą valią, kurios aš negaliu kvestionuoti ir turiu gerbti tą valią. Ir prieš tai kalbėjusiam kolegai noriu padėkoti už tikrai gražius žodžius, pasakytus apie mane, bet aš patikinu, kad Kaimo reikalų komitete tikrai dirbčiau ne blogiau, nei mūsų ponas pirmininkas R. Karbauskis Kultūros komitete. Mano kompetencija kaimo srityje, drįstu teigti, būtų tikrai aukštesnė nei pono R. Karbauskio Kultūros komitete. Žiūrėsime, dirbsime, be jokios abejonės, turbūt rytoj bus posėdis, turėsime progos padiskutuoti įvairiais klausimais. Kviečiu visus dalyvauti mūsų komiteto posėdžiuose. O Kultūros ministerijai, atsiprašau, teks vėl kentėti mano paklausimus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kitas pasiūlymas buvo R. Morkūnaitės-Mikulėnienės. (*Balsai salėje*)

Replika po balsavimo – K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Aš tikrai norėčiau paprašyti nenusiminti kolegos ir laisvu nuo posėdžių ir nuo dainavimo laiku tikrai kviečiu pas save į kaimą pagilinti tuos įgūdžius. Tikrai mes mielai lauksime.

PIRMININKĖ. Kolegos, gal tikrai labai susikaupkime. V. Juozapaitis. Prašau.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Ne, aš tik kolegas noriu pakviesti į savo kaimą, nes aš gyvenu kaime. Taigi jūsų paslaugų man tikrai neprireiks. O jeigu kartais kokio dainavimo pamokėlę, tai mielai kviečiu, šalia arklo tikrai padainuosime visi „Ariau, ariau“, nes, žinote, artistas nuo žodžio „arti“.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonės išsakytos. Atleiskite, gerbiamieji, replikuoti žodžio nesuteiksiu, dirbame toliau. (*Balsai salėje*) Aš jus labai myliu, mes pasitarsime kitoje posėdžio vietoje. (*Balsai salėje*)

Yra R. Morkūnaitės-Mikulėnienės pasiūlymas. (*Balsai salėje*) Siūloma iš Švietimo ir mokslo komiteto išbraukti D. Kepenį. Ar kolegė nori pateikti pasiūlymą? Prašau.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, iš tikrųjų yra susiklosčiusi gana keista situacija, kada valdančioji dauguma į Švietimo komitetą, į komitetą, kuris formuoja

švietimo politiką Lietuvoje, kuris orientuotas turbūt labiausiai iš visų komitetų į jaunosios kartos ugdymą, skiria žmogų, kuris šturpina visuomenę savo pasisakymais apie Lietuvos istoriją, iš esmės apie esminius ir švenčiausius dalykus mums, apie mūsų savasties klausimus vertinant istorinę atmintį, apie tuos žmones, kurie kovojo už Lietuvos laisvę. Man iš tikrųjų liūdna girdėti tokius pono D. Kepenio svarstymus apie laisvės kovotojų reikšmę mūsų istorijai ir mūsų visuomenei.

Tiktai turbūt galima būtų apeliuoti į Seimo Pirmininko, galbūt kaip moralinio autoriteto, ir vakar laidoje išsakytą poziciją ir nuomonę, kad iš tikrųjų partizaninis pasipriešinimas ir laisvės kovos mums visiems yra ypač svarbus dalykas. Keista, kad jo paties partija į strategiškai svarbią švietimo sritį deleguoja būtent tokį asmenį.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonė prieš pasiūlymą – V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Klaidų mes darome visi. Aš manau, neapsaugotas nuo to niekas niekada ir ateityje taip pat. Noriu viena istorija pasidalinti su kolegomis.

Neseniai sutikau moterį, kuri, deja, atsitiko taip, kad susirgo onkologine liga. Ji pasakojo, sako: prieš 15 metų buvau Palangoje D. Kepenio sveikatingumo mokykloje. Dabar, kai atsitiko toks dalykas, peržiūrėjau savo užrašus, peržiūrėjau viską, ką aš tada užsirašiau, patyriau, ką išmokau D. Kepenio sveikatingumo mokykloje. Dabar sėkmingai tą viską darau sąžiningai, skrupulingai iki kiekvienos raidės ir, sako, aš sėkmingai kovu su liga.

Siūlau nepritari šiam pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Prašome balsuoti, gerbiamieji kolegos, dėl R. Morkūnaitės-Mikulėnienės pasiūlymo išbraukti iš Švietimo ir mokslo komiteto D. Kepenį ir pasiūlyti jam dirbti tada neaišku kur.

Balsavo 120 Seimo narių: už – 53, prieš – 43, susilaikė 24. Pasiūlymas nepriimtas, jam nepritari.

Kitas pasiūlymas yra M. Majausko dėl A. Skardžiaus, ir čia pasirašė daugiau kolegų. M. Majauskas. Prašau. M. Majauskas, tuoj įjungsime mikrofoną.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, iš tikrųjų klausimas mums, man atrodo, gerai pažįstamas, tikrai subrendęs klausimas. Aš manau, kad gerbiamojo A. Skardžiaus dalyvavimas Ekonomikos komiteto, kuris kuruoja ir energetikos politiką, veikloje jau nebėra atskiros Seimo frakcijos klausimas, tinkamas ar netinkamas jis toliau eiti tas pareigas.

Aš manau, kad turbūt kiekvienas iš mūsų, atsidūręs tokioje situacijoje, pasitrauktų, taip bandydami išsklaidyti abejones dėl galimo interesų konflikto, bet ir lygiai taip pat bandydami apginti Tautos atstovybės reputaciją.

Šiandien, kaip minėjau, mano supratimu, tai jau nėra atskiros Seimo frakcijos klausimas, tinkamas ar netinkamas, bet klausimas Seimo, ar jis yra tinkamas, ar netinkamas, jeigu jis toliau galvoja, kad šis asmuo gali dalyvauti Ekonomikos komiteto veikloje. Dėl jo ekonominės veiklos yra pradėtas Specialiųjų tyrimų tarnybos tyrimas pagal 288 straipsnį, kurį pažeidus baudžiama laisvės atėmimu iki septynerių metų.

Gerbiamieji kolegos, pasikartosiu, čia nebėra klausimas – tinkamas ar netinkamas gerbiama A. Skardžius, bet klausimas – tinkamas ar netinkamas šis Seimas, skirdamas jį Ekonomikos komiteto nariu.

PIRMININKĖ. Ačiū jums. Jūs pateikėte pasiūlymą. Nuomonė už – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, jeigu galvojate, kad tai išbandymas opozicijai, ji turi mažiau balsų, tai klystate. Tai išbandymas būtent pačiai valdančiajai koalicijai, tai yra išbandymas, tiesą sakant, ir visam Seimui, nes tai, ką konstatavo, taip, tegul švelniai, bet vis dėlto Antikorupcijos komisija konstatavo gana aiškius dalykus, ten yra surašyta apie galimus interesų painiojimus. Ekonomikos komitetas, aš manau, tikrai nėra vieta žmonėms, kurie nežino, kur baigiasi jų asmeniniai interesai, o kur prasideda valstybės interesai.

Siūlau pritari šiam pasiūlymui ir vis dėlto ryžtis iš esmės atsikratyti tokio, sakyčiau, gana prasto įvaizdžio, kuris lydi Seimą, kai nedrįstama priimti ryžtingų sprendimų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – J. Varžgalys.

J. VARŽGALYS (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Keistai atrodo gerbiamieji kolegos iš dešinės. Šiandien žmogus apkaltintas, niekas nieko dar neištyrė, niekas nieko nepasakė, o šiandien jaunasis kolega jau siūlo net septynerius metus. Labai keistai atrodo iš jūsų pusės. Aš prieš.

PIRMININKĖ. Nuomonės išsakytos, prašome balsuoti. Kas pritariate pateiktam pasiūlymui dėl Ekonomikos komiteto sudėties, išbraukiant A. Skardžių.

Balsavo 114 Seimo narių: už – 52, prieš – 31, susilaikė 31. Pasiūlymui nepritarta.

Dar yra gautas vienas pasiūlymas Mišrios Seimo narių grupės. Girdėjau, kad kolegos atsiima šią pasiūlymą. B. Matelis. Tuoj įjungsiu mikrofoną. Minutę, tuoj pat.

B. MATELIS (MSNG). Kadangi ponas K. Pūkas pats nenori dirbti Kultūros komitete, tai pasiūlymą atsiimame.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Pasiūlymą frakcija atsiima, vadinasi, pagrindo balsuoti nėra. Noriu tik priminti, kad yra Teisės departamento redakcinio pobūdžio pasiūlymas, dėl to mes užregistravome ir antrąjį variantą, į jį atkreipėme dėmesį. Pasiūlymai aptarti. Nuomonė – už, nuomonė – prieš svarstymo stadijoje. Nuomonė už – A. Papirtienė.

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, pasisakau už svarstomą nutarimo projektą, nes visi supranta, kad pasikeitusi situacija frakcijose, pasikeitusios kvotos lėmė ir komitetų sudėčių pokyčius. Dėl pokyčių ir savo deleguojamų atstovų frakcijos apsisprendė. Jeigu kam nors kyla abejonų dėl vieno ar kito Seimo nario gebėjimo dirbti konkrečiame komitete, manau, kad kiekvieno Seimo nario išsiugdytos bendrosios kompetencijos tikrai leidžia jam, dirbančiam viename ar kitame komitete, suvokti ir kokybiškai dirbti su konkrečios srities informacija. Viskas yra išmokstama ir įgundama paprastuoju mokymosi ir veikimo būdu. Keletas patyrusių Seimo narių labai dažnai pasisako beveik visais klausimais. Taigi jie ir patvirtina šią tiesą. Visi Seimo nariai turi lygias teises būti vienokio ar kitokio komiteto nariais ir ta teisė neturėtų būti kvestionuojama dėl Seimo nario pažiūrų, gebėjimų, pasisakymų, kaltumo ar nekaltumo, greičiau jau nekaltumo, kol galioja nekaltumo prezumpcijos principas. Linkiu, kad mūsų sprendimus lemtų ne emocijos, o sveikas protas. O dėl įvairių kontroversiškų ir abejotinomis interpretacijomis grįstų pasisakymų, tai juos įvertins rinkėjas. Kviečiu pritariu svarstymo stadijoje ir balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, svarbu, kad mes aiškiai išsakėme savo pozicijas, pasakėme, už ką esame, už kokią Lietuvą, už kokią ateitį, už kokią Seimą. Ir, matyt, palikime tai istorijai įvertinti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Balsuojame svarstymo stadijoje dėl komitetų. Po balsavimo replikai žodį suteiksiu J. Olekui.

Balsavo 119 Seimo narių: už – 67, prieš – 35, susilaikė 17. Pritarta po svarstymo.

J. Olekas – replika po balsavimo.

J. OLEKAS (LSDPF). Dėl vedimo tvarkos, kai paskelbsite kitą klausimą.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji kolegos, K. Masiulis – replika po balsavimo.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Šiaip tai gaila, kad K. Pūko jūs nepaskyrėte į Kultūros komitetą, būtų mėtė sustiprinę.

PIRMININKĖ. Ačiū už replikas. D. Kepenis. Kolegos, mums liko dar priėmimas.

Gerbiamieji kolegos, ar galime pritariu ypatingai skubai, kad iš karto galėtume dirbti toliau? Seimo Pirmininkas sutinka, kad būtų ypatinga skuba. Prašome balsuoti dėl ypatingos skubos. O tai galime padaryti, priimti Seimo nutarimą. *(Balsai salėje)* Skelbiu balsavimą. Kas už, kad šiandien galėtume priimti? Tai yra Seimo nutarimas. *(Balsai salėje)* Tuoj po balsavimo suteiksiu žodį.

Balsavo 119 Seimo narių: už – 68, prieš – 36, susilaikė 15. Ypatingai skubai pritariu.

J. Olekas dėl vedimo tvarkos.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Aš labai atsiprašau, frakcijos vardu prašau padaryti priėmimo pertrauką, nes mes iš tikrųjų esame pateikę siūlymus dėl mūsų narių frakcijoje, bet ne nutarimo forma. Iki priėmimo mes tą tikrai padarysime, nes į frakcijos siūlymą nėra atsižvelgta. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Aš noriu tiesiog kolegoms priminti ir paprašyti to, ką siūlė kolegė D. Šakalienė, paskaitykime 44 straipsnį. Yra frakcijos, turi kvotas, Seniūnų sueigoje jos patvirtintos, viską mes padarėme labai nuosekliai. Todėl čia, aš manau, tiesiog bandymas prašyti pertraukos sukelia tam tikrą... *(Triukšmas salėje)* Buvo dvi pertraukos. Kolegos, jau dvi pertraukos buvo, todėl dar kartą teikti pertraukos tiesiog mums Statutas tokios galimybės neleidžia.

Priėmimas. (*Balsai, triukšmas salėje*) Galime Seimo nutarimą priimti iš karto. Priėmimas. Pastraipsniui. 1 straipsnis. Galime priimti? Galime. 2 straipsnis. Galime priimti? Galime. 3 straipsnis. Galime priimti? Galime.

4 straipsnis. (*Balsai salėje: „Ne, ne.“*) Balsuojame dėl 4 straipsnio priėmimo stadijoje. Ekonomikos komiteto sudėties patvirtinimas.

Balsavo 115 Seimo narių: už – 62, prieš – 37, susilaikė 16. 4 straipsnis priimtas.

5 straipsnis. Yra pritarimas priimti. Galime priimti? Norite balsuoti dėl Europos reikalų komiteto? Galime bendru sutarimu? Galime. Kolegos, jeigu norime juokauti, galime juokauti iki ryto.

6 straipsnis. Kaimo reikalų komitetas. Galime pritarti? Galime pritarti.

7 straipsnis. Kultūros komitetas. Galime pritarti? (*Balsai salėje: „Ne, ne.“*) Kolegos, mes jau balsavome svarstymo stadijoje, bet jūsų valia. Priėmimo stadijoje skelbiu balsavimą dėl 7 straipsnio. Viską darome pagal Statutą. Išties dėl 44 straipsnio visų niuansų labai prašau visus paskaičiuoti ir matysite, kad tikrai... O pagrindinis noras – tai yra noras dirbti komitetuose. Ir kol vyksta balsavimas, aš turiu teisę taip pat pasakyti, kad viso šio niuanso nebūtų buvę, jeigu viena frakcija nebūtų suskilusi ir nebūtų mums reikėję perskirstyti. (*Balsai salėje*) Ačiū, aš, kaip posėdžio pirmininkė, turiu replikos teisę.

Balsavo 116 Seimo narių: už – 65, prieš – 32, susilaikė 19. 7 straipsnis priimtas.

8 straipsnis. Galime priimti? Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Galime. Bendru sutarimu. Dėkoju. Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Galime bendru sutarimu priimti? Galime.

10 straipsnis. Galime priimti bendru sutarimu? Galime.

11 straipsnis. Galime priimti bendru sutarimu? Norite balsuoti dėl Švietimo ir mokslo komiteto? Prašom, dar kartą balsuojame. Jūsų valia, mes tiesiog viską vykdome. Balsavo 118 Seimo narių: už – 66, prieš – 31, susilaikė 21. Priimtas 11 straipsnis – Švietimo komiteto sudėtis.

12 straipsnis. Galime priimti bendru sutarimu? Galime. 13 straipsnis. Galime priimti bendru sutarimu? Galime. 14 straipsnis. Galime priimti bendru sutarimu? Galime. Ir 15 straipsnis – Žmogaus teisių komitetas. Galime priimti bendru sutarimu? Galime. Nuoširdžiai dėkoju.

Dėl viso įstatymo projekto keturi – už, keturi – prieš. A. Skardžius – nuomonė už. Artūrai Skardžiau, nuomonė už, kalbate, ne?

A. SKARDŽIUS (*LSDDF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Tikrai dėkingas patyrusiems Seimo nariams, kurie visų pirma laikosi Seimo statuto, tai yra taisyklių, pagal kurį žaidimą Seime yra žaidžiama. Partijos atstovauja, turi savo kvotas ir nevalia kurti kokių nors precedentų siekiant nuslėpti, paslėpti, kaip daro konservatoriai, dalykus, kurie yra kaip ylos išlindę iš maišo. Aiškiai dar teisėsauga nebaigė visų tyrimų dėl Visagino atominės elektrinės! Dar iki šiol ten minami slenksčiai, gerbiamieji kolegos, yra dar nemažai neištirtų klausimų. Aš suprantu patyrusius žmones ir žinančius, reikia kažkur paslėpti, nesvarbu, kažkur, geriau, kad jų išvis nebūtų ten, Seime, kad ramiai galėtų konservatoriai ruošti rinkimams. Todėl aš, gerbiamieji kolegos, dėkodamas už supratimą visiems, kad neleidžiame išbalansuoti Seimo darbo, kviečiu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, ne vienoje Seimo kadencijoje yra tekę sudaryti Seimo komitetus, koreguoti jų sudėtį, bet neprisimenu, kad kada nors tai būtų sukėlę tokias didžiules politines problemas valdantiesiems kaip dabar. Tokia situacija, žinoma, nuteikia liūdnokai. Jeigu tokioje vietoje sugebama prisidaryti problemų, kaip spręsimė rimtesnius uždavinius, kurių, aišku, valstybėje yra ir bus? O šiuo atveju valdantiesiems tiesiog reikėjo laikytis kelių paprastų taisyklių – nejudinti iš komitetų tų žmonių, kurie pastaruoju metu yra kokius nors skandalus susiorganizavę, ir nebūtų tekę aiškintis, kodėl juos skiriame tai ar kitai sričiai, kuo ta sritis taip nusiakalto, kad gauna tokį atstovą. Reikėjo, žinoma, ir jautriau atsižvelgti į opozicijos nuomonę, kad nebūtų tokio balsavimo dėl komitetų – opozicija balsuoja vienaip, valdantieji – kitaip. Tokia polarizacija balsuojant nėra geras dalykas, kai sprendžiame tokius klausimus.

Ir paskutinis dalykas. Aš tikėjau, kad vis dėlto bus labiau išgirstas Ministro Pirmininko žodis, kai jis per Vyriausybės valandą pasakė, kad nebalsuotų už A. Skardžiaus skyrimą ar palikimą Ekonomikos komitete. Bet, pasirodo, Ministras Pirmininkas nebeturi nė vieno palaikančio balso savo valdančiojoje koalicijoje.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonė už – A. Papirtienė.

A. PAPIRTIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamieji kolegos, reikia kuo greičiau patvirtinti komitetų sudėtis ir toliau nesiblaškant dirbti. Todėl raginu nekelti sumaišties, susitelkti ir dirbti Lietuvai, ir nustoti rodyti įžeisto ar susireikšminusio žmogaus ambicijas, nes mūsų žmo­giškosios ambicijos tikrai negali būti aukščiau už atstovavimą tautai. Taigi patvirtinkime komite­ tų sudėtį ir toliau sklandžiai bei kokybiškai dirbkime. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – J. Olekas.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Iš tikrųjų aš noriu pastebėti, kad į mūsų frak­ cijos nuomonę nebuvo atsižvelgta. Mes esame pateikę savo žmonių paskyrimą į kitus komitetus, negu šiandien buvo nubalsuota.

PIRMININKĖ. Nepateikėte.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Todėl pritarti tokiam projektui tikrai nebegalime. Dar kartą pakartosiu, kad mes dirbame ten, kur turime savo kvotas, bet dirbame ir ten, kur mūsų kvotos yra žymiai ma­ žesnės, tuo labiau, kai kitos frakcijos, ypač valdančiosios frakcijos, neužpildo jiems priklausančių kvotų. Todėl aš dar kartą kviečiu peržiūrėti šitą sprendimą. Nežinau, kada mes, turbūt po pietų, svarstysime pasiūlymą dėl komitetų peržiūrėjimo, tada galbūt grįžti prie šito klausimo.

PIRMININKĖ. Ačiū. A. Matulas – nuomonė už.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, išties galbūt ir džiugu, kad Sveikatos reikalų komitetas pagal Seimo narių skaičių tampa vienas reikšmingiausių parlamente – 11 žmonių. At­ rodo, kad tiek niekada nėra buvę. Aš suprantu, dėl ko tai yra daroma. Dėl to, kad tiesiog norima turėti dirbtinę persvarą ir buldozeriu stumti visus sprendimus, kas iki šiol buvo, nes tiesiog ne tik kad su opozicija nebuvo tariamasi, bet ir su daugumos atstovais – paprastai sprendimai buvo pri­ imami tik tariantis su dviem iš penkių. Kaip kolega A. Kirkutis jau ne kartą yra klausęs, kodėl jo niekur nekviečia į pasitarimus, tai išties, kolegos, mes, opozicija, pasiryžę bendradarbiauti, padė­ ti, patarti ir priimti, ir palaikyti kad ir nepopuliarius sprendimus, kurių, be abejo, reikia sveikatos sistemoje. Nedarykite tos daugumos, tiesiog šnekėkime, tarkimės ir viskas bus gerai, ko iki šiol nebuvo.

Žiūrėkite, dėl tų eilių įstatymo. Prieš du mėnesius iškėlėme klausimą, kad akivaizdu, kad įstatymui įgyvendinti nėra pasirengta. Jeigu būtų pritarta tada mūsų siūlymui, šiandien nebūtų jokio medikų sąjūdžio, nes jūs patys matėte. Dabar, šiandien, svarstysime tą patį, ką mes siūlėme prieš du mėnesius. Dėl slaptų pirkėjų. Na, ar reikėjo grįžti prie sovietmečio ir psichologiškai tero­ rizuoti vaistininkus? Mes tą siūlėme komitete, čia, Seime, – vis tiek jūs nubalsavote. Turime tokią situaciją. Pagaliau dabar dėl medikų algų. Sveikatos biudžetas auga nemažai. Tiesiog pateikėme siūlymus neatiduoti rezervų ir, be abejonės, kad du trečdalius medikų reikalavimų mes galime išspręsti jau nuo sausio ar vasario pirmos. Visus pasiūlymus jūs atmetėte, net iš esmės nedavėte man pasisakyti. Po to, kai pamatėte savo kolegų nuomonę, jau davėte pristatyti.

PIRMININKĖ. Laikas, kolega!

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Baigiu. Kolegos, be abejo, nereikia daryti tų dirbtinų situacijų, stum­ ti buldozerį. Mes palaikysime. O aš, be abejo, turiu balsuoti už, kolegos, nes komitete neliks po­ nios A. Širinskienės, kuri, manau, dėl susidariusios situacijos yra daugiausiai kalta. Tikriausiai A. Veryga šiuo atveju buvo jos marionetė ir tiesiog neatsispyrė tiems sprendimams.

PIRMININKĖ. Ačiū, Antanai, laikas!

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Aš tikrai su džiugesiu palydžiu komiteto pirmininkę į Teisės ir tei­ sėtvarkos komitetą. (*Šurmūlys salėje*)

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonė prieš – E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Nors gerbiamas kolega A. Matulas išvelgė ir teigiamų aspektų, kad gerbiamos A. Širinskienės neliks Sveikatos reikalų komitete, aš kartu išvelgiu neigiamų, ka­ dangi Kaimo reikalų komitete neliks ministro B. Markausko. Aš nelabai įsivaizduoju, kaip galima dirbti ir būti atsakingam už sritį ir tuo pačiu metu dalyvauti dviejuose komitetuose, nes ministrai paprastai dalyvauja abiejuose, tai yra komitete pagal savo sritį. Dažnai kviečiamas... Kaip galima suderinti darbą?

Manau, kad čia problema yra ir tam tikra diagnozė, kad valstiečiai traukiasi iš Kaimo reikalų komiteto, tai yra jų bazinis komitetas, dėl kurio jie kovojo kadencijos pradžioje. Šiuo metu jį apeidžia ir suprantama, dėl ko apeidžia. Dėl to, kad galima būtų išvengti atsakomybės, neva ir ne aš, nebuvau komitete. Komitetas – silpnoji vieta, kur šiandien jau matome, kad apeistos, tam tikros vėliavos nuleistos dėl saugiklių įstatymo, jau matome, kad faktiškai eina ūkininkų apmokestinimas. Taip pat kitos problemos: regionuose darbo vietų mažėja, kas buvo žadėta didinti, atvirkščiai, iš regionų patraukiamos darbo vietos, ne iš valstybinių institucijų. Tai matyti diagnozė, kad jūs kapituliuojate, bet vis tiek atsakomybę reiks prisiimti, nors liekate ir mažuma Kaimo reikalų komitete. Siūlau vis tiek nepritarti ir bent jau B. Markauską išsaugoti tame komitete.

PIRMININKĖ. Dėkoju už išsakytą nuomonę. Dar viena nuomonė už – V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamieji kolegos, visai nesvarbu, kas buvo valdančiojoje koalicijoje, ar balti, ar raudoni, žali ar geltoni – visada frakcijos sprendė, kas bus kokiame komitete, ir frakcijų kvotos, ir patys Seimo nariai. Aš manau, kad mažiau tuščiai ginčykimės. Tauta iš mūsų laukia protingų sprendimų, o ne tuščių ginčų. Tai gal produktyviau leiskime laiką, nes mūsų tuščios kalbos valstybei brangiai kainuoja. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Ir paskutinė nuomonė – E. Gentvilas. Nuomonė prieš. Prašau, kolega.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Kol nepamiršau, nes paskui nebeliks laiko padėkoti poniai R. Baškienei už tą katorgišką darbą, kaip juokėmės, spalvotais pieštukais lenteles daryti. Tikrai katorgiškas darbas, nes opozicija šiuo atveju savo problemų nesprendė, problemas sprendė valdantieji, ir tikrai sudėtinga buvo laviruoti ir išlaviruoti.

Tai dabar mes turime tokią situaciją, pakartosiu. Ministras B. Markauskas – ne Kaimo reikalų komitete, kitas ministras – A. Veryga – Audito komitete, ir nežinau, poniai I. Šimonytė turbūt paliudys, kad ponas A. Veryga ten nėra aktyvus narys, kitų duomenimis, faktiškai nesilanko. Nežinau, valdantieji turėjo tokį rezervą, tai yra Audito komitetą, kuris skirtas pirmininkauti opozicijai, todėl labai lengva ranka atsisakėte ten savo komiteto narių, užsidangstėte, kaip aš sakau, plyštančias kelnes kituose komitetuose, sprendžiate savo problemas.

Apmaudu, kad šitai sutrinka Seimo darbas, rezultatyvus darbas, galėtų kur kas greičiau viskas vykti, kaip kolegos sakė, jeigu būtų normalus tarimasis, o ne tam tikras diktavimas iš tos tariamos daugumos, kuri faktiškai tos nominalios daugumos nebesukrapšto. Tardamiesi mes galėjome nenuieiti į konfliktinę situaciją, į atidėliojimus. Deja, tarimosi nebuvo, šiandien santaikos taip pat, deja, neatsirado. Aš negaliu balsuoti už šitą projektą, tai nebuvo mūsų iniciatyva ar dėl mūsų kaltės atsiradęs. Aš susilaikysiu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonės išsakytos. Kad ir kokios jos būtų – liūdnos ar pamokančios, reikia apsispręsti, balsuoti dėl Seimo nutarimo dėl komitetų patvirtinimo, kad rytoj jau galėtų komitetai susirinkti ir toliau atsakingai dirbti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavimas įvyko. Balsavo 113 Seimo narių: už – 64, prieš – 25, susilaikė 24. Seimo nutarimas (projektas Nr. XIII P-1375(2) priimtas. (*Gongas*)

Gerbiami kolegos, pagal mūsų darbotvarkės laiką aš prašau...

D. Kepenis – replika po balsavimo.

D. KEPENIS (LVŽSF). Ačiū. Kadangi mano pavardė čia ne kartą buvo minėta, tai noriu kai ką pasakyti.

Aš visą gyvenimą buvau mokytojas, aš turėjau 31 tūkst. mokinių, kurie stebi mano gyvenimą, kurie stebi mano veiklą, tai, ką aš čia veikiu, ir jie reaguoja. Įdomiausia tai, kad jie reaguoja ne į mano nuotaiką, ne į mano žodžius. Jie reaguoja į mano patarėjų, mano mokytojų, mano teisėjų žodžius, tuos, kurių aš niekada čia nepasakiau. Aš niekuomet nesakiau apie paminklą strībams ir partizanams. Tokių žodžių nebuvo ir negalėjo būti, aš niekuomet taip net negalvojau. Savo mokiniams aš visada sakydavau: sveikatai reikia ramybės, reikia tiesos, reikia pasitikėjimo, meilės vienas kitam. Tai yra svarbiausia, nes tu, žmogau, esi dvasinė būtybė.

Bet jie dabar girdi, kad D. Kepenis *pablūdo* ir kažką ragina. Aš niekuomet to nesakiau, aš raginau susitaikyti, atleisti vieni kitiems, nes įtampa yra didžiulė. Tie žmonės, kurie važiuoja iš Lietuvos, jie važiuoja ne tik dėl ekonomikos – jie važiuoja dėl įtampos, dėl prarasto tikėjimo. Aš visą laiką sakiau, kad tai yra svarbiausia.

Todėl noriu pasakyti. Mielieji, kai jūs minite žmogų, kuris yra mano mokinys, t. y. sveikuolis, noriu pasakyti, ką reiškia sveikuolis. Tai yra žmogus, kuris giliu tikėjimu, darbštumu ir kantrybe kiekvieną dieną savo kūną, sielą ir dvasią grūdina, sotina ir apvalo vardan darnos savyje, šeimoje, bendruomenėje, valstybėje, visatoje, vardan meilės, tiesos ir gėrio. Mylėkime vienas kitą, atleiskime ir viskas bus gerai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Paskutinė replika po šio balsavimo dėl Seimo nutarimo. G. Landsbergis.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Dėkoju, pirmininke. Jau matyti, kad Švietimo ir mokslo komitete tikrai liūdna nebus, nes kai kurie kolegos suteikia naują prasmę iškasti sau dar gilesnę duobę. Aš tiesiog draugišką patarimą. Jau kai pasakėte kokią nors nesąmonę, kokį nors liapsusą, tai tikrai nepulkite už lopetos, nepradėkite kasti sau dar gilesnės duobės, nes kuo toliau, tuo daugiau suteikiate peno dar kartą jus kritikuoti ir abejoti jūsų kompetencija ir tinkamumu būti tame komitete. (*Balsai salėje*) Tiesiog jau viskas, ačiū, supratome.

13.15 val.

Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko paskyrimo“ projektas Nr. XIIIIP-1368 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

PIRMININKĖ. Ačiū. Kitas mūsų darbotvarkės klausimas, ir aš prašau Seimo Pirmininką V. Pranckietį pateikti Seimo nutarimą „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko paskyrimo“. Prašome, žodis jums. Pateikimas. Seimo nutarimo projektas Nr. XIIIIP-1368.

V. PRANCKIETIS. Gerbiami kolegos, pagal Sveikatos sistemos įstatymo 67 straipsnio 2 dalį, kai Seimas patvirtina Nacionalinės sveikatos tarybą, ji išsirenka pirmininką. Seimo Pirmininkas teikia Seimui tarybos siūlomą kandidatą į tarybos pirmininko pareigas tarybos kadencijai. Taryba 2017 m. spalio 24 d. išsirinko kandidatą į pirmininkus A. Raslaną. Atsižvelgdamas į tarybos siūlymą, teikiu Seimui A. Raslaną skirti Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininku.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu kandidatą. Jums suteikiamas žodis. Taip, į tribūną. Tokia yra procedūra – kandidatūrų svarstymas. Jūs galite kalbėti iki penkių minučių, bet jeigu kalbėsite racionaliau ir trumpiau, taip pat dėkosime.

A. RASLANAS. Laba diena visiems. Esu Algirdas Raslanas, kandidatuoju į Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininkus. Norėčiau pasakyti, kad tas kandidatavimas iš tikrųjų susietas su tuo, kad šiuo metu atsirado tikrai didelė viltis, jog yra galimybė šiek tiek pakeisti Nacionalinės sveikatos tarybos veiklą, nes pati funkcija jau yra pakoreguota ir ji skamba daug geriau. Tai yra Nacionalinė sveikatos taryba ne tik gali patarti formuojant nacionalinę sveikatos politiką arba sveikatą visose politikose, tačiau įgyvendinti ir daugelį priemonių.

Kita vertus, vis dėlto Nacionalinė sveikatos taryba yra sudaryta iš žymių specialistų, ir reikia atkreipti dėmesį, kad pirmą kartą pakoregavus įstatymą mes matome, kad Nacionalinę sveikatos tarybą sudaro ir žymūs mokslininkai, ir specialistai, kurie susieti ir su maisto, ir su visuomenės sveikatos, ir su sveikos gyvensenos poreikiu, ir visų nevyriausybinų organizacijų...

Akivaizdu, kad tokia organizacija yra patariamoji, bet, kita vertus, vis dėlto šiandien įgyvendinama Vyriausybės sveikatos programos dalis. Reikia pasakyti, kad pagal ją yra didelės galimybės šiandien vykdyti labiau sveikos gyvensenos politiką, tai, ką akcentuoja Seimo Sveikatos tautsojimo ir stiprinimo pakomitetas.

Atsiranda viltis daugiau dėmesio skirti mokinių sveikatos stiprinimui. Kas susiję su šauktnių sveikata – tas klausimas yra lygiai taip pat svarbus, kaip ir mokinių sveikata. Tai iš esmės atliepia Vyriausybės programą dėl sveikos mitybos, tačiau nepakankamai dėl psichinės sveikatos, dėl fizinio aktyvumo ir kitų priemonių. Įgyvendinama Vyriausybės programa mokyklose ir per Bendrąją sveikatos ugdymo programą, prevencines ir kitas programas.

Jeigu pasižiūrėtume į visuomenės sveikatos dalį, visuomenės sveikatos biurų veikla vis ryškėja, ji yra patenkinama, pateisinama ir turėtų būti stiprinama. Kita vertus, vis dėlto į Nacionalinės sveikatos tarybos ratą patenka nevyriausybinis sektorius, kuris yra platus, ir galbūt natūralios medicinos kai kurių metodų įteisinimas padėtų praplėsti galimybę žmonėms būti sveikesniems ir taikyti sveikesnius metodus.

Reikia pasakyti, kad Nacionalinei sveikatos tarybai reikėtų peržiūrėti savo dokumentus, strateginį planą ir kitus dokumentus, nes lėšos yra minimalios – tik kelių žmonių atlyginimui, todėl telkimas dėl ekspertinės analizės įstatyminės bazės – teikiamų įstatymų, poįstatyminių aktų – būtų labai svarbus.

Lygiai taip pat ir tarptautinės konferencijos arba naujausių žinių iš pasaulio sveikatos klausimais pateikimas Seimo Sveikatos reikalų komitetui ir kitoms institucijoms taip pat būtų labai naudingas ir mes numatome tokią veiklą plėtoti.

Turbūt pabaigai galėčiau pasakyti, kad, kaip minėjau, yra politinė valia parengti ir pradėti įgyvendinti Lietuvos arba Nacionalinės sveikos gyvensenos programą, ji galėtų vadintis ir Sveikatos tausojimo ir stiprinimo programa, kuri pakeistų mūsų požiūrį. Pirmiausia skatintų žmones gyventi sveikai. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nori paklausti keturi Seimo nariai. Likite tribūnoje ir atsakysite į klausimus. Pirmasis klausia A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, man teko būti vienam iš steigėjų kuriant Nacionalinę sveikatos tarybą. Išties jos vaidmuo ir reikšmė buvo labai didelė darbo pradžioje, nes visi Seimo nariai savo stalčiuose turėjo metinį pranešimą ir priimdami sprendimus dažnai vartydavo ir žiūrėdavo, kokia yra situacija. Tai, mačiau, darė ir priešais mane sėdėjęs buvęs premjeras A. Kubilius. Bet dabar akivaizdu, kad ta įtaka yra prarasta. Tai rodo kad ir jūsų naujos komisijos aktyvumas, nes jūs vos susirinkote ir vos išsirinkote pirmininką. Gal galite pasakyti, kaip jūs vis dėlto bandysite dirbti, kad tas autoritetas Nacionalinės sveikatos tarybos, įtaka sugrįžtų? Gal galite sukonkretinti, tarkim, tris kryptis, kuriomis jūs daugiausiai veikssite ir sieksite nuveikti ženklesnių darbų?

A. RASLANAS. Labai ačiū už klausimą. Iš tikrųjų jūs teisingai pastebėjote, kad pusę metų taryba veikė prastai arba, sakykim, visai neveikė.

Kita vertus, šiuo metu pozityvu yra tai, kad jau pirmininkas turėtų būti etatinis žmogus. Tas žmogus ir turėtų sukti pagrindinį darbą, nes visuomeninė nevyriausybinė organizacija, koks tarybos statusas buvo iki tol, buvo gana neveiksni arba ji tikėtai teikdavo rekomendacijas. Aš manyčiau, kad dabar yra nedidelė galimybė padėti arba kooperuotis, koordinuotis tarpusavyje įgyvendinant daugelį dalykų arba juos analizuojant pateikti realius, konkrečius siūlymus. Dirbantys etatiniai žmonės sugebėtų tai, mano požiūriu, padaryti.

Kita vertus, tarybos nariai yra pasiskirstę funkcijas. Jau kiekvienas šiandien yra atsakingas už tam tikrą dalį ir dalis iš jų labai aktyviai veikia. Vadinasi, savo asmeniu tie tarybos nariai jau prisidėtų prie sveikatos politikos įgyvendinimo vienokiais ar kitokiais būdais.

Dabar kalbant apie tai, kokie pagrindiniai uždaviniai. Vis dėlto mes matome, kad šiuo metu populiarėjanti sveika gyvensena ir sveikas gyvenimo būdas... Priimti įstatymai, ypač Alkoholio prevencijos įstatymas, yra labai pozityvūs, bet mes matytume, kad turi būti tolesnis veiksmas stiprinant visuomenės sveikatos biurus, jų dalis ir ypač mokyklose tą dalį.

Psichinės sveikatos stiprinimas – dar taip pat labai svarbi dalis, nes tai susieta su savižudijų prevencija. Tokios konferencijos jau buvo kai kuriose aukštosiose mokyklose. Mes matome, kad šita dalis taip pat būtų vienas iš labai svarbių dalykų.

Nėra abejonės, kad žmonių skatinimo sistema gyventi sveikai ir tos dalies stiprinimas per valstybės politiką taip pat būtų labai perspektyvus dalykas dėl žmonių sveikatinimo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia R. Juknevičienė.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas pretendente, aš apie jūsų biografiją. Pristatant jus yra rašoma, sakoma, kad jūs esate Socialdemokratų partijos pirmininko pavaduotojas. Kurios dabar, kurios pusės?

A. RASLANAS. Socialdemokratų. Pagrindinės, nežinau.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Nelabai žinote kas.

A. RASLANAS. Ne. Aš žinau kas, bet aš nežinau, kaip pavadinti.

PIRMININKĖ. Pasakykite pirmininko pavardę, gal tada orientuosimės.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Kurio dabar pirmininko jūs būsite?

A. RASLANAS. G. Palucko.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). G. Palucko.

PIRMININKĖ. Daugiau komentarų dėl savo partiškumo jūs neturite? Klausia J. Liesys.

J. LIESYS (LSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamasis, noriu pasakyti, kad sveikiname. Ko gero, tas darbas pradės judėti ir aktyviau, ir greičiau. Vis dėlto bus matomos jūsų siūlomos rekomendacijos ir kiti dalykai. Ypač mane domina jaunoji karta. Mes dabar turime tikrai kelias kūno kultūros pamokėles. Mokykloje reikėtų trijų, studentams taip pat, nes esmė yra ta, kad jaunuolių, kurie vyksta atlikti karinę tarnybą, fizinis pajėgumas yra labai silpnas. Kaip jūs manote, ar mes kartu sugebėsime paveikti Švietimo ir mokslo ministeriją, kad ji pradėtų vykdyti nors nuo 2018 m. rugsėjo 1 d. Kūno kultūros įstatymą? Ten būtų trys pamokos, pradinukams jau yra. Ar studentai galėtų rinktis tris ir dar papildomus krūvius? Vis dėlto jūs pats sakote, kad judėjimas yra mūsų sveikata ir ateitis. Norėčiau pagalvoti apie tai, ar jūsų taryba aktyviai galės šiuo klausimu dirbti ta kryptimi?

A. RASLANAS. Labai ačiū už klausimą. Iš tikrųjų jis yra labai aktualus. Turiu pasakyti, kad ir šiuo metu Švietimo ir mokslo ministerijoje vyksta Kūno kultūros ir sporto įstatymo svarstymas. Ten jau yra įrašytos trys kūno kultūros pamokos, kuo reikėtų džiaugtis.

Kita vertus, aukštosiose mokyklose yra pasirinkimas ir tai iš tikrųjų nėra gerai, nes aukštosios mokyklos prarado fizinį aktyvumą ir sportą. Kol kas dėl to nėra aiškių sprendimų. Akivaizdu, kad performavus Kūno kultūros ir sporto departamentą ir pervedus, ar kaip čia pasakyti, reorganizavus į Švietimo ir mokslo ministeriją, dalis arba, sakykim, Kūno kultūros ir sporto fondas kaip tikrai būtų skirtas mokiniams sveikatininti, t. y. fizinio aktyvumo ir kitoms neformalaus ugdymo reikmėms. Taip pat dalis tų lėšų galėtų būti panaudotos ir bendruomenių sportui stiprinti galbūt per visuomenės sveikatą ar per bendruomenes. Aš tikrai manau, kad dabar yra galimybė sustiprinti būtent mokinių sveikatinimo dalį. Akivaizdu, kad tikrai mes turėtume palaukti jau 2018 metų rudens. Bet dėl studentų turiu abejonių, nes šiandien nėra jokios programos, kuri skatintų studentus aktyviau sportuoti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į jums užduotus klausimus. Galite atsisėsti.

Gerbiamieji Seimo nariai, kadangi frakcijos nepareiškė noro dar kartą susitikti su kandidatu ir diskutuoti frakcijoje, ar galime pritarti Pirmininko siūlymui dėl ypatingos skubos? (*Balsai salėje*) Galime. Balsuoti po pateikimo nereikia. Gal irgi galime susilaikyti dėl nuomonių?

Svarstymas. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra.

Priėmimas. Vienas straipsnis. Dėl paskyrimo Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko slapto balsavimas. Leiskite patvirtinti slapto balsavimo biuletenį. Jūs puikiai žinote jo sudėtį. Ar galime pritarti ir patvirtinti slapto balsavimo biuletenį? Dėkoju. Slaptas balsavimas dėl kandidatus vyks 14 valandą.

13.28 val.

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos“ projektas Nr. XIII-1301 (svarstymas ir priėmimas)

Dabar, gerbiamieji kolegos, kad kartu galėtume vykdyti kitas slapto balsavimo procedūras dėl Seimo nutarimų, prieš tai Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos“ projektas Nr. XIII-1301. Kviečiu E. Jovaišą. Pakeitimų nėra. Norinčių dalyvauti diskusijoje yra. A. Armonaitė kalba pirmoji. Primenu, kad mums, kolegos, šiuo nutarimu reikia patvirtinti Valstybinę kalbos komisiją, atleisti senąją ir atitinkamai paskirti naują. Prašau, kolege.

A. ARMONAITĖ (LSF). Sveiki, gerbiami kolegos. Išties peripetijos, kurios dabar mūsų valstybėje ir viešojoje erdvėje vyksta apie Kalbos komisijos sudarymą, pirmininko skyrimą, privertė

truputį plačiau pažvelgti į tai, kaip vis dėlto atrodo ta mūsų kalbos politika ir kokios yra jos ištakos. Išties kardinolas A. Ž. Rišeljė yra pasakęs: „Kas valdo kalbą, valdo valstybę.“

Yra įdomu tai, jog anksčiau Kalbos komisijos nariai dažnai cituodavo šituos kardinolo žodžius tarsi implikuodami, jog jie turi didesnę galią kartais, ko gero, net negu sprendimų priėmėjai. Valstybinė lietuvių kalbos komisija nuo pat savo pradžios buvo labai glaudžiai susijusi su politikais ir su politika. Aš tik priminsiu, nežinau, ar žinote, jog šią komisiją įsteigė Lietuvos komunistų partijos Centro komitetas. Visada ten dalyvavo politikai. Dabar čia irgi tam tikra forma dalyvauja politikai todėl, kad Švietimo ir mokslo komitetas sprendžia, kas turi būti nariai, kas turi būti pirmininkas.

Politikai daro įtaką Valstybinės lietuvių kalbos komisijos veiklai, bet ir pati komisija nevengia dalyvauti politiniuose klausimuose, pradedant nuo pirminės VLKK pozicijos dėl dekoratyvinių, pabrėžiu, dvikalbių meninių akcentų Vilniaus mieste, baigiant vardų ir pavardžių rašyba asmens dokumentuose. Kiekvienam politikui, kuris vis dėlto įsivaizduoja, kad turi monopolį ir turi galią spręsti dėl kalbos klausimų, aš patarčiau perskaityti vieną visai neseniai išleistą knygą, tai yra praeitais metais išleistą, L. Vaicekauskienės ir N. Šepečio sudarytą knygą „Lietuvių kalbos ideologija“. Ši knyga iškelia labai teisingus ir prasmingus klausimus, kuriuos mes vis dėlto turėtume apsvaistinti gyvendami jau 2017 metais. Ar iš tiesų vis dar gyvename savo bendrinės kalbos kūrimo pradžioje ir vis dar beviltiškai šitos kalbos nemokame? Ar iš tiesų mums reikia specialios komisijos, kuri seka jau sunormintą ir susiformavusią kalbą?

Niekam nereikia įrodinėti, kad yra būtinybė turėti standartizuotą kalbą, kad reikia turėti kalbos tyrimus, raidos analizę ir t. t. Bet ar mums tikrai reikalinga kalbos policijos funkcija? Nesu tuo tikra. Praėjusiame posėdyje Švietimo ir mokslo komiteto pirmininkas minėjo, kad iš Valstybinės lietuvių kalbos komisijos vadovo laukia (cituojau): „Objektyvumo be jokių išankstinių nusistatymų“. Tačiau kaip mums, politikams, sprendimų priėmėjams, kurie šiandien esame priversti priimti sprendimus dėl komisijos sudėties, kaip mums vertinti tai, kad gerbiamo A. Antanaičio vadovaujamas portalas dar visai neseniai pusę Seimo paskelbė kalbos išdavikais už tai, jog pagaliau mes ryžomės spręsti savo bendrapiliečių problemas – pavardžių rašybos asmens dokumentuose klausimą? Žinoma, kad kiekvienas žmogus gali turėti savo politinę nuomonę, aš to nekvestionuoju. Tačiau visai kitas klausimas yra pretenduoti į objektyvumą ir nešališkumą, kartu sprendimų priėmėjus išdedant į šuns dienas savo vadovaujamame portale už tai, kad mes įgyvendiname savo politinę darbotvarkę.

Tai iš tikrųjų daug pasako apie būsimą politinę, pabrėžiu, politinę, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos kryptį. Iš tiesų man buvo sunku patikėti, kai aš girdėjau apžvalgininkus kalbant apie tai, kad užsienyje nėra analogijos, kurią mes turime VLKK pavidalu. Taigi mano komanda pasidomėjo, kokie yra užsienio valstybių pavyzdžiai. Tiesą sakant, tai yra tiesa, bent jau Vakaruose mes neradome nė vienos analogijos. Taip, egzistuoja kalbų institutai, panašūs į Lietuvių kalbos institutą, egzistuoja Valstybinės kalbos inspekcijos analogai, tačiau nieko panašaus, ką mes turime čia, Lietuvoje, mums nepavyko rasti. Žinoma, yra kiti ekstremumai, yra Rusija, kur Prezidentas vadovauja Rusų kalbos tarybai. Aš nemanau, kad tai yra kelias, kuriuo mes vis dėlto turėtume eiti.

Praeitą savaitę girdėjome prisistatymą ir, tiesą sakant, aš pasigedau krypties ateičiai, kaip mes vis dėlto galėtume vystyti savo kalbą ir kaip ją sustiprinti. Mes galėtume įtraukti visuomenę į kalbos raidos klausimus, pavyzdžiui, ieškant ir siūlant naujos kalbos terminus, kaip yra Estijoje. Mes galėtume stiprinti ir skatinti mokytis lietuvių kalbos užsieniečius, pavyzdžiui, Ukrainoje ar Gruzijoje. Mes galėtume stiprinti ne tik lietuvių kalbą, bet apskritai kalbų įvairovę Lietuvoje, kaip tai yra Norvegijoje. Mes galėtume propaguoti lietuvių gestų kalbą ir tautinių bendrijų kalbas, kuriomis yra kalbama. Apie tai Valstybinė lietuvių kalbos komisija nekalba nieko. Ji kalba apie politiką, ji kalba apie tai, kad mes vis dar nemokame savo gimtosios kalbos, kad mes tarsi vis dar gyvename savo kalbos kūrimo pradžioje ir vis dar beviltiškai savo kalbos nemokame.

Taigi, deja, aš matau, kad lietuvių kalba ir toliau lieka ne bendruomenės, o siauro rato susitarimų rankose. Mes toliau girdėsime tai, kokie mes esame beviltiškai nemokantys kalbos, kad mes esame kalbos išdavikai. Man jau norėtusi pozityvių pokyčių ir žvilgsnio į priekį, deja, šiandien to aš nematau. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Kviečiu dalyvauti diskusijoje G. Landsbergį. Prašau, kolega. Jūs frakcijos vardu – septynios minutės.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, tiesą sakant, pagrindinė problema, kurią aš matau šią komisiją sudarant, kai mes stebėjome tokį spektaklį, tai yra užduotas klausimas, kas yra ši institucija? Ar tai yra geriausi šalies kalbos mokslininkai, išmanytojai, gebantys ir galintys nustatyti kalbos naudojimo taisykles, pritaikyti mūsų kalbą besikeičiančiam pasauliui, išsaugoti tai, kas turi būti išsaugota? Ar tai yra politinė organizacija?

Į šį klausimą, rodos, šiandien ir bus atsakyta. Mano nuomone, jeigu mes kalbame apie kokio nors pobūdžio mokslą, politika neturėtų būti sprendžianti, kuria kryptimi eina mokslas. Jeigu mes įsivaizduotume kitą sritį, ne lietuvių kalbos gramatiką, įsivaizduokime, kad Seimas sudarytų komisiją, kuri nagrinėtų geografijos tiesas ir balsuotų pagal, sakykime, Švietimo ir mokslo komiteto pirmininko poreikį. Klausimas būtų, kurioje pusėje yra šiaurė? Ir politikai nuspręstų, kad visiškai kitoje, negu mes manėme iki šiol. Nes juk Seimas yra Tautos atstovybė ir turi teisę spręsti visiškai bet kokius klausimus, net ir tuos, kurie prasilenkia su sveiku protu arba mokslo įrodymais.

Aš turėjau nepaprastai įdomių keletą diskusijų mums visiems, aistrų daug keliančių klausimų, tai dėl trijų raidžių. Yra tokia knyga „Didžioji lietuvių kalbos gramatika“. Mano supratimu, tai yra mokslinis leidinys, juoba kad redakcinėje kolegijoje yra tikrai turbūt žymiausi lietuvių kalbos mokslininkai. Štai šioje gramatikoje, 19 jos puslapyje, yra tokia išnaša: „Nelietuviškuose žodžiuose (ypač asmenvardžiuose) dar pavartojamos raidės: q, x, w, kiek rečiau ä, ö, ü, kitos.“ Atleiskite, aš nežinau, aš nesu kalbos mokslininkas, aš tiesiog esu paprastas mėgėjas, greičiau sakyčiau. Perskaitęs šią mokslinę knygą, pamatęs joje įrašytą leidimą vartoti raides, aš nuėjau pas mokslininkus paklausti jų nuomonės, sakau, gerbiami mokslininkai, jūs man paaiškinkite, tai kodėl jūs patys, redagavę štai šią fantastišką knygą, įrašę joje raides, kurias galima naudoti asmenvardžiuose, vėliau imate kovoti prieš tas raides? Ir vienas iš tų mokslininkų, beje, redagavęs šią gramatiką, sako, taip, aš redagavau šią knygą, aš įrašiau tas raides, vienintelis dalykas, aš neprirašiau išnašoje, kuriame paso puslapyje tas raides galima naudoti.

Ir tai, gerbiamieji mano kolegos, jau yra politika. Tai nebėra mokslas. Tai yra politinis vieno žmogaus apsisprendimas, kuriuo jisai grindžia savo pažiūras, ne mokslu. Todėl aš šiandien niekaip negaliu palaikyti nei komisijos sudarymo, nei pirmininko paskyrimo dėl vieno paprasto dalyko – dėl to, kad ši komisija ir šis pirmininkas yra politinis paskyrimas. Politikai nusprendė, koks pirmininkas turi būti, politikai nusprendė, kokia komisija turi būti, ir politikai parodo pirštu prikišamai tai komisijai kryptį. Tai nebėra mokslinė institucija. Tokiu būdu yra diskredituojamas mokslinės institucijos vardas.

Aš esu pateikęs pataisas, gerbiami kolegos, kurios leistų grįžti prie ištakų, kurios leistų formuoti komisiją ne politikams, o mokslo institucijoms, kurios leistų pirmininką išsirinkti toje institucijoje patiems mokslininkams. Atiduokime mokslui tai, kas priklauso būti mokslo rankose. Jeigu mes šiandien nepalaikytume komisijos, jeigu mes nepalaikytume pirmininko, tikėtina, kad mes galėtume naujais principais sudaryti komisiją. To mums visiems ir linkiu. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu kalbėti diskusijoje I. Degutienę. Prašau, kolege.

I. DEGUTIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, iš tikrųjų tiek, kiek dirbu Seime, pirmą kartą toks susidomėjimas būtent Lietuvių kalbos komisija. Iš vienos pusės, labai džiugu, kad mūsų Seimas atkreipia dėmesį į šios komisijos darbą, ir turbūt kiekvienas jau ir iš mūsų čia diskusijos kažkaip skirtingai suprantame, kokia tai yra komisija ir kokia jos funkcija.

Pirmiausia gal daug nekalbėdama tuščiai pacituosiu, kas yra parašyta Lietuvos Respublikos valstybinės lietuvių kalbos komisijos įstatyme. Taigi buvo priimtas net įstatymas, kuriame labai aiškiai sakoma, kad šita komisija yra valstybės įstaiga, sudaryta iš 17 narių, kuriuos pasiūlė universitetai, mokslinių tyrimų įstaigos ir kūrybinės sąjungos. Pagrindiniai šios komisijos uždaviniai: teikti Seimui, Lietuvos Respublikos Prezidentui ir Vyriausybei siūlymus kalbos politikos, Valstybinės kalbos įstatymo įgyvendinimo klausimais, taip pat teikti Seimui išvadas dėl teisės aktų kalbos, atkreipti dėmesį, teikti valstybės institucijoms ir įstaigoms išvadas dėl teisės aktų projektų, kuriuose yra nuostatų, reglamentuojančių valstybinės kalbos vartojimą.

Taigi šis įstatymas dar kartą suponuoja, kad komisija yra ekspertinė institucija. Konstitucinis Teismas viename iš savo sprendimų yra pasakęs, kad Seimas negali neatsižvelgi į minėtos komisijos oficialią išvadą svarstydamas su kalbos politikos dalykais susijusius klausimus.

Na, o dabar prie praktikos. Čia yra teorija, t. y. reglamentuota įstatymu. O kas vyksta?

Kol kas iki šiandien priimtų sprendimų dirbu Teisės ir teisėtvarkos komitete. Mums buvo uždavinys Teisės ir teisėtvarkos komitete sudaryti ekspertinius klausimus kažkokiems menamiems ekspertams dėl tų nelaimingų trijų raidžių rašymo, nors yra ir Konstitucinio Teismo išaiškinimas, ir yra šitos komisijos išaiškinimas, kaip pase reikėtų rašyti. Tačiau man ir komitete kilo klausimas, ir dabar noriu jums tą patį klausimą užduoti, kas yra būtent šita komisija, kokį ji ekspertinį vertinimą ar atlieka, ar neatlieka, ir kitas dalykas, tą ką girdėjau viešuose būsimo komiteto, atsiprašau, komisijos pirmininko pasisakymuose, kad bus pakviesti į šią komisiją ekspertai, kurie teiks pasiūlymus. Tai man tada išvis kyla klausimas, ar reikalinga tokia komisija, atskaitinga Lietuvos Respublikos Seimui, jeigu jinai yra ne ekspertinė, o politinė, ir dar jinai samdysis ekspertus. Tai mes tada sukuriame dar vieną politinę instituciją.

Todėl aš šiandien po visų pasisakymų, po įpareigojimų tiek Teisės ir teisėtvarkos komitetui, tiek visam Seimui dar kartą kviestis nežinia iš kur ekspertus, taip, yra daug lietuvių kalbos ekspertų, tai ir Lietuvių kalbos institutas, ir universitetai, ir panašiai, tikrai nesuprantu, kam reikalinga Valstybinė lietuvių kalbos komisija, kuri šiandien dirba pagal jai net priimtą įstatymą, kuriame yra aiškios nuostatos. Galbūt mes tada iš viso stabdome šios komisijos veiklą, keisdami įstatymą, tiksliau, nutraukiame jos įgaliojimus, arba tada laikykimės raidės įstatymo, kur aiškiai pasakyta, kad šita komisija yra ekspertinė komisija, jinai konsultuoja Seimą, Vyriausybę ir prezidentūrą taip, kaip aš jau citavau iš įstatymo, kas yra parašyta.

Todėl šiandien, kai yra toks chaosas ir taip viskas suvelta, iš tikrųjų negaliu balsuoti už šios komisijos veiklą ir jos sudarymą. Arba darykime išvadas, kurios yra faktiškai įteisintos įstatyme, arba tada iš viso naikinkime komisiją. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū už išsakytas mintis. Svarstymo stadijoje nuomonė už, nuomonė prieš. Apsisprendime. Norinčių kalbėti nėra. Kolegos, prašau balsuoti po svarstymo dėl Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos“ projekto Nr. XIII-1301.

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 61, prieš – 7, susilaikė 18. Po svarstymo pritarta. Seimo Pirmininkas siūlo ypatingą skubą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime.

Priėmimas. Yra trys straipsniai. 1 straipsnis. Galime jį priimti? Galime. 2 straipsnis. Galime priimti? Galime. Ir 3 straipsnis, kad būtų atleista iš pareigų pirmininko pavaduotoja J. Palionytė, o to reikalauja įstatymas. Galime priimti? Galime.

Dėl viso Seimo nutarimo. A. Gumuliauskas – nuomonė už.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Ačiū. Aš pritariu I. Degutienės pasisakymui, kad ateityje reikėtų spręsti šitą klausimą. Tačiau vis dėlto mes paveldėjome iš ankstesnių seimų tokią tvarką ir mes jau esame finišo tiesiojoje, todėl aš manyčiau, kad kol kas nėra tikslinga nieko keisti, ir siūlyčiau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, iš tikrųjų tai svarbi institucija, gerbtina institucija, bet, mano supratimu, tiek tradicija, tiek visuomenės sutarimas buvo, jog tai ekspertinio lygio institucija. Deja, valdančioji dauguma ją pavertė politine institucija, politiniu įrankiu. Pritardamas savo vyresniems kolegoms, kurie labai aiškiai išdėstė argumentus, kodėl ši institucija sunkiai galės veikti tokios sudėties, kokios yra šiandien, aš niekaip negaliu pritarti. Kviečiu valdančiąją daugumą dar kartą labai rimtai apsvaistyti tokios komisijos sudėties prasmingumą ir jos galimybę toliau veikti taip, kaip šita komisija veikė iki šiol, ir taip, kokią mes, mano supratimu, ekspertinę komisiją tikėjomės matyti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Apsisprendime balsuodami.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 90 Seimo narių: už – 63, prieš – 10, susilaikė 17. Seimo nutarimas (projektas Nr. XIII-1301) priimtas. (*Gongas*)

13.49 val.

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininko atleidimo“ projektas Nr. XIIIIP-1302 (svarstymas ir priėmimas)

Susijęs – Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininko atleidimo“ projektas Nr. XIIIIP-1302. Svarstymas. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Nuomonė už, nuomonė prieš.

Norinčių kalbėti... Minutėlę. Prieš – I. Degutienė.

I. DEGUTIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, iš tikrųjų kodėl aš norėčiau kalbėti prieš ir balsuodama susilaikysiu? Buvusi, tiksliau sakant, dar šiandien esanti pirmininkė D. Vaišnienė dirbo penkerius metus. Mano nuomone, tikrai labai profesionaliai vykdė visas pirmininkės pareigas, kaip įstatyme viskas numatyta. Galėčiau tiesiog priminti, kad vadovaujant D. Vaišnienei komisija atliko tikrai daug reikšmingų darbų, tarp jų priimtos Lietuvių kalbos plėtros informacinėse technologijose gairės, papildyti elektroniniai išteklių, į internetą perkelti pasaulio vietovardžiai, nuolat svarstomos kalbos normos, atnaujinama rašyba ir skyryba, sutvirtėjo tarptautinis būtent šios komisijos autoritetas. D. Vaišnienė šiuo metu yra Kalbos paslaugų teikimo asociacijos bei Europos kalbos išteklių konsorciumo narė. Iš tikrųjų buvo aktyviai bendradarbiaujama su akademinė bendruomene, universitetais ir kitomis institucijomis.

Dar noriu priminti Seimo nariams, kad ši komisija visada teikia ataskaitas. Svarstant komisijos ataskaitas Seime, taip pat niekada negirdėjau per penkerius metus jokių priekaištų D. Vaišnienei, kaip komisijos pirmininkei. Dar viena. Jos nuopelnus puoselelėjant lietuvių kalbą 2014 metais Lietuvos Respublikos Prezidentė įvertino – paskyrė jai valstybinį apdovanojimą, tai yra ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ medali. Aš tikrai buvau nustebinta, kodėl Švietimo ir mokslo komitetas nesiūlė teikti jos kandidatūros dar vienai kadencijai. Manau, kad tikrai tas žmogus buvo labai tinkamas eiti šias pareigas. Todėl negaliu balsuoti už jos atleidimą.

PIRMININKAS. P. Urbšys – nuomonė už.

P. URBŠYS (LVŽSF). Iš tikrųjų valstybės apdovanojimas tai nėra tas argumentas, kad nebūtų keičiamas žmogus. Tada aš irgi kaip Vyčio kryžiaus ordino kavalierius, ką, aš esu neliečiamas? Taip nėra.

Antra. Buvo ne kartą akcentuojama, kad komisija paversta politiniu instrumentu. Tai dabar paaiškinkite, kada ji virto politiniu instrumentu? Nes dabar dar ta komisija nepradėjo veikti ir jai nepradėjus veikti aštuoni kandidatai, manau, tikrai paskatinti iš šalies, išreiškė savo išankstinę nuostatą prieš kandidatą į komisijos pirmininkus. Akivaizdžiai tuo rodoma, kad dalis komisijos narių tikrai pasiduoda tam tikram politiniam spaudimui. Tas komisijos atsinaujinimas tikrai yra reikalingas ir tikrai jis nesugriaus komisijos darbo. Todėl kviesčiau vis dėlto palaikyti siūlomą projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Balsuojame po svarstymo, kokios būtų mūsų nuomonės.

Balsavimo rezultatai: balsavo 93 Seimo nariai: už – 61, prieš – 14, susilaikė 18. Pritarta po svarstymo.

Pirmininkas siūlo ypatingą skubą. Galime pritarti? Galime.

Priėmimas. Vienas straipsnis. Keturi – už, keturi – prieš. Ar yra norinčių kalbėti? Gal galime balsuoti? (*Balsai salėje*) Balsuojame. Ačiū, kolegos. Gal matydami, kaip mes vėluojame pagal laiką...

Šio nutarimo priėmimas

Balsavimo rezultatai. Balsavo 92 Seimo nariai: už – 59, prieš – 14, susilaikė 19. Seimo nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-1302) priimtas. (*Gongas*)

13.55 val.

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininko paskyrimo“ projektas Nr. XIIIIP-1303 (svarstymas ir priėmimas)

Ir dar vienas susijęs darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimas „Dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininko paskyrimo“. Svarstymas. Diskusija. Nori kalbėti E. Jovaiša. Prašom,

kolega. Prašome diskutuoti į tribūną. Gerbiamasis komiteto pirmininke, jums iš šios garbios tribūnos teks pasakyti savo kalbą. Prašom.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamieji Seimo nariai, tiesą sakant, ta komisija, kuri yra dabar pasiūlyta, ir kaip tik dabar matome, kad ji buvo patvirtinta, Švietimo ir mokslo komitete ji buvo išrinkta vienbalsiai. Už balsavo 11, prieš buvo nulis. Gerbiamieji kolegos, šitas balsavimo rezultatas rodo mūsų bendrą supratimą ir sutarimą Švietimo ir mokslo komitete. Tai viena.

Antra, dėl pirmininko kandidatūros. Aš manau, kad A. Antanaičio kandidatūra turėtų būti priimtina visoms pusėms – ir tiems, kuriems iš tiesų svarbi kalbos praktika, ir tiems, kuriems svarbi ekspertinė komisijos veikla. Tai neutralus kandidatas, aš labai noriu tuo tikėti, sugebantis pagarbiai išklausti visas puses, kelti klausimus ir drauge ieškoti logiškai pagrįstų, faktais paremtų atsakymų, viešai pateikti ir aiškinti komisijos nuostatas visuomenei. Komisija pagaliau yra kolegiali institucija ir pirmininkas neturi išskirtinių įgaliojimų, todėl labai svarbu jo gebėjimai moderuoti komisijos posėdžius, diskusijas, dirbti su tekstais, išnagrinėti ir sudėti argumentus. Ir aš tikrai siūlyčiau patvirtinti, patvirtinus komisiją, išrinkti jos pirmininką, palinkėti komisijai vaisingo, konstruktyvaus darbo. Iš tikrųjų aš nematau priežasčių, kodėl turėtų būti kitaip. Ačiū jums.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl vedimo tvarkos – M. Adomėnas. Prašom, kolega.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Gerbiamoji posėdžio pirmininke, Seimo nariai turėtų žinoti, kad Švietimo ir mokslo komiteto pirmininkas paskleidė neteisingą informaciją dėl balsavimo. Komitetas 11 balsų balsavo patvirtindamas balsavimo rezultatus, be ne už dabartinį siūlomą kandidatą į VLKK pirmininkus. Taip, jeigu komiteto nariai pripažįsta, kad balsai nebuvo klastojami, tai jie balsuoja patvirtindami rezultatus, bet toli gražu ne visi balsavo už šitą pirmininką.

PIRMININKĖ. Ačiū už jūsų patikslinimą. Kolegos, po svarstymo nuomonė už, nuomonė prieš. Nuomonė už – P. Urbšys. Komiteto pirmininkas E. Jovaiša.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Aš rankose turiu protokolo nutartį: pritarti tokiai išrinktai Valstybinei lietuvių kalbos komisijai. Balsavimo rezultatai: už – 11, prieš nėra, susilaikiusių nėra.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonė už svarstymo metu – P. Urbšys. Prašom. Atsiprašau, priėmimo... Suklydau pasakydama, kad svarstymas. Ypatingos skubos Pirmininkas ir neturi skirti, nes šiuo atveju mes vykdome ir svarstymą, ir priėmimą. O priėmimas bus slaptai balsuojant. Nuomones prašome išsakyti prieš slaptą balsavimą. P. Urbšys – nuomonė už.

P. URBŠYS (LVŽSF). Tikrai daliai Seimo narių gali kilti abejonių, kiek gali siūlomos komisijos pirmininkas būti šališkas ar nešališkas, sprendžiant klausimus, susijusius su trijų raidžių rašymu mūsų asmens dokumentuose. Tikrai man tai buvo keista klausyti, kai norėjo tiesiog iškvosti žmogaus – kokia tavo nuomonė dėl tų trijų raidžių? Ir kandidatas aiškina taip: man svarbiausia ekspertų nuomonė, atsižvelgdamas į ekspertų nuomonę aš, kaip komisijos pirmininkas, galėsiu pateikti vienokį ar kitokį požiūrį į šią problemą.

Jeigu galvojame šią komisiją depolitizuoti, kad į kalbą būtų žiūrima atsižvelgiant ne į politinius interesus, bet į kalbos interesus, į mūsų tautos kultūros interesus, tai kaip tik toks požiūris yra sveikintinas.

Kita vertus, gali būti nuomonių įvairovė. Ar čia yra blogai demokratinėje visuomenėje? Man atrodo, tai yra privalumas. Mes matome tam tikrą kandidatų į komisijos narius nuomonių išsiskyrimą, kurio negalės ignoruoti naujai siūlomas komisijos pirmininkas. Ir, man atrodo, kaip tik, jeigu mes siekiame depolitizuoti komisijos darbą, tai būtent šis komisijos pirmininkas galės tai padaryti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonė prieš – A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (LSF). Gerbiami kolegos, mes matome, kad mūsų kalba ir toliau yra ne bendruomenės, ne visuomenės, ne mūsų, visų žmonių, reikalas, o tam tikro siauro kalbos komisarų, kalbos policininkų reikalas. Kaip ir sovietiniais laikais, kai buvo įsteigta ši komisija, taip ir dabar mes matome, kad politikai aktyviai dalyvavo formuojant šią komisiją, o pati komisija aktyviai dalyvauja politikoje ir yra tam tikras politinis ir ideologinis instrumentas. Taigi nėra jokių ženklų, kad visuomenė bus įtraukta į kalbos raidos klausimus, nėra jokių ženklų, kad atviriau žiūrėsime į savo kalbą ir puoselėsime įvairovę. Ir toks laisvas dalykas kaip kalba ir toliau lieka ne bendruomenės, o tiesiog siauro rato žmonių susitarimo reikalas. Aš negaliu balsuoti už. Kviečiu nepalaikyti.

PIRMININKĖ. Nuomonė už – A. Gumuliauskas.

A. GUMULIAUSKAS (*LVŽSF*). Ačiū. Pirmiausia dėl tų trijų raidžių. Ši komisija jau tikrai to klausimo nespreš, todėl nereikia klaidinti žmonių.

Antras dalykas. Aš vėl norėčiau šiek tiek patikslinti gerbiamą I. Degutienę. Iš tikrųjų komite- te buvo iškelti du kandidatai į komisijos pirmininkus – ir D. Vaišnienė, ir A. Antanaitis, bet balsavo už A. Antanaitį. Nebuvo, kad nebūtų iškelta.

Dėl komunikacijos. Kodėl vis dėlto aš pasiūliau A. Antanaitį į pirmininkus? Aš jo nepažįstu asmeniškai. Žinau, kad jis yra Žurnalistų sąjungos viceprezidentas ir lituanistas. Mano tokia nuomonė buvo – ne kažkokie politiniai dalykai, bet geresnė komunikacija.

Kolegos, mes svarstėme praeitą savaitę Civilinio kodekso ir Lietuvių kalbos įstatymų pataisymus dėl fizinių asmenų pavadinimo. Ir buvo Valstybinės kalbos komisijos pastabų, kad negalima tokių dalykų daryti. Ką parašė buvęs ūkio ministras? Neatsižvelgti, neatsižvelgti, neatsižvelgti. Komisijos pirmininke, aš manau, kad turėjote kreiptis galbūt į Švietimo komitetą ar panašiai – žiūrėkite, mus ignoruoja.

Taigi, gerbiamieji kolegos, procesas prasidėjo (dar kartą pasikartosiu) ir, man atrodo, pabai- kime jį garbingai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – M. Adomėnas.

M. ADOMĖNAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Kaip pagerėjo komunikaci- ja, galime matyti jau dabar. Man priešus prie mikrofono, kolega davė lapelį, kurį turbūt ne vienas iš jūsų esate gavęs – kreipimasi dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos tvirtinimo, kuriame tei- giama: „Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos pirmininkas, ko gero, neži- nojo (čia citata), kad jo pavaduotojas M. Adomėnas, įgyvendindamas savo programą „Stabdyk lietuvinimą“, prieštarauja kalbos grynumo, taisyklingumo, tikslingumo kriterijams.“ Tai šmeižtas nuo pirmo iki paskutinio žodžio. Ir visiškai nenuostabu, kad šis šmeižtas pasirodo lapelyje, išpla- tintame Seimo nariams, kuriame agituojama balsuoti už A. Antanaitį – portalą, kuriame skelbiami lietuvių kalbos išdavikų sąrašai, Seimo narius šmeižianti informacija. Tai yra metodai, kuriais gi- namas dabartinis kandidatas į pirmininkus. Kandidatas į pirmininkus neatsako į paprasčiausius klausimus frakcijoje ir trenkia durimis, aprėkia savo komisijos narius, kad jie nederamai šypsosi kitoje frakcijoje. Šis žmogus turėtų būti nešališkas ekspertas, kuris priims objektyvius sprendimus labai sudėtingose situacijose, kuris sugebės moderuoti už jį moksliskai ir intelektualiai pranašes- nių lingvistų, ekspertų darbą, – labai abejoju. Kolegos, jeigu nenorite diskredituoti tos institucijos, jeigu nenorite jai iškasti tiesaus kelio į nebūtį ir panaikinimą, tai nebalsuokite už šį kandidatą.

PIRMININKĖ. Kalbės R. Žemaitaitis. Nuomonė už.

R. ŽEMAITAITIS (*TTF*). Ačiū. Kolegos, iš tiesų tokių, sakyčiau, aštrokų pasisakymų gal nerei- kėtų. Kaip tik mes esame ta institucija... Kartais, aišku, asmenines ambicijas išliejame, kur nerei- kia, bet reikia pritarti, aš manau. Seimas yra ta institucija, kuri atliks ir pažiūrės, kas ten iš tiesų vyksta. Man tai primena tokį dalyką, kad penki nepatenkinti ar du, trys, ir *davai* dabar darome revoliuciją. Netiks tas pirmininkas, tiks gal kitas. Jeigu tas netiks, tai dar trečias, gal ir ketvirtas, gal ir penktas. Panašiai taip yra su Nacionaline sveikatos taryba. Tarp savęs pešasi, *audžiasi* ir nei- aišku, kas ten turi būti. Kolegos, aš iš tikrųjų kviečiu palaikyti. Balsuokime. Aišku, būtų idealu bendru sutarimu. Bendru, kaip matau, nepavyks. Palaikome kolegą. Duokime jam galimybę dirb- ti ir žiūrėkime. Jeigu po pusės metų bus kas nors tokio, apie ką jūs kalbate, tai galėsime čia susi- rinkę vėl kalbėti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš tik noriu jums priminti, kad dar prieš savai- tę gerbiamas kandidatas stovėjo čia, tribūnoje, kai tuo metu jo leidžiamas portalas, kurio redaktori- us jis yra, skelbia valstybės išdavikus. Penkis, o ne vieną, ne du – penkis Lietuvos Respublikos premjerus, du Lietuvos Respublikos ambasadorius, Seimo Pirmininką, dešimt nepriklausomos Lietuvos Respublikos ministrų, gerbiamą Nepriklausomybės Akto signatarą, olimpinį čempioną skelbia valstybinės lietuvių kalbos išdavikais. Aš tikrai nuoširdžiai abejoju, ar toks žmogus gali eiti tokias pareigas. Aš norėjau jo paklausti frakcijoje, kaip jis vertina. Bet, matyt, kraujas jam šiek tiek užkaito ir atsakyti neišdrįso. Aš labai norėjau, jog jis atsiimtų, atsiprašytų ir paaiškintų, kodėl

vis dėlto šie žmonės buvo pavadinti valstybinės lietuvių kalbos išdavikais. Labai tikėjausi, kad jis tai padarys, bet to nepadarė.

Šiandien jis sėdi čia ir galbūt apgailestauja dėl to. Bet, gerbiami kolegos, į vieną dalyką aš noriu atkreipti dėmesį, kad net jeigu ir apgailestauja ... pasakymas, kad leopardas nekeičia savo dėmių. Aš manau, kad šis žmogus taip pat nepakeis savo nuomonės. Ir nors šiandien jis tyli, mes pastebėsime lygiai tą patį veikimą ir pasigailėsime dėl savo sprendimo šiandien. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū už jūsų išsakytas mintis. Noriu priminti, kad Seimui atskaitingos institucijos skiriamos slaptu balsavimu vadovaujantis Statuto 115 straipsnio 2 punktu. Gerbiami kolegos, leiskite patvirtinti. Manau, mes patvirtinsime bendru sutarimu slapto balsavimo biuletenį. Galime patvirtinti? Galime patvirtinti.

Leiskite paskelbti ir priminti balsų skaičiavimo grupę: J. Baublys, R. Budbergytė, V. Kamblevičius, R. Martinėlis, V. Kernagis, V. Kravčionok ir A. Skardžius. Frakcijų seniūnų prašome užtikrinti kolegų dalyvavimą.

Pradedame slaptą balsavimą, kurį tęsime 20 minučių, iki 14 val. 30 min.

Atsiprašome, kad posėdį užtęsėme 10 minučių. Vakarinių plenarinių posėdį tęsime 15 valandą. Ir jį tęsime pagal vakarinio posėdžio darbotvarkę.

Rytiniame posėdyje nespėta apsvarstyti įstatymų projektų. Galvosime, kaip juos spėti apsvarstyti arba vakariniame posėdyje, arba ketvirtadienį. Sėkmės visiems. Iki vakarinio posėdžio – 15 valandos.

Pertrauka

PIRMININKĖ (I. ŠIAULIENĖ, LSDDF). Gerbiami kolegos, kadangi turėjome slaptą balsavimą rytinio posėdžio metu, tai tik dabar galiu paskelbti, kad baigiame rytinį plenarinių Seimo posėdį. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

III (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 122 STENOGRAMA

2017 m. lapkričio 21 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ
ir Seimo Pirmininko pavaduotoja I. ŠIAULIENĖ*

PIRMININKĖ (I. ŠIAULIENĖ, LSDDF). Pradedame vakarinį Seimo plenarinį posėdį. Prašom registruotis.

Užsiregistravo 65 Seimo nariai.

15.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininko paskyrimo“ projektas Nr. XIIIIP-1303 (priėmimo tęsinys)

Gerbiami kolegos, mūsų balsų skaičiavimo komisija yra pateikusi protokolą dėl Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininko paskyrimo“ projekto Nr. XIIIIP-1303. Priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso išduota biuletenių 91, rasta biuletenių 91, galiojančių – 87, negaliojančių – 4.

Balsavimo rezultatai: už – 58, prieš – 25, susilaikė 4. Taigi Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininku skiriamas A. Antanaitis. (*Plojimai*)

Kviečiame Seimo Pirmininko pirmąją pavaduotoją pasveikinti komisijos pirmininką.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Mieli kolegos, mes visi kartu norime palinkėti didžiulės sėkmės ginant patį svarbiausią mūsų turtą – kalbą ir kartu dirbant, visuose mūsų darbuose jaučiant sutarimą. Tad didžiulės sėkmės jums. Gėlės ir linkėjimai. (*Plojimai*)

A. ANTANAITIS. Ačiū, gerbiamieji. Balsavimo rezultatus pirmiausia priimu kaip įpareigojimą. Atsižvelgsiu į jūsų naudingus patarimus ir pasistengsiu telkti komisiją ir visuomenę bendram darbui lietuvių kalbos labui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame ir linkime sėkmės komisijos darbe.

15.05 val.

Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko paskyrimo“ projektas Nr. XIIIIP-1368 (priėmimo tęsinys)

Ir dar vienas balsų skaičiavimo protokolai dėl Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko paskyrimo“ projekto Nr. XIIIIP-1368 priėmimo.

Iš viso išduota 91 biuletenis, rasta 91 biuletenis, galiojančių – 86, negaliojančių – 5.

Už balsavo 27, prieš – 55, susilaikė 4. Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininkas nėra paskirtas, teikiama kandidatūra... nutarimas priimtas... Nereikia...

15.06 val.

Įstatymo „Dėl 2004 m. Tarptautinės konvencijos dėl laivų balastinių vandenių ir nuosėdų kontrolės ir valdymo ratifikavimo“ projektas Nr. XIIIIP-1361 (pateikimas)

Tęsiame popietinę darbotvarkę. Įstatymo „Dėl 2004 m. Tarptautinės konvencijos dėl laivų balastinių vandenių ir nuosėdų kontrolės ir valdymo ratifikavimo“ projektas Nr. XIIIIP-1361. Pranešėjas – ministras R. Masiulis. Prašome.

R. MASIULIS. Gerbiami Seimo nariai, teikiamo įstatymo projektu siekiama ratifikuoti Tarpautinę konvenciją dėl laivų, balastinių vandenų ir nuosėdų kontrolės ir valdymo ir taip sukurti teisinę prielaidas, skirtas išvengti kenksmingų ir ligas sukeliančių vandens organizmų, patogeninių ir jūros aplinką su laivų balastiniais vandenimis. Be to, būtų sudarytos tinkamos prielaidos sumažinti laivybos keliamą taršą Baltijos jūroje.

Įsigaliojus konvencijai, nepaisant to, ar Lietuvos Respublika ratifikuos šią konvenciją, ar ne, su Lietuvos valstybės vėliava plaukiojantys laivai, įplaukę į užsienio valstybių uostus, taps uosto kontrolės objektu ir dėl atitikties konvencijos reikalavimams, tad laivams bus taikomi ne tik konvencijos reikalavimai tvarkyti laivo balastinius vandenius ir nuosėdas pagal laive patvirtintą balastinių vandenų tvarkymo planą, bet ir kiekviename laive, kuriam taikomi konvencijos reikalavimai, turės būti atitiktį konvencijos reikalavimams patvirtinantis dokumentas. Tam, kad įgaliotosios institucijos galėtų išduoti liudijimus laivams ir priimti sprendimus dėl galimybės suteikti išimtis laivams, plaukiojantiems su Lietuvos valstybės vėliava, konvencija turi būti ratifikuota Lietuvoje.

Pagrindinės šios konvencijos nuostatos numato pareigą užtikrinti, kad uostuose ir terminuose, kuriuose balastinės talpyklos valomos ir remontuojamos, būtų tinkama nuosėdų priėmimo įranga; įtvirtina taisyklės dėl privalomų laivų apžiūrų ir sertifikavimo (pareigos užtikrinti, kad laivui, kuriam taikomi konvencijos reikalavimai, būtų išduotas liudijimas, nustatomos laivams išduodamų liudijimų formos ir galiojimas); taip pat nustato laivų tikrinimo uoste pažeidimų nustatymą ir kontrolės reikalavimus; įtvirtina reikalavimą turėti balastinių vandenų valdymo planus, balastinių vandenų registravimo žurnalą ir taip pat nustato šio dokumento formą. Konvencijoje išdėstomos laivų balastinio vandenų valdymo ir keitimo, laivų nuosėdų valdymo taisyklės. Taip pat konvencijoje įtvirtinamos nuostatos dėl valstybių bendradarbiavimo, keitimosi informacija ir techninės pagalbos. Siūlyčiau priimti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų niekas nenori paklausti. Ačiū, ministre. Prašom po pateikimo pritarti. Balsuojame. Balsavimas pradėtas.

Užsiregistravo 89 Seimo nariai. Balsavo 89 ir 89 pritarė po pateikimo.

Per centrinį mikrofoną – Seimo narys M. Bastys.

M. BASTYS (MSNG). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Dėl vedimo tvarkos. Ar aš teisingai suprantu, kad rytinės darbotvarkės klausimai, kurie buvo neišnagrinėti ryte, yra perkeliama į ketvirtadienio posėdį?

PIRMININKĖ. Žiūrėsime, kaip seksis su popietine darbotvarke. Galbūt kai kuriuos paimsiu, bet garantijos nėra.

Kolegos, dėl pateikto įstatymo projekto kaip pagrindinis komitetas siūlomas Užsienio reikalų, kaip papildomas – Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstymo data – gruodžio 19 diena.

15.10 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos narystės Tarptautiniame valiutos fonde“ projektas Nr. XIIIIP-1350 (pateikimas)

Darbotvarkės klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos narystės Tarptautiniame valiutos fonde“ projektas Nr. XIIIIP-1350. Pateikimas. Kviečiame finansų ministrą V. Šapoką. Prašau.

V. ŠAPOKA. Laba diena, gerbiami kolegos. Taigi šio įstatymo projekto tikslas – paskirti Lietuvos banką Tarptautinio valiutos fondo fiskaline agentūra vietoj Finansų ministerijos. Tokiu būdu prireikus bus galimybė Lietuvos bankui vykdyti Tarptautinio valiutos fondo finansines operacijas naudojant Lietuvos banko finansinį turta, o ne kitus valstybės išteklius – ne biudžetą. Bus užtikrintas greitas ir sklandus Tarptautinio valiutos fondo finansinių operacijų vykdymas, bus išvengta Tarptautinio valiutos fondo finansinių operacijų vykdymo valstybės biudžeto lėšomis.

Šiuo metu Lietuvos finansiniai ir atstovavimo santykiai su Tarptautiniu valiutos fondu yra apibrėžti Lietuvai suteikta kvota. Ši kvota šiuo metu siekia 441,6 mln. specialiųjų skolinimosi teisių, tai yra apie 554 mln. eurų. Pagal šiuo metu galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus fiskalinės agentūros funkcijų vykdymas yra priskirtas Finansų ministerijai. Finansų ministerija,

vykdydama šias funkcijas, Lietuvos kvotos dalį, yra išleidusi eurais nominuotus neapyvartinius ir neprocentinius Vyriausybės pasižadėjimo lakštus, kurių vertė – 552,5 mln. eurų. Likusi dalis – apie 1,4 mln. eurų yra įmokėta pinigais. O perėmęs tas fiskalinės agentūros funkcijas, Lietuvos bankas, panaudodamas jau savo finansinį turtą, galės įvykdyti išsipareigojimus šitos kvotos apmokėjimu, t. y. išsipareigos suteikti įmoką esant tam tikroms aplinkybėms ir Tarptautiniam valiutos fondui to paprašius.

Siūlau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Baura. Prašom.

A. BAURA (LVŽSF). Dėkoju. Gerbiamas ministre, pagal jūsų teikiamą šį įstatymo projektą Tarptautinio valiutos fondo fiskalinės agentūros funkcijos, ką jūs ir minėjote, pavedamos Lietuvos bankui, kuris naudos Lietuvos banko finansinius resursus. Būtų labai įdomu sužinoti, koks yra Lietuvos banko turtas?

V. ŠAPOKA. Jeigu pasižiūrėtume į oficialias užsienio atsargas, jos siekia 2,7 mlrd. eurų. Šiuo atveju kalbant apie pusės milijardo eurų įmoką, t. y. tą kvotą, mes prisijungiame prie šitos programos, nes įstojome į euro zoną. Dažniausiai Tarptautinis valiutos fondas pakviečia tas šalis, kurios prisijungia prie euro zonos. Prireikus, paprastai kalbant, gelbėjant kurią nors šalį, laikinai prisidėtume jai paskolindami. Šiuo atveju tas turtas, žinoma, būtų skolinamas už palūkanas. Tam tikra prasme vienas investicijas Lietuvos bankas pakeis kitomis, šiuo atveju paskolindamas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia K. Glaveckas.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamas ministre, aš pritardamas šiam įstatymo projektui puikiai suprantu, kad situacija yra tokia, kad, esant labai didelei rizikai arba atsitikus finansinei krizei, kokia buvo, tarkime, 2008 metais, Valiutos fondas yra vienas iš pagrindinių skolintojų, ir skolintojų labai geromis sąlygomis, sąlyginai geromis, nes dažniausiai, kai finansų krizės įvyksta, visos palūkanos labai smarkiai šoka į viršų.

Toks klausimas. Sakykite, jūs turbūt žinote, kokiais aktyvais dabar disponuoja... kiek Lietuva esame įnešę į Valiutos fondo tą dalį ir kokias palūkanas mes gauname tuo atveju, kai mūsų dalis nėra naudojama arba kai yra naudojama, tą investicijų?

V. ŠAPOKA. Iš tikrųjų įnašas yra labai minimalus. Turiu omeny, pačiais pinigais tai yra 1,4 mln. eurų. Pritarus šiam projektui, tie pinigai grįžtų į valstybės išdą, o šiuo požiūriu tuos išsipareigojimus perimtų Lietuvos bankas. Jeigu reikėtų gelbėti kurią nors šalį, pagal tą kvotą būtų pašaukimas pinigų, įprastai jis niekada neviršija 30 % kvotos, tai kiekviena individuali situacija būtų vertinama skirtingai ir tos palūkanos būtų nustatomos individualiai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir paskutinis klausia A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (LSDDF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamasis ministre, išties žingsnis ryžtingas. Ar jūs nemanote, kad ir reikalingas, ar nemanote, kad tai šiek tiek pavėluota? Mes vis dėlto kažkaip per 2008–2012 metų krizę skolinomės baisingas sumas, atrodo, 7 mlrd. turėsime atiduoti iki 2022 metų, ir didžioji dalis dar laukia ateityje. Dabar mes stojame į Tarptautinį valiutos fondą. Ar jūs nemanote, kad tai yra padaryta pavėluotai, nes tokius didžiulius išsipareigojimus, tokį didžiulį skolos aptarnavimą mes turėsime pasiskolinę už 7–9 %? Dabar jūsų nuomonės kaip naujo ministro, neseniai einančio pareigas, norėčiau klausiti.

V. ŠAPOKA. Ačiū už klausimą. Ar pavėluota, ar per ankstyva, aš noriu tai tiesiog palikti istorijai, ir jeigu kas gilinsis, galės tai analizuoti. Šiuo atveju mes turime įstatymo projektą, kuris yra susijęs ir kylantis iš mūsų jau sutartinių išsipareigojimų įstojus 1992 metais į Tarptautinio valiutos fondo sistemą. Kadangi laikoma, jog prie euro prisijungusi Europos Sąjungos valstybė narė finansišškai yra jau pajėgesnė, todėl Tarptautinis valiutos fondas pakvietė prisijungti prie šitos pažangių šalių programos, kad reikalui esant būtų galima operatyviai panaudoti lėšas, gelbėjant kitos šalies būklę.

Manau, kad kalbant apie prisijungimą būtent prie šitos programos, yra gana laiku. Estija prie šitos programos prisijungė prieš kurį laiką. Latviai taip pat yra pakviesti, bet kadangi jie neseniai išstojo iš tos programos, kuria remiantis jiems buvo paskolinta, tai, matyt, prisijungs vėliau. Lietuva, vykdydama savo išsipareigojimus, manau, turi tą žingsnį žengti ir todėl kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Gerbiamas ministre, jūs atsakėte į Seimo narių klausimus. Kalbančių už ir prieš neturime.

Prašom apsispręsti po pateikimo. Kas pritariate, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote. Balsavimas pradėtas.

Balsavo 88 Seimo nariai ir visi pritarė pateiktam įstatymo projektui: už – 88. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomo nenumatoma. Svarstymo data – gruodžio 12 diena.

15.20 val.

Buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 10, 11 ir 14 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10³ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1351, Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1352, Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1353, Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 48¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1354 (pateikimas)

Kitas kompleksinis darbotvarkės klausimas – Buhalterinės apskaitos įstatymo 10, 11 ir 14 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 103 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1351 ir lydimieji Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1352, Viešojo administravimo įstatymo 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1353, Valstybės tarnybos įstatymo 48¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1354. Prašom, ministre, pateikti.

V. ŠAPOKA. Gerbiami kolegos, šito įstatymų paketo pagrindinis tikslas – sukurti aiškų teisinį mechanizmą ir pagrindą viešojo sektoriaus įstaigų vidaus administravimo funkcijas atlikti centralizuotai, aiškiai reglamentuoti įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkymą ir numatyti, kaip tai daroma centralizuotai. Į ką norėčiau atkreipti dėmesį, tai tarptautiniu mastu plačiai ir paplitęs, ir pripažintas kaip pažangus ir efektyvus modelis, kuris leidžia sutaupyti valstybės išteklius. Kaip vieną iš pavyzdžių norėčiau išskirti, jog šiuo metu įstaigos naudoja apie 30 skirtingų buhalterinės apskaitos, 20 įstaigų darbo užmokesčio skaičiavimo ir 20 personalo administravimo informacinių sistemų. Taigi tiek telkiant kompetencijas, telkiant ir integruojant sistemas, numatoma, jog tai leis reikšmingai sutaupyti. Vien tikrai Vyriausybės įstaigoms, kurios yra atskaitingos Vyriausybei, leistų kasmet sutaupyti iki 40 mln. eurų. Siūlau tikrai palaikyti šitą projektą ir asignavimai tikrai bus valdomi efektyviau.

O detalią tvarką, kaip tai turėtų būtų įgyvendinama, kaip ir kokiais laikotarpiais, nustatytų Vyriausybė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti šeši Seimo nariai. Pirmasis klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, centralizacija turi galbūt ir teigiamų aspektų, bet turi nemažai ir neigiamų aspektų. Jūs jau pasakėte apie ekonomiją, tai manau, kad ta didžiausia ekonomija bus iš darbo užmokesčio, kadangi bus mažinami etatai tų, kurie dirba toje buhalterijoje ir vykdo tą apskaitą. Norėčiau jūsų paklausti, kiek savarankiški bus įstaigų vadovai, kai, vadinasi, galbūt dalis buhalterijos funkcijų bus centralizuota ir galės priimti tam tikrus sprendimus dėl įsigijimo ir panašiai. Dažnai centralizacija paveikdavo taip, pavyzdžiui, centralizuodavo buhalterijas savivaldybėse, kad iš tikrųjų norint nusipirkti pieštuką, be savivaldybės, vadinasi, negalėjai nieko padaryti, turėdavai važiuoti ir taip spręsti problemas. Operatyvumo prasme tai toks nonsensas ir savarankiškumo taip pat.

V. ŠAPOKA. Ačiū už klausimą. Iš tiesų kai kurios savivaldybės jau tą centralizavimą yra įgyvendinusios, lygiai taip pat kai kurios vyriausybės įstaigos tą yra įgyvendinusios. Tiesiog tai šiuo metu yra daroma sutartiniais pagrindais, o paties įstatymo tikslas – nustatyti aiškius teisinius pagrindus, kad tai būtų daroma ne sutartiniu pagrindu, o pats tas aiškumas kiltų iš įstatymo.

Dabar kalbant apie sutaupymą, tai yra keletas šaltinių. Vienas iš tų jūsų paminėtų, o kitas, manau, reikšmingai prisidės prie sutaupymo šitų sumų – tai IT technologijų unifikavimas, nes, kaip žinote, jeigu turime vos ne šimtą skirtingų IT sistemų, jas visas reikia tobulinti, jas visas reikia palaikyti, o šiuo atveju bus galima tiesiog turėti vieną aišką sistemą.

PIRMININKĖ. Klausia J. Razma. Nėra salėje. Tuomet klausia J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas ministre, aš noriu pasitikslinti. Kadangi čia visas kompleksas yra, ar šita tvarka apims visas ministerijas, įskaitant Krašto apsaugos ministerijos finansavimą?

Ir čia turbūt lydimąjo įstatymo tvarka dėl atsakomybės, dėl atsakomybės tų įgaliotų institucijų už visus finansinius apskaitos, drausmės ir kitus dalykus. Tai jeigu galėtumėte pakomentuoti, būčiau dėkingas. Ačiū.

V. ŠAPOKA. Ačiū už klausimą. Tikrai aktualus. Tie patys etapai, pats planas, kurias ministerijas pirmiausia, kurias paskiausia, o kurių galbūt iš viso neverta, tai bus numatyta Vyriausybės nutarimu. Manau, diskusijų tikrai turėsime.

Kalbant apie atsakomybę, tai kadangi yra skiriama techninė funkcija, numatyta, ir kaip veiks vidaus kontrolės sistema, ir kaip tie santykiai turės būti atskirti – visa tai taip pat bus numatyta Vyriausybės tvarka. Bet pati atsakomybė už finansinius sprendimus lieka toms įstaigoms, o kalbama tik apie techninį funkcijų atlikimą. *(Balsai salėje)*

PIRMININKĖ. Patikslins klausimą. Prašome J. Olekui įjungti.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. O vidaus auditas, sakykime, ministerijos tą išorinį tvarkytoją galės patikrinti? Kaip tada bus? Dabar, pavyzdžiui, Vidaus ministerijos vidaus auditas patikrina Finansų departamentą, tai dabar ministerijos vidaus auditas galės patikrinti savo pasamdyto veiklą ar čia jau nebus jo kompetencijos ribos?

V. ŠAPOKA. Kaip numatyta projekte, bus paskiriamas tarnautojas, kuris turi būti atsakingas už vidaus kontrolę. Vidaus auditas savo ruožtu, taip pat kaip jisai atliekamas ir ar tinkamai yra kontroliuojama, žinoma, kad turės daryti. Visa sistema, tiek vidaus kontrolės, tiek vidaus audito, turės veikti.

PIRMININKĖ. Klausia R. Budbergytė.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Labai ačiū. Gerbiamas ministre, jūs šį projektą parengėte siekdami kilnių tikslų optimizuoti procesus ir padaryti efektyvesnę buhalterinę apskaitą, kai centralizuojate. Sakykite, ar jūsų projektas yra parengtas tiktai kaip galimybė panaudoti kaip idėją tą optimizavimą ir efektyvinimą, kaip instrumentą, ar jūs iš tiesų prieš tai išanalizavote tam tikrus procesus, pamatėte, kad tie procesai yra pasenę, nemodernūs, nepažangūs? Ar jūs tiesiog žinote, kad yra labai daug skirtingų tų buhalterinės apskaitos programų ir nusprendėte viską paleisti per Vyriausybę ir tuomet pradėti iš esmės domėtis tais procesais?

Mano klausimas, kitaip tariant, yra susijęs su tuo, gal jūs galėtumėte tokiu atveju, jeigu jūs analizavote, pateikti dar daugiau pavyzdžių, kokie tie procesai yra nereikalingi ir juos gali kaip buhalterinę apskaitą tvarkyti ir centralizuotai žmonės dirbdami Vyriausybės nustatyta tvarka?

V. ŠAPOKA. Žinoma, kad galime pateikti, taip pat ir tarptautinių pavyzdžių, kuriais analizuojant įvairias alternatyvas buvo remtasi. Aš manau, kad komitete, kai vyks ta diskusija, bus galima detaliau šitą klausimą aptarti.

PIRMININKĖ. Klausia R. Morkūnaitė-Mikulėnienė.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Dėkui. Ministre, mano klausimas galbūt iš dalies susijęs su ponios Rasos klausimu. Dar dėl papildomo konkretumo, jeigu galėtumėte pasakyti, ar tai yra suderinta su institucijomis – savivaldybėmis, prezidentūra, Seimo valdyba? Nes toks įdomus dalykas, kad, tarkime, Seimo valdyba iš esmės spęs buhalterinius klausimus, tarkime, kokio Genocido centro ar kitų, ar prokuratūros, ar kitų atskaitingų institucijų personalo ir finansinių dalykų klausimus. Tai ar yra taip?

Kitas dalykas dėl statutinių darbuotojų ir valstybės tarnautojų, kurių yra tiek KAM'e, tiek URM'e, kaip čia bus, ar jie bus atskirti kaip nors? Jeigu neatskirti, tai kaip tada nacionalinio saugumo požiūriu žiūrint, kai centralizuotai bus įdarbinami žmonės galbūt tokiose jautriose, sakykime taip, struktūrose?

V. ŠAPOKA. Ačiū už klausimą. Kadangi dabartiniame projekte, kurį pristatau, yra numatyta galimybė tiek Vyriausybei, tiek Seimo valdybai, tiek Prezidentei spręsti, ar pasinaudoti šita galimybe, manau, kad jeigu institucijos manys, kad kitokios galimybės nereikia, tai tas klausimas yra svarstytinas.

O kalbant, kaip minėjau, apie skirtingų institucijų ir skirtingų ministerijų, statutinių, nestatutinių, jungimą į centralizuotą tą sistemą, tai bus nuspręsta Vyriausybės nutarimu, patys tie etatai. Šiuo atveju priimant bet kokį teisės aktą nacionalinio saugumo požiūriu tas vertinimas vis tiek turi būti atliktas.

PIRMININKĖ. Klausimus užbaigia A. Strelčiūnas. Prašom.

A. STRELČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiamasis pranešėjau, norėčiau paklausti dėl Valstybinės tarnybos įstatymo 48 straipsnio pakeitimo. Kas priimtų sprendimą dėl konkrečios įstaigos, kuri centralizuotai atliktų konkrečių subjektų personalo administravimo funkcijas? Čia jūs kalbate tik apie Vyriausybę, o čia visgi strateginiai klausimai.

V. ŠAPOKA. Taip, visą atsakomybę dėl darbuotojų priėmimo, tinkamas ar netinkamas, vis tiek priima pati įstaiga. Pats organizavimas, tas techninis veiksmas, yra tų centralizuotų funkcijų dalis. Vėlgi atsakingai reikia labai aiškiai pasakyti – kad ir kiek tos funkcijos būtų deleguojamos, atsakomybė lieka pačios įstaigos.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre, jūs atsakėte į visų klausiančių Seimo narių klausimus. Motyvus nori išsakyti S. Jakeliūnas. Prašom.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamoji posėdžio pirmininke.

PIRMININKĖ. Ministre, galite grįžti į savo vietą.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Kolegos, manau, kad tai yra svarbi Vyriausybės iniciatyva, kurią turime palaikyti, nes jinai sukuria prielaidas taupyti, o tas sutaupytas lėšas skirti žmonėms, kurie dirba viešajame sektoriuje, nes informacinių technologijų, įvairių programų ir apskaitos sistemų priežiūra, kaip ministras minėjo, palaikymas, atnaujinimas tikrai kainuoja milžiniškus pinigus. Mes čia turime nudirbti rimtą darbą, kad sutvarkytume tą didelę įvairovę, kuri vis dar yra, ir imti pavyzdį iš verslo, kuris optimizuoja procesus nuolat, tai yra nesustojantis procesas. Viešajame sektoriuje turime šioki toki atsilikimą, ir, aš manau, ministro ir Vyriausybės iniciatyvos čia turi būti būtina palaikomos, kad ateityje galėtume reikšmingiau didinti asignavimus, skirtus darbo užmokesčiui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamieji kolegos, dėl programų įvairovės gal iš tikrųjų buvo padaryta tam tikrų problemų, gal Vyriausybės, valstybės institucijos anuomet nesiėmė tinkamų veiksmų, kad jos būtų unifikuotos, tai aš suprantu. Bet vėlgi, kaip suprantu, pagrindas yra darbo vietos. Manau, jos bus mažinamos ne tik kur nors valstybės institucijose čia, vietose, bet sieks ir kitas įstaigas, kurios yra toli regionuose. Taigi vėl trauksis tos pačios darbo vietos. Buvo vargšai miškininkai, vargšai aplinkosaugininkai, dabar vargšai buhalteriai, kurie iš esmės turės apleisti savo darbo vietas. Suprantama, jeigu jų pasiūla būtų didelė, tai gal būtų ir gerai, bet kai ypač regionuose problemos, tai vėlgi šiuo atveju bus nuskausminti, ir tos darbo vietos bus perkeltos čia, į centrus, kurie ir taip didžiuosiuose miestuose yra, kur ir taip darbo pasiūla yra didelė. Šiuo atveju aš bent jau susilaikysiu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Kadangi yra lydimųjų įstatymų ir norinčių išsakyti motyvus prieš yra daugiau, tai suteiksime galimybę ir J. Olekui pareikšti savo nuomonę.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Galbūt čia yra ir gerų grūdų, kaip sakė mano kolega S. Jakeliūnas, bet aš ne visai išgirdau iš ministro atsakymą dėl vidinės kontrolės priėmus tokius sprendimus. Dabar įstaigos, turėdamos, sakykim, savo vidinę kontrolę ir savo finansų departamentus, visada galėdavo atlikti tą auditą ir pateikti vadovui savo nuomonę dėl priimamų sprendimų. Šiuo metu, kada bus tvarkoma arba darbai atliekami atskiroje institucijoje, man atrodo, kad kiekvienos įstaigos vadovo galimybė patikrinti naudojant vidinį auditą bus gerokai mažesnė ir gali sukelti tam tikrų, sakykim, trukdžių, trūkumų, ypač per pradinius etapus.

Tą, ką ministras sakė dėl to, kad yra naudojamos įvairios sistemos, tai, man atrodo, čia galėtų būti paprastesnis sprendimas – Vyriausybės nutarimu siūlyti visoms ministerijoms naudoti tą pačią apskaitos sistemą. Tikrai nereikėtų dėl to laužyti iečių ir iškelti viso finansų tvarkymo į atskirą paskirtą instituciją. Todėl kol kas bent jau yra klausimų daugiau negu atsakymų, ir manau, kad mums reikėtų dar papildomai aptarti šituos teikiamus pasiūlymus.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Taip pat argumentus prieš nori išsakyti R. J. Dagys. Prašom.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Iš tikrųjų tai, ką ministras pateikė, labai sunku įsivaizduoti, kam ta reforma reikalinga. Jis taip normaliai jos ir nepaaiškino. Kalbant apie sistemų suvienodinimą, tai, kiek aš pamenu, manau, problemos nepasikeitė, kad kaip tik Finansų ministerijos buhalterinės apskaitos sistema yra pati nemoderniausia ir senesnio tipo, bent jau anksčiau buvo. O kad kitose ministerijose mes nesuvienodiname buhalterinės apskaitos, tai pačios Finansų ministerijos mažos kontrolės klausimas. Turbūt ne tai yra problema. Tiesiog galima buvo tą suvienodinti, galėjome sekti ir kontroliuoti.

Bet šiaip, žiūrėkime priėmimo efektyvumo požiūriu. Aš suprantu, kai yra mažų įstaigų, kurios laiko buhalterius ir visa kita, ir panašiai, jas galima optimizuoti ir reikėtų optimizuoti. Bet vis dėlto ministerijos arba savivaldybės yra pakankamai didelis krūvis ir operatyvumo požiūriu sprendžiant klausimus turbūt tai yra ne paskutinis faktorius.

Ir dar vienas iš argumentų. Mes iš esmės dabar užsiimame valstybės tarnyba, ne vienu projektu vėl valstybės tarnyboje darome reformą. Gal ir reikia ją daryti, bet kol kas mes neturime pagrindinio matymo, ką mes ten darome, kokias struktūras kuriame, kas ten bus. Dabar pagal numatytą tvarką kuriasi ministerijose ministro kabinetas, neaišku, iš kur atsiradęs, – vietoj vieno Vyriausybės kabineto turėsime dar atskirus kabinetus iš patarėjų. Patarėjai maišomi kartu su karjeros tarnautojais, mes kuriame tokią chaotišką sistemą dabar dar buhalterijai. Kas toj košėj išvirs? Todėl aš tikrai siūlau nesvarstyti šių įstatymų, kol nematysime bendro vaizdo, ką siūlo per tvarkyti, nes kitaip chaosas kyla.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Kolegos, apsisprendžiame po pateikimo. Balsavimas pradėtas.

Balsavo 90 Seimo narių: už – 61, prieš – 1, susilaikė 28. Po pateikimo teikiamiems įstatymų projektams yra pritarta. Vyriausybė siūlo svarstyti skubos tvarka. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Audito komitetas, papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas dėl dviejų įstatymų projektų – Buhalterinės apskaitos, Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymų.

O dėl Viešojo administravimo ir Valstybės tarnybos įstatymų projektų bus atvirksčiai. Pagrindinis bus Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, o papildomas – Audito komitetas. Svarstymo data – gruodžio 19 diena.

15.39 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 17, 19, 22, 24, 34¹, 49, 50 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1356 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 17, 19, 22, 24, 34¹, 49, 50 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1356. Kviečiu į tribūną pranešėją – kultūros viceministrą G. Andriulionį.

Dėl vedimo tvarkos per šoninį mikrofoną – V. Juozapaitis. Prašom.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Gerbiamoji pirmininke, šis įstatymo projektas buvo pristatytas Kultūros komitete prieš porą mėnesių, jis sukėlė labai daug diskusijų tuomet, pristatymo metu, ir buvo žadėta Kultūros ministerijos, kad bus pateikti papildomi duomenys, bus išdiskutuota, bus pasitelkta ekspertų nuomonė prieš pateikiant. Šiandien frakcijos vardu prašau dėl šio įstatymo paskelbti pertrauką.

PIRMININKĖ. Prašote frakcijos vardu pertraukos. Prašom.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Iki kito posėdžio.

PIRMININKĖ. Seimo nariai, prašau apsispręsti dėl siūlomos pertraukos. Balsuojame.

Dėl teikiamo įstatymo projekto balsavus 85 Seimo nariams: už – 42, prieš – 23, susilaikius... pertrauka iki kito posėdžio. Ačiū, viceministre.

15.41 val.

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 5, 6, 43 ir 43¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-971(2) (priėmimas)

Kolegos, kadangi esamus ministrus išklusėme, kol atvyks kiti pateikti įstatymo projektus, galime grįžti prie rytinės darbotvarkės. Pagal Seimo plenarinio posėdžio darbotvarkę imsime

1-10a ir 1-10b kompleksinio klausimo – Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 5, 6, 43 ir 43¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-971(2). Priėmimo stadija. Pataisų dėl šio teikiamo projekto nėra. Galime eiti pastraipsniui.

1 straipsnis. Galime bendru sutarimu? Dėkoju. 2 straipsnis. Galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju. 3 straipsnis. Galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju. 4 straipsnis. Galime? Dėkoju. 43¹ straipsnis. Dėkoju.

5 straipsnį, kuris numato išgaliojimą nuo 2018 m. sausio 1 d., išskyrus šio straipsnio 2 dalį, taip pat bendru sutarimu galime priimti.

Motyvus už nori sakyti T. Langaitis. Prašome.

T. LANGAITIS (TS-LKDF). Dėkoju už žodį posėdžio pirmininkei. Gerbiamieji Seimo nariai, kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą. Išties buvo neblogai diskutuota ir gana vieningai Ekonominės komitete sutarėme, kad projektą reikėtų palaikyti plačiu frontu. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, balsuojame dėl įstatymo projekto. Priėmimo stadija. Už visą įstatymo projektą balsavimas pradėtas. Prašom.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 85, prieš – 1. Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo pakeitimo įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-971(2)) yra priimtas. (*Gongas*)

15.44 val.

Kibernetinio saugumo įstatymo Nr. XII-1428 4, 6 straipsnių pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-972(2) (priėmimas)

Kibernetinio saugumo įstatymo 4, 6 straipsnių pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-972(2). Priėmimas. Dėl 1 straipsnio siūlymų neturime. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju. Dėl 2 straipsnio taip pat nėra. Bendru sutarimu galime priimti? Dėkoju. Dėl 3 straipsnio siūlymų taip pat nėra. Bendru sutarimu galime priimti? 4 straipsnis.

Atsiprašau, dėl 2 straipsnio buvo pasiūlymas. Viskas gerai.

Dėl 4 straipsnio taip pat nėra pasiūlymų. Galime priimti.

Balsuojame. Ar T. Langaitis nori kalbėti dėl motyvų?

T. LANGAITIS (TS-LKDF). Labai trumpai.

PIRMININKĖ. Trumpai. Prašom.

T. LANGAITIS (TS-LKDF). Noriu pasakyti visus informuodamas. Koncentruojame kibernetinio saugumo politikos kompetencijas ir resursus Krašto apsaugos ministerijoje. Darbas išties vyksta (maloniai nuteikia) greičiau, negu planuota. Būtinai siūlau palaikyti šį įstatymo projektą, kuris padės toliau konsoliduoti mūsų pajėgas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Išsakyta nuomonė už. Prašome balsuoti dėl Kibernetinio saugumo įstatymo projekto. Priėmimo stadija.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 86 Seimo nariai, visi balsavo už įstatymo priėmimą. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-972) priimtas. (*Gongas*)

15.47 val.

Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2512 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1370 (pateikimas)

Grįžtame prie pagrindinės popietinės darbotvarkės. Darbotvarkės 2-5 klausimas – Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo pakeitimo įstatymo 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1370. Kviečiu į tribūną ministrą L. Kukuraitį. Prašom.

L. KUKURAITIS. Gerbiamoji posėdžio pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai, teikiamu įstatymo projektu siūlomi trys esminiai dalykai. Tai pagal „Sodros“ pasiūlymus daromi naujos redakcijos Pensijų įstatymo pakeitimai, leisiantys sklandžiau įgyvendinti perėjimą prie apskaitos vienetų sistemos. Dėl „Sodros“ techninių galimybių ir dėl to, kad darbdaviai įmokas deklaruoja už praėjusį mėnesį, taip pat dėl didelės darbo apimtys siūloma pensijų perskaičiavimą į apskaitos vienetus nukelti iki spalio 1 dienos. „Sodra“ pensijas perskaičiuoti pradės iš karto, tačiau, atsižvelgdama į darbų mastą, darys tai etapais, o susidaręs pensijų dydžių skirtumas gavėjams bus išmokėtas už visą laikotarpį nuo sausio 1 dienos.

Kitaip tariant, „Sodra“ įpareigojama pensijas perskaičiuoti ne vėliau kaip iki kitų metų rugsejo 30 dienos, nepriemokas mokėti nuo 2018 m. sausio 1 d.

Dėl perskaičiavimo pensijos kis individualiai. Kai kuriems, t. y. neturintiems būtinojo stažo ar įgijusiems tik būtinajį stažą, jos liks nepakitusios arba pakis labai nežymiai. O daugiau stažo už būtinajį įgijusiems asmenims jos didės.

„Sodros“ siūlymu, projekte taip pat numatoma daug kitų techninių patikslinimų, tokių kaip apskaitos vienetų vertės ir bazinės pensijos dydžio skelbimas, VDU taikymas skaičiuojant apskaitos vienetus, išankstinių senatvės pensijų naujinimas ir kita.

Taip pat įstatymo projektu siūloma steigti Pensijų tarybą prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės. Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymą Vyriausybė gali steigti komisijas ir komitetus, o dėl tarybos steigimo reikia įstatymo. Todėl, įgyvendinant Vyriausybės programą, Pensijų įstatymu steigiama Pensijų taryba prie Vyriausybės, kurios sudėtį įpareigojama... Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Trečias pakeitimas. Atsisakoma sąsajos su Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymu. Šiuo metu teisę gauti pensijas pagal Pensijų įstatymo nuostatas gali nustatytas sąlygas atitinkantys asmenys, kurių duomenys apie gyvenamąją vietą yra įrašyti į Lietuvos Respublikos gyventojų registrą. Įstatymo projektu siūloma atsisakyti teisės gauti pensiją susiejimo su reikalavimu, kad asmens duomenys apie gyvenamąją vietą būtų įrašyti Gyventojų registre. Pensijos būtų skiriamos visiems kitus Pensijų įstatymo reikalavimus atitinkantiems asmenims.

Siekiant užtikrinti teisingą pensijų mokėjimą gyvenantiems ne Europos Sąjungos šalyse, pensija skiriama ir mokama tik už Lietuvoje įgytą stažą. Numatoma, kad tais atvejais, kai Gyventojų registre iš viso nėra duomenų apie asmens gyvenamąją vietą, pensija skiriama ir mokama už Lietuvoje įgytą stažą. Ši nuostata netaikoma tremtiniais.

Pensijoms perskaičiuoti reikalingos lėšos apie 60 mln. eurų yra numatytos 2018 metų „Sodros“ biudžeto projekte. Kadangi įstatymas turi įsigalioti nuo šių metų sausio 1 dienos, projektą prašome svarstyti skubos tvarka. Prašome pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju už tokį trumpą pristatymą. Jūsų nori klausti G. Skaistė. Prašom.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Sveiki. Man tiesiog kyla klausimų, pavyzdžiui, dėl Pensijų tarybos, kurią jūs taip trumpai pristatėte. Iš esmės klausimas būtų vienas, ar ta patariamoji institucija partartų dėl pirmos pakopos pensijų, ar taip pat ir dėl antros pakopos pensijų sistemos?

Kitas klausimas būtų, patariamoji institucija gal sutelks ekspertus, kurie pateiks savo siūlymus, bet ar nemanote, kad pačiam pensijų sistemos stabilumui labiau kenkia politinė kaita, kai vieno politinio ciklo metu yra vienos idėjos įgyvendinamos, kito politinio ciklo metu – kitos. Ar nebūtų prasmingesnis tiesiog tarppartinis susitarimas dėl ilgalaikės pensijų sistemos reformos, kad nebūtų sistema kaitaliojama bent jau 20 metų į priekį?

L. KUKURAITIS. Dėkojame už klausimą. Iš tiesų Pensijų tarybos idėja ir tikslas yra sutelkti ekspertus, mokslininkus, nesusijusius tiesiogiai su pensijų kaupimo sistema, tais, kurie neturi intereso, kad tai būtų vienas iš stabilizuojančių veiksnių, apie kuriuos jūs kalbate, kuris yra reikalingas, bet būtent ekspertinis stabilizuojantis veiksnys.

Antrasis, kaip ir sakėte, yra reikalingas politinis sutarimas ir įsipareigojimas nekaitaliooti sistemos. Tai irgi yra numatoma Vyriausybės veiksmuose kartu su pensijų reformos gairėmis, kurias pateiktume kitų metų pirmame pusmetyje.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia R. Budbergytė.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Ačiū. Gerbiamas ministre, mane iš tiesų šiek tiek nustebino, kad jūsų įstatymo projekte numatyta šita Pensijų taryba, tokia patariamoji institucija. Tikrai galbūt ji

reikalinga ir ministrui, ir Vyriausybei kaip patariamoji institucija, kuri galėtų jums duoti ekspertinę kažkokią išvadą, tačiau nustebino tai, kad iš Vyriausybės iškeliauja projektai tokie, kurie neatitinka kitų galiojančių, sakykime, Vyriausybės įstatymo nuostatų, kai jūs siūlote įsteigti patariamąją instituciją, kuri veikia prie Vyriausybės. Sakykite, ar tai nereiškia, kad nedirba Vyriausybės lygmeniu teisės specialistai, kurie privalo pasirūpinti, kad iš Vyriausybės iškeliautų pakankamai kokybiški teisės aktų projektai?

O kitas mano klausimas yra susijęs, o galbūt tai iš tiesų yra jums ne tiek reikalingas ekspertinis patarimas, bet galbūt tai yra tiesiog kaip kažkoks noras papataikauti rinkėjų grupei, pensininkams, kuriems iš tiesų galėtumėte pademonstruoti, kad labai rūpinatės jų interesais, turėdami dar vieną patariamąją instituciją.

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą. Dėl teisinės technikos čia net nelabai galėčiau pakomentuoti, reiktų įsigilinti, kurių teisės aktų neatitinka, kurie nesudera. Tai yra man nauja pastaba. Bet dėl išsipareigojimo kurti Pensijų tarybą kaip patariamąjį organą, kuris, atsiprašau, dar gerbiamai Gintarei neatsakiau, jis būtų dėl visų pakopų, ne tik dėl pirmos pakopos, bet ir visų, visos pensijų sistemos, šis išsipareigojimas buvo numatytas Vyriausybės programoje ir priemonių planuose. Tai tiesiog yra nuoseklus žingsnis. Ačiū jums.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamasis ministre, man tiesiog būtų gėda klausti apie Pensijų tarybą, bet aš tik trumpą repliką. Mes turime „Sodros“ tarybą, mes nevykdome daugelio Seimo nutarimų, gairių dėl pensijų, mes nevykdome socialinio modelio priimtų įstatymų dėl pensijų. Mes pensijas indeksuojame ir kuriame Pensijų tarybą. Na, čia fantastika. Miglos daugiau bus.

Bet mano klausimas būtų dėl stažo, kuris įgytas iki 1994 metų, jam suteikiant vieno vieneto apskaitos vienetą. Ar tai bus sąžininga kitų piliečių atžvilgiu, kurie irgi neturės reikiamo stažo, bet jau, sakykime, gyvenantys dabar ir išeinantys į pensiją šiandien arba rytoj, kad jiems vieneto nebus, jiems bus 0,3, 0,5, o tie, kurie išėjo iki 1994 metų, ar turėjo, ar neturėjo, visiems vienetas? Klausimas.

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą. Dėl pirmo pakomentuosiu truputį jūsų pasakymą. Jūs žinote, kad indeksavimas dar nereiškia geros pensijų sistemos. Tos pensijų pertvarkos ir toliau reikia, ypač permastant ir antrą, ir trečią pakopas. Pensijų taryba būtų pagalba rengiant jos apmatius. O dėl to vieno vieneto vertės, apskaitos vieneto, žinoma, kad iki 1994 metų yra duomenų trūkumas. Ir čia turėjo būti nustatytas kažkoks standartinis matas ir socialinio modelio kūrimo procese taip ir buvo nustatyta.

PIRMININKĖ. Klausia J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū. Gerbiamasis ministre, aš noriu pasitikslinti, kiek pensijų tarybų bus? Nes mes turime socialines pensijas ir turime valstybines pensijas, turime statutinius tarnautojus, turime tremtinius. Tai ar čia dabar šita taryba apims tik socialines pensijas? Kitas ministras atėjęs pasiūlys statutinių darbuotojų pensijų tarybą? Ar kaip čia jūs suderinsite tuos klausimus? Ačiū už atsakymą.

L. KUKURAITIS. Dėkui už klausimą. Vyriausybė apibrėš Pensijų tarybos nuostatus ir galės įtraukti ir jūsų siūlomas, kad tai būtų kiek galima labiau sisteminis požiūris. Tuo labiau kad valstybinių pensijų pertvarkymas irgi yra reikalingas, susisteminimas ir nubrėžimas gairių ateičiai. Nes ir dabar sistema yra, deja, per daug padrika. Tai tam irgi reikia ekspertinių resursų.

PIRMININKĖ. Klausia I. Degutienė. Prašom.

I. DEGUTIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamasis ministre, ar aš čia ne taip klausau, ar aš kažko čia nesuprantu? Kaip gali būti Pensijų taryba? Tarybą sudaro žmonės. Tai pensininkų turbūt taryba? Jeigu tai yra pensininkų taryba, tada aš pratęsiu J. Oleko klausimą, nes kai pati buvau ministrė, pirmą kartą buvo sukurta Pensininkų taryba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, „Sodroje“ irgi buvo tokia taryba. O dabar bus prie Vyriausybės, bet jau ne pensininkų, o pensijų. Tai aš čia kažko nesuprantu. Kaip gali pensijos pačios ką nors spręsti, nes pensija tai yra, sakykime, skaičius, dydis kažkoks. Gal galite aiškiau paaiškinti? Ačiū.

L. KUKURAITIS. Dėkui už klausimą. Pensininkų taryba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos iki šiol egzistuoja ir tikrai labai darniai su jais bendradarbiaujame. Tačiau šiuo atveju

pavadinime apibrėžtas ne subjektas, ne kas dalyvauja, bet objektas, tai, kas yra sprendžiama, tai būtent pensijų klausimai turėtų būti sprendžiami, o dalyviai turėtų būti ekspertai, kurie turėtų brėžti gaires, taip pat ir palaikyti tą ekspertinį testinumą, kuris yra labai būtinas, kaip ir kalbėjome.

PIRMININKĖ. Klausia R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, aš irgi nesupratau, kurių čia pensijų (...), ar tik susijusių su socialiniu draudimu, ar visų pensijų? Bet pastaba ir klausimas yra susiję su principu, kurį jūs deklaruojate, kad būtų ilgalaikis testinumas. Švedai, kai įvedė savo sistemą, kuri dabar laikoma pažangiausia, iškėlė uždavinį, kad tai būtų nuo politikų nepriklausoma sistema – atėmė iš valstybės politikų visas funkcijas ir panašiai. Visos socialinio draudimo sistemos funkcijos ten yra. Politikams uždrausta liesti ten. Jeigu jie nori ką nors daugiau finansuoti – finansuoja iš valstybės biudžeto. Įstaiga veikia absoliučiai remdamasi parametrais ir panašiai. Visos tarybos yra ten. Tai jūs einate priešinga linkme. Atiduodame politikams spręsti valstybinių pensijų perspektyvą, kai turėtų kaip tik eiti į neutralią socialinio draudimo instituciją – į „Sodrą“ keliauti iš esmės.

L. KUKURAITIS. Dėkui. Ši tendencija, kaip sakėte, depolitizuoti yra jau vykdoma su Indeksavimo įstatymu. Tai reiškia, kad pensijos bus indeksuojamos pagal parametrus. Tačiau dėl dar didesnio depolitizavimo – tikėtina, kad ši Pensijų taryba prisidės prie to savo pensijų reformos gairėse.

PIRMININKĖ. Baigia klausti S. Jakeliūnas. Prašom.

S. JAKELIŪNAS (*LVŽSF*). Atrodo, daugiausia klausimų apie Pensijų tarybą. Matome ir girdime pavyzdžių iš Skandinavijos, kad vienas iš veiksmų, kuris lėmė pensijų sistemos kokybę ir stabilumą, buvo būtent ekspertais ir jų profesionalumu grįsta, nuo politikos nepriklausanti Pensijų taryba. Bet šiuo atveju vėlgi klausimas toks. Sakykite, koks Pensijų tarybos ir „Sodros“ tarybos, kuri dabar irgi veikia ir funkcionuoja, į ją deleguoti įvairių institucijų ir visuomeninių organizacijų atstovai, santykis? Ar „Sodros“ taryba išliks ateityje? Ar numatote galimus kitus pokyčius „Sodros“ sistemoje – galbūt ką nors perkelti, pavyzdžiui, motinystės, ligos draudimą į valstybės biudžetą, nes tai netapatu pensiniam draudimui? Koks santykis ateityje? Kokia jūsų vizija dėl „Sodros“ tarybos ir kitų draudimo rūšių?

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą. Dėl motinystės ir ligos perkėlimo į biudžetą. Iš tiesų turime spręsti sistemingai. Ir jau kartu su Socialinių reikalų ir darbo komitetu turime pavedimą, įpareigojimą pristatyti reformos gaires, pertvarkos gaires kitų metų pirmajame ketvirtyje, ir tam įsipareigojame.

Dėl santykio su „Sodros“ taryba. Iš tiesų kurdami Pensijų tarybos nuostatus persvarstytume ir „Sodros“ tarybos nuostatus, pasižiūrėtume, kad nebūtų dubliuojama, bet priešingai – Pensijų taryba vystytų visų pensijų, taip pat ir kitų pakopų, klausimus, o „Sodros“ taryba darytų tai, kas jai priklauso.

PIRMININKĖ. Dėkojame, ministre. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Motyvuoti už nėra užsirašiusių. Motyvuoti prieš pageidauja R. J. Dagys. Prašom.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, šiame įstatymo pakeitime yra gerų dalykų, kuriuos mes turėtume sutvarkyti. Bet man kelia nerimą tos tarybos steigimas. Mano galva, tai yra žingsnis visiškai priešinga linkme negu kalbėjome. Atsiranda dar viena institucija, kuri darys politiką pensijų sistemoje, kai dabartinės sistemos mes niekaip nesugebame išgydyti nuo perteklinio politikų kišimosi. Tik šiais metais biudžete šiaip ne taip sutvarkėme skolą, kuri atsirado ne dėl „Sodros“ kaltės, o dėl mūsų fantazijų, tiksliau, prievolių, užkeltų daugiau negu „Sodra“ gali patempti. Bet nesutvarkėme „Sodros“ sistemos įstatymo, kad jeigu išmokos viršija įmokas, turėtų dengti valstybės biudžetas. Dar padarėme vieną instituciją, kuri darys politiką, kokių reikia pensijų. Jeigu tai būtų taryba, kuri neliečia socialinio draudimo sistemos, tai gerai, jūs reguliuokite, kaip patinka – politikai ateina ir reguliuoja. Bet į socialinį draudimą kaip tik reikia nesikišti. Pačioje pradžioje buvo Trišalė taryba – verslas, Vyriausybė ir profsąjungos, kurios tvarkė, ir sistema buvo stabili, nepriimdavome populistinių sprendimų, priimdavome pagal išgales, nes visos pusės subalansuotos. Užuočiau ję į tą pačią pusę, kuriame kažkokią instituciją, kuri užsiims politikavimu, daugiau nieko, kiekviena Vyriausybė toje taryboje užsiims politikavimu. Vietoje socialinio draudimo nepriklausomumo mes einame į priešingą pusę. Tai tikrai nerimą kelianti tendencija.

Tai yra visiškai priešinga ir gairėms, ir kitiems numatytiems principams, ir visų tarptautinių institucijų rekomendacijoms, kurias kaip tik rašome. Aš abejoju.

PIRMININKĖ. Motyvai už – S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Aš nesutinku, kad tai bus dar viena politinės intervencijos grupė. Kaip tik ten turėtų būti ekspertų, galbūt ir tarptautinių ekspertų. Ir dabar R. Lazutka dirbdamas ministerijoje jau turi patirties, atnaujino patirtį, kas vyksta su įvairiomis pensijomis kitose šalyse, taip pat ir Skandinavijoje. Ta taryba galėtų apimti visą naujausią tarptautinę patirtį, tendencijas ir siūlyti kaip tik nepolitizuotus ekspertų sprendimus, grįstus pensijų ekonomikos pagrindais. Aš manyčiau, kad kaip tik jai reikėtų suteikti didesnius įgaliojimus, galbūt ir sprendžiamuosius, kaip yra Skandinavijoje, skirtingai nuo to, kas dabar vyksta Lietuvoje. Todėl siūlau palaikyti šį įstatymo projektą ir iniciatyvas. Manau, kad toliau dirbdami kartu mes sustiprinsime savo viešuosius finansus, o ypač socialinio draudimo ir pensijų sistemas.

PIRMININKĖ. Kolegos, motyvai išsakyti. Apsisprendžiame dėl teikiamo Valstybinio socialinio draudimo pensijų įstatymo. Ar pritariame po pateikimo? Prasiidėjo balsavimas. Prašom balsuoti.

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 62, prieš – nėra, susilaikė 26. Po pateikimo įstatymo projektui yra pritarta.

Vyriausybė siūlo svarstyti skubos tvarka. Pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – nenumatytas. Per centrinį mikrofoną – A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Replika po balsavimo. Gerbiami kolegos, socialinių modelių parengė mokslininkai. Buvo pasiūlyta, ką reikia daryti dėl pensijų sistemos. Mes tų siūlymų nesilaikome, viską atidedame, viską griuname kitaip ir sakome – dabar tie patys mokslininkai pasiūlys mums ką nors naujo. Gerbiami kolegos, jeigu mes tikrai norime gerbti mokslininkų darbą, tai įsiklausykime ir vykdykime. Dėl socialinio modelio prilažėme tiek iečių, ypač Darbo kodekse, socialinio draudimo sistemai mažiau buvo. Bet ten viskas buvo pasiūlyta, ką reikia daryti. Ir mes nedarome. Aš stebuklais netikiu.

L. KUKURAITIS. Darome.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, žygiuojame toliau. Šiandien turime daug įstatymų projektų, kuriuos teiks socialinės apsaugos ir darbo ministras L. Kukuraitis.

16.08 val.

Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 1, 4, 7, 15, 16, 24 straipsnių pakeitimo ir 17, 18 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1371, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 32 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1372 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-6a ir 2-6b kompleksiniai klausimai. Projektai – Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 1, 4, 7, 15, 16, 24 straipsnių pakeitimo ir 17, 18 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1371 ir Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 32 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1372. Pateikimo stadija. Ministre, prašome pristatyti.

L. KUKURAITIS. Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, teikiami įstatymų pakeitimo projektai, kuriais siūloma nuo 2018 m. sausio 1 d. šalpos išmokas skirti Lietuvoje gyvenantiems asmenims, nereikalaujant deklaruoti gyvenamosios vietos arba būti įtrauktiems į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą. Įgyvendindami Seimo patvirtintas Valstybinio socialinio draudimo ir pensijų sistemos pertvarkos gaires nustatome, kad nuo 2019 m. sausio 1 d. šalpos pensijų skyrimą ir mokėjimą administruotų „Sodra“. Taip pat įstatymu siūloma patikslinti šalpos išmokų skyrimo ir mokėjimo tvarką praplečiant asmenų, kurie gali pateikti prašymą dėl išmokų, skyrimo ratą: galėtų pateikti globėjas, sutuoktinis, artimasis giminaitis, socialinių paslaugų įstaigos darbuotojai. Taip pat skyrimo ir mokėjimo nuostatus tvirtintų ministras, o ne Vyriausybė.

Įstatymui įgyvendinti papildomų lėšų nereikės, priešingai, bus sutaupyta apie 0,7 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų, nes išmokoms administruoti 2019 metais planuojama skirti 1,4 % vietoj dabartinių 2 % nuo išmokoms mokėti skirtų sumų.

Priėmus įstatymo projektu siūlomą teisinį reguliavimą, bus sudaryta galimybė šalpos išmokas gauti ir tiems asmenims, kurie dėl nuo jų nepriklausančių aplinkybių negali deklaruoti gyve-

namosios vietos, bus įgyvendintos Seimo patvirtintos Valstybinio socialinio draudimo ir pensijų sistemos pertvarkos gairės, bus paprastesnė ir efektyvesnė šalpos išmokų mokėjimo kontrolė. Kadangi būtina nuolat kontroliuoti, ar šalpos pensijos gavėjas neįsidarbino, neatleistas iš darbo, ar jam nepaskirta socialinio draudimo pensija, ar socialinio draudimo pensijos dydis nepasikeitė ir nereikia perskaičiuoti šalpos išmokos dydžio, „Sodroje“ yra visos šiai kontrolei vykdyti reikalingos duomenų bazės, „Sodros“ valdyba kontroliuos sprendimų vykdymą, taip pat bus užtikrinta vienoda praktika. Šiuo metu sprendimus dėl išmokų skyrimo ir mokėjimo priima 60 savivaldybių administracijų direktoriai arba jų įgalioti valstybės tarnautojai.

Lydimuoju įstatymo projektu papildomos Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nuostatos, kad „Sodros“ valdyba nagrinėja ir kitų išmokų gavėjų skundus. Prašome įstatymų projektams pritari.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori klausti keturi Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, sveikinu, viskas gerai. Dėl paties įstatymo. Ar nereikėtų dalį tų straipsnių paprasčiausiai, čia yra tvarka... Mes išpučiame įstatymą šalutiniais dalykais, kurių neturėtų būti. Įstatymas turi būti trumpas, aiškus, konkretus. Dabar mes visas tvarkas, kaip išduodamas pažymėjimas, kas bus po dešimties dienų, kas bus po penkių, – čia yra tvarkos, čia yra lydimieji įstatymo dokumentai, o mes į įstatymus vis kišame poįstatyminius aktus. Ar tai pats geriausias būdas?

L. KUKURAITIS. Turbūt tam tikras tvarkas turi reguliuoti įstatymai, kadangi jie turi reguliacinę funkciją. Klausimas – kokio detalumo. Tai šiuo atveju pateiktas toksai detalumas, turint galvoje, kad kai kuriuose įstatymuose yra dar detalesnis reguliavimas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia R. J. Dagys. Prašom.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Mano jau paklausė Algirdas, to paties norėjau klausti.

PIRMININKĖ. Tuomet prašome klausti E. Pupinį.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, kaip suprantu, savivaldybėse praktiškai bus mažinamos darbo vietos, kadangi tikrai nemažai žmonių administruoja. Klausimas, ar čia nereikalingos apskritai savivaldybės šitoje sistemoje, kadangi jos arčiau žmonių paprastai būna, negu „Sodra“, kuri administruoja?

Dar vienas klausimas. Ar nereikės žmonėms papildomų prašymų, raštų, ar paprasčiausiai bus bylos tiktai perneštos iš vienos vietos – iš savivaldybės į „Sodrą“, ar vis tiek žmonės čia turės kažką daryti, nes kad ir patys prašymai buvo rašomi savivaldybės vardu, o iš esmės administratorius visų šalpos išmokų pasikeičia? Ačiū.

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą. Iš tiesų darbo savivaldybės darbuotojams sumažės, tačiau kitose srityse, socialinėse srityse, jo labai daugėja, ir čia tikrai neturėtų nukentėti savivaldybių darbuotojai, konkretūs asmenys. Kaip ir sakiau, pagal įstatymų projektus ir apskritai tvarkas jo daugėja. Dėl papildomo kiekvieno dalyvio naujo registravimo – tai ne. „Sodra“ jau ne pirmą yra perėmusi pagal... Nuo 2013 metų valstybinių pensijų mokėjimą perėmė į savo dispoziciją, tai tas perėjimas gana sklandus ir nekėlė sunkumų gyventojams.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre. Dėl balsavimo motyvų pasisakančių neturime. Kviečiu, kolegos, apsispręsti dėl teikiamų įstatymų projektų. Balsavimas pradėtas.

Balsavo 82: už – 77, prieš nėra, susilaikė 5. Po pateikimo Šalpos pensijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-1371 ir Valstybinio socialinio draudimo 32 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-1372 yra pritari. Vyriausybė siūlo svarstyti skubos tvarka. Komitetai. Pagrindiniu komitetu siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomų nenumatoma. Svarstymo data yra gruodžio 14 diena, taip pat kaip ir dėl anksčiau mūsų jau po pateikimo pritarė dviejų įstatymų projektų.

16.16 val.

Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 1, 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1373 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Tikslinių kompensacijų įstatymo 1, 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1373. Prašau, ministre, pateikti.

L. KUKURAITIS. Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, šiuo įstatymo projektu siūloma nuo ateinančių metų sausio 1 dienos tikslines kompensacijas skirti Lietuvoje gyvenantiems asmenims nereikalaujant deklaruoti gyvenamosios vietos arba būti įtrauktiems į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą. Kaip ir daugelis socialinės paramos ir socialinio draudimo įstatymų, šita nuostata yra įdiegiama, nes, kaip žinote, yra rizika mūsų asmenims, kad jeigu jie bus susieti su deklaruojamąja vieta, negauti išmokų, kurios jiems priklausytų. Prašom įstatymo projektui pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų nori paklausti J. R. Dagys. Prašau.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, tikrai geras žingsnis, mano galva, – tą gana neišmintingą sistemą galų gale siūloma pakeisti, neįgyvendinamą, nerealistišką, kurią mes anksčiau priėmėme. Bet klausimas, ar ta tvarka, nuo kurios mes dabar sugrižtame... Nebus komplikacijų su savivaldybėmis, išsaugota ta sistema, nebus taip, kad paskiau dalis žmonių pakibs? Čia kokią – seną tvarką atgaminame, kokia buvo registracijos, ar čia bus kitokia registravimosi tvarka? Sistema pati.

L. KUKURAITIS. Taip. Kartu Vidaus reikalų ministerija ateis su Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymu, kuriame bus aptarta, numatoma tiek registracijos, tiek faktinio gyvenimo fakto tvarka. Ateis jau šioje rudens sesijoje ir turbūt skubos tvarka bus prašoma jam pritarti, kad taip pat pasitiktume sausio 1 dieną jau išsprendę šias problemas. Tai su socialiniais įstatymais paskubėjome greičiau, o VRM'as ateis netrukus.

PIRMININKĖ. Dėkojame, ministre. Argumentus už nori išsakyti J. Liesys. Prašom.

J. LIESYS (LSF). Ačiū, pirmininke. Aš manau, kad tai, ką dabar čia ministras mums pristatė ir dabar mes tuoj balsuodami patvirtinsime, bus geras žingsnis vien todėl, kad tiesiog savivaldybė arba tie žmonės nekalti, kad atsidūrė tokioje situacijoje, nespėjo savo būsto turėti arba deklaruoti. Man tik truputėlį kyla abejonė dėl turimų lėšų, tų, kurios skirtos tiems žmonėms, ar jos pasieks laiku, ar ne, mes biudžete numatysime atitinkamą sumą? Jeigu taip bus viskas įgyvendinta, aš manau, kad čia mes šiandien gerą žingsnį darome.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti teikiamam įstatymo projektui? (*Balsai salėje*) Dėkoju. Vyriausybė siūlo svarstyti skubos tvarka. Pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Svarstymo data – gruodžio 14 diena. Vyriausybė siūlo svarstyti skubos tvarka.

16.19 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 13, 16, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 35, 37, 38, 39, 39¹, 40, 41, 42, 44, 45, 47, 48, 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1328, Socialinių įmonių įstatymo Nr. IX-2251 4, 6, 7, 14 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1329, Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 44, 44¹, 45, 57, 58, 60, 62, 62¹, 101, 105 ir 106 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1330, Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų papildomų užimtumo ir socialinių garantijų įstatymo Nr. IX-1541 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1331, Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 5, 6, 8, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1332, Darbo kodekso 63 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1333, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6, 27 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1334, Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1335, Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 8, 10 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1336, Paramos mirties atveju įstatymo Nr. I-348 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1337, Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1338, Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1339, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1340, Administracinių nusižengimų kodekso 573 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1341, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1342, Švietimo įstatymo Nr. I-1489

26 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1343, Probacijos įstatymo Nr. XI-1860 6, 14 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1344, Statistikos įstatymo Nr. I-270 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1345, Regioninės plėtros įstatymo Nr. VIII-1889 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1346, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 8 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1347, Įmonių bankroto įstatymo Nr. IX-216 11⁴, 13, 19 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1348, Baudžiamojo kodekso 48 straipsnio pakeitimo įstatymo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1349 (*pateikimas*)

Imamės kito kompleksinio darbotvarkės klausimo, kuris prasideda 2-8a ir baigiasi 2-8z, vadinas, su 21 lydimuoju įstatymo projektu. Pagrindinis įstatymo projektas yra Užimtumo įstatymo 13, 16, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 35, 37, 38, 39, 39¹, 40, 41, 42, 44, 45, 47, 48, 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymo projektai Nr. XIIIIP-1329, Nr. XIIIIP-1330, Nr. XIIIIP-1331, Nr. XIIIIP-1332, Nr. XIIIIP-1333, Nr. XIIIIP-1334, Nr. XIIIIP-1335, Nr. XIIIIP-1336, Nr. XIIIIP-1337, Nr. XIIIIP-1338, Nr. XIIIIP-1339, Nr. XIIIIP-1340, Nr. XIIIIP-1341, Nr. XIIIIP-1342, Nr. XIIIIP-1343, Nr. XIIIIP-1344, Nr. XIIIIP-1345, Nr. XIIIIP-1346, Nr. XIIIIP-1347, Nr. XIIIIP-1348 ir Nr. XIIIIP-1349. Prašau, ministre, pateikti.

L. KUKURAITIS. Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, teikiame įstatymo projektus, kuriais siūloma nuo ateinančių metų spalio 1 dienos pertvarkyti užimtumo rėmimo politiką įgyvendinančias įstaigas prijungiant teritorines darbo biržas prie Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir suteikiant naują pavadinimą – Užimtumo tarnyba prie ministerijos.

Pagrindinis pertvarkos tikslas – optimizuoti Lietuvos darbo biržos ir teritorinių darbo biržų veiklą siekiant efektyvaus šių įstaigų valdymo ir aukštos teikiamų paslaugų kokybės; sutelkti kuo daugiau žmogiškųjų išteklių tiesioginiam darbui su klientais ir operatyviai bei individualiai spręsti darbo ieškančiųjų ir darbdavių situacijas, susijusias su integracija į darbo rinką; darbo rinkos pasiūlos ir paklausos derinimas, darbo rinkos analizė ir nedarbo prevencija.

Užimtumo įstatymo projektu siūloma atsisakyti dešimties teritorinių darbo biržų kaip juridinio asmens statusą turinčių biudžetinių įstaigų, prijungiant jas prie Lietuvos darbo biržos ir pertvarkant į Užimtumo tarnybą, kuri vykdys iki šiol teritorinių darbo biržų ir Lietuvos darbo biržos vykdytas funkcijas. Siūloma nustatyti, kad Užimtumo tarnyba užimtumo rėmimo politiką įgyvendins bendradarbiaudama su taryba prie Užimtumo tarnybos. Ji bus sudaroma iš valstybės institucijų ir darbdavių atstovų. Taryba svarstys Užimtumo tarnybos veiklos organizavimo, atskaitomybės visuomenei ir užimtumo didinimo klausimus ir šitais klausimais teiks išvadas bei siūlymus Užimtumo tarnybai ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai.

Taip pat šiuo įstatymo projektu siūloma atlikti kitus tikslinamojo pobūdžio pakeitimus, patikslinti nuostatas, susijusias su Lietuvos statistikos departamento skelbiamais šalies ūkio darbuotojų vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio rodiklių pavadinimais, atsisakyti pridėtinės vertės nesukuriančių nuostatų ir kita.

Susijusiuose įstatymų projektuose Lietuvos darbo biržos ir Teritorinės darbo biržos pavadinimas pakeičiamas į Užimtumo tarnybą prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir atliekami kiti tikslinamojo pobūdžio pakeitimai. Visuose išvardintuose įstatymų lydinčiuose įstatymų projektuose yra keičiami pavadinimai. Keletu jų yra dar papildomai patikslintos nuostatos. Aš truputį išvardinsiu.

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ projekto patikslinama nuostata, susijusi su Statistikos departamento skelbiamais šalies ūkio darbuotojų vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio rodiklių pavadinimais. Taip pat tai padaroma ir Nedarbo socialinio draudimo įstatymo projekte. Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme patikslinama viešųjų darbų nuostata, o Įmonių bankroto įstatyme patikslinta, kad Bankroto ir restruktūrizavimo komisijos sudėtį tvirtins ne ūkio, o finansų ministras.

Įstatymo projektais įgyvendinamas Vyriausybės programos priemonių plano veiksmas remiantis EBPO rekomendacija, kuria siūloma išgryninti ir sumažinti realų vidutiniškai per mėnesį

tenkantį klientus aptarnaujančių darbuotojų darbo krūvį nuo 405 iki 150 klientų, tenkančių vienam darbuotojui. Europos Komisijos Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinio direktorato rekomendacija dėl Lietuvos darbo biržos efektyvumo didinimo: įgyvendinti įstaigos struktūrinius pokyčius siekiant efektyvaus įstaigos valdymo ir visiško modernizavimo, sukurti ir įdiegti kokybės bei vadybos sistemą, siekiant orientuotis į kokybiškų paslaugų teikimą klientui.

Numatoma, kad, įvykdžius Lietuvos darbo biržos ir teritorinių darbo biržų pertvarką, pareigybių skaičius sumažės 10 %, t. y. 143 pareigybėmis – iš dabar esančių 1433 iki 1290. Vadovaujama darbuotojų skaičius sumažės 54 % – iš dabar esančių 223 liks tik 103. Administracijos funkcijas vykdantys darbuotojai kartu su vadovais sudarys 12,1 % visų pareigybių, dabar tai yra 24,5 %. Sumažės 195 pareigybėmis – iš dabar esančių 351 liks 156. Klientų aptarnavimo funkcijas vykdantys darbuotojai sudarys 76,4 % visų pareigybių – dabar yra tik 63, padidės 78 pareigybėmis nuo dabar esančių. Vienam vadovui tektų 11,5 darbuotojo, o dabar tenka 5,4 darbuotojo. Vienam darbuotojui tenkantis vidutinis mėnesio darbo su klientais krūvis sumažės nuo 405, kuris dabar yra, iki 275 klientų. Taip pat bus sutaupyta 1,8 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų.

Seimo kanceliarijos Teisės departamentas pateikė pastabų dėl septynių projektų. Tos pastabos bus įvertintos ir formuluotės patikslintos svarstant įstatymo projektus.

Dėkoju už dėmesį ir prašau projektams pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre. Jūsų nori klausti nemažai Seimo narių. Pirmoji klausia G. Skaištė. Prašom.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Išties tokioje gausybėje įstatymų keisti pavadinimą ir pavadinti iš Darbo biržos Užimtumo tarnyba – turbūt čia didelės prasmės nematau. Pats projektas kelia daugiau klausimų negu atsakymų. Bet mano dabartinis klausimas būtų labiau apie tai, kas šiandien atrodo madinga – tai įvairios tarybos ir patariamieji dalykai. Jeigu ten buvo Pensijų taryba, čia atsiranda taryba prie Užimtumo tarnybos. Jeigu ten kūrė Vyriausybė, čia būsite atsakingas jūs ir tvirtinsite nuostatus ir sudėtį.

Gal galėtumėte atskleisti, kas iš tikrųjų ten būtų? Ar ten būtų nuolatinė darbo vieta, ar tik posėdžių metu susirinktų tam tikri žmonės? Ar tada negalvotumėte, kad tikslingiau būtų įsteigti prie Vyriausybės tam tikrą kompetencijų centrą, kuris analizuotų visus procesus valstybėje ir teiktų tokius patarimus, kurių reikia, o ne kiekviena institucija įkurtų sau patariamąjį organą, kuris analizuotų?

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą. Šita taryba yra kuriama prie Užimtumo tarnybos. Ne prie Vyriausybės, ne prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos – prie Užimtumo tarnybos. Ji kuriama Vokietijos užimtumo tarnybos pagrindu. Jos pagrindinis tikslas bus identifikuoti darbo rinkos poreikius, atspindinčius regionų darbo rinkos padėtį, ir tobulinti Užimtumo tarnybos veiklą taip, kad minėti poreikiai būtų patenkinti.

Kokiu būdu ji bus organizuojama, tai bus nustatoma atskira tvarka.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas pranešėjau, ar vis dėlto nebūtų paprasčiau visą tą reformą, kurioje tikrai yra pozityvių momentų dėl sutaupymo, daryti nekeičiant pavadinimo? Juk jūs galite tai padaryti, nes būtų mažesni kaštai ir mažesnės problemos – iškabų keitimai, blankų visi keitimai ir t. t. Aš sutinku, kad Užimtumo tarnyba – gal gražesnis pavadinimas, bet jeigu visi pradėtų dėl gražesnio pavadinimo paieškos taip reformuotis, nežinau, ar čia tikrai tas kelias.

Kitas dalykas. Ne paslaptis, kad jūsų parengtoje koncepcijoje yra numatyti keturi teritoriniai padaliniai: Šiaurės, Vakarų, Pietų ir Rytų. Ir aš matau, kur problema, būtent tame Šiaurės padalinėje, kur neišvengiamai patenka Šiauliai ir Panevėžys. Tai ar mes čia dabar tikrinsime Seime, kas stipresni, ar R. Baškienė su R. Karbauskiu, kurie sakys, kad centras turi būti Šiauliuose, ar P. Urbšys, kuris, be abejo, sakys, kad centras turi būti Panevėžyje. (*Balsas salėje: „Vilniuje, Vilniuje.“*) Aš, žinoma, kalbu apie valdančiuosius, Rasa čia sako, kad ir ji kažką lemia, bet taip nėra, žinoma. (*Juokas*) Ar ne geriau daryti penkis padalinius ir baigti tą ginčą? Čia vienas kitas etatas jums nieko nelemtų. Aš tokią pataisą ką tik įregistravau.

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimus. Dėl pavadinimo keitimo, tai yra europinis standartas, kad užimtumu besirūpinančios tarnybos vadinasi užimtumo tarnybomis. Labai keistai mes atrodome ir europiniame kontekste, ir turbūt net ir nacionaliniame kontekste. (*Balsai salėje*)

O dėl to... Optimizuojant bei keičiant veikimo stilių, mažinant klientų skaičių kiekvienam darbuotojui, vadinasi, efektyvinant darbą, mano galva, yra progresyvu koreguoti pavadinimą ir pradėti visai nauja tapatybe.

Dabar dėl keturių regioninių skyrių, centrų. Iš tikrųjų jie yra numatyti, kaip jūs paminėjote, pagal pasaulio kryptis. Kol kas mes su VRM darome didžiulę analizę, kad kiek galima labiau tie centrai būtų pasiekiami gyventojams ir kol kas, jeigu net ir būtų kalba apie penkis centrus, tai nebūtų Šiauliai ir Panevėžys, nes reikia centro nuo Vilniaus į Šiaurę, artėtų link Utenos ir šitas dilemos klausimas tarp Panevėžio ir Šiaulių nebūtų išspręstas. Bet bet kuriuo atveju sprendimai ir siūlymai bus paremti objektyviais matavimais ir skaičiavimais. Kai tik juos turėsime, tada juos ir pristatysime. Kol kas dar nežinau. Esu matęs keletą projektų, bet jie tikrai dar nėra galutiniai.

PIRMININKĖ. Klausia V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamasis ministre, iš esmės visa ta reforma gal daugiau pavadinimo keitimas, bet labai daug darbo biržų funkcijų ar tos būsimos užimtumo tarnybos pinasi su savivaldybių socialinių darbuotojų, savivaldybių veiklos sritimi. Būtent visi tie gyventojai priklauso kažkokiai savivaldybei, tos problemos bendros. Ar nestabdytume dar daugiau ir ar nepadarytume dar efektyvesnės tos veiklos, jeigu perduotume tas funkcijas savivaldybei?

Dabar dažnai yra savivaldybėse žmonių, kurie jau praradę ir tokius, kaip čia pasakyti, socialinius įgūdžius, priklausomi nuo žalingų įpročių. Seniūnijos, savivaldybių socialiniai darbuotojai juos ten gauda, veža į Darbo biržą, kad jie registruotųsi, bet jie niekada ir nedirbs, nes, deja, taip jau jų gyvenimai susiklostė, turbūt nelabai sėkmingai. Ar negalvojate, kad būtų geriau perduoti tas funkcijas savivaldybėms, o ministerija pasiliktų ar ta tarnyba daugiau tokią reguliavimo funkciją, metodinio vadovavimo, teisinio reguliavimo ir būtų galbūt dar efektyvesnis jos darbas?

L. KUKURAITIS. Dėkoju. Dėl Darbo biržos funkcijų perdavimo savivaldybėms. Turime problemų su tarptautinių teisės aktų nuostatomis, būtent Tarptautinės darbo organizacijos konvencijos, kuri kalba apie tai, kad valstybinę įdarbinimo tarnybą turi sudaryti nacionalinė įdarbinimo biurų sistema, kuriai vadovauja nacionalinė valdžios institucija.

Dabar dėl geresnio bendradarbiavimo su savivaldybėmis. Šiuo metu kaip tik Darbo birža atlieka tyrimą, kaip vyksta bendradarbiavimas savivaldos ir Darbo biržos skyrių. To tyrimo pagrindu bus rengiama programa, bendradarbiavimo programa, kaip maksimaliai padaryti intensyvių bendradarbiavimą, nes abi pusės supranta, kad jo labai trūksta. Šita pertvarka, būtent bendradarbiavimo, bus atliekama kartu su šita reforma, tačiau darbo tvarka, ne įstatymų projektų lygmeniu.

Reikia pasakyti, kad dalį Darbo biržos administruotų programų jau atidavė, tai yra užimtumo didinimo programa, kuri patikėta savivaldybėms. Po monitoringo, kai matysime, kaip sekasi savivaldybėms ją realizuoti, mąstysime apie kitų aktyvių darbo rinkos ar kitų programų perdavimą savivaldybėms.

PIRMININKĖ. Klausia R. Baškienė. Prašau.

R. BAŠKIENĖ (*LVŽSF*). Labai ačiū. Gerbiamasis ministre, aš žinau jūsų nuoširdumą sprendžiant visus klausimus, tačiau tikrai šita numatoma pertvarka kelia be galo daug klausimų. Jūs kalbate apie šešis departamentus ir sakote, kad štai reikia net du iš jų palikti centrinėje struktūroje, o tik keturi regionams. Jeigu mes kalbame apie savivaldą kaip visumą, apie regionus, jų stiprinimą, tai pasirodo, kad einame neteisingu keliu šitaip optimizuodami. Toliau jūs aiškinamajame rašte vėl rašote, kad aptarnavimo skyriai bus beveik visose savivaldybėse. Privalo būti visose savivaldybėse, jeigu norime, kad tai būtų arčiau žmonių. Ir klausimas, ar jums pavyko diskutuoti ir gauti savivaldybių palaikymą dėl šio projekto?

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą. Nacionalinė darbo birža sumažės daugiausia, lyginant su regionais, tai yra 30 %, o visas Darbo biržos sumažėjimas bus, skaičiuojama, keliolika procentų. Taip pat skambučių centrai, kur planuojama apie 60 darbuotojų, bus kuriami regionuose. Vadinasi, papildomai kuriamos darbo vietos šalia tų, kuriose egzistuoja.

Dėl pokalbių su savivaldybėmis. Iš tiesų buvo derinimo procedūra ir savivaldybės teikė įvairių pasiūlymų, į kai kuriuos iš jų atsižvelgta, kai kurie liko ir nesutarti, tačiau dialogas su savivaldybėmis turi būti toliau tęsiamas. Kaip sakiau, dabar kaip tik darome tyrimą ir paskui turėsime atskirą programą bendradarbiavimui stiprinti.

PIRMININKĖ. Klausia R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerbiamasis ministre, jūs čia kur kas kukliau mums paaiškinote, ką jūs žadate daryti, sakote, kad kai ko dar nežinote, nenuspręsta, nors jūsų Darbo biržos direktorė labai aiškiai deklaruoja tuos tikslus, tiesą pasakius, tik tiems, kurie jai pritaria, bet ne tiems, kurie nori sužinoti. Tai iš tikrųjų ne pati geriausia dialogo forma, ir tikrai susidaro vaizdas, kad tas pavadavimo keitimas yra daugiau reikalingas dėl lapelių, nes jeigu pasižiūrėtume į Darbo biržos struktūrą, kas dabar blogiausiai veikia? Blogiausiai veikia centrinė Darbo birža, jinai išvis neaišku, ką veikia, kam jinai reikalinga. Teritoriniai padaliniai yra tie padaliniai, kurie, santykinai žiūrint, dar veikia daugmaž efektyviai, nes užsiima konkrečiu darbu. Tai užuot panaikinę tą neveikiantį dalyką arba išvis decentralizuotą palikę su labai simbolinėmis funkcijomis, nes ką jie ten prognozuoja, 100 žmonių, sunku pasakyti, jūs siūlote kaip tik kitokią struktūrą. Kas nulemia tokį pasirinkimą, kad pertvarko taip, kad tas centras išlieka, o teritoriniai, kurie dirba santykinai geriau, dabar yra prastinami? Noriu atkreipti dėmesį, tiek neefektyviai, kad, atrodo, gresia duomenų nutekėjimo byla centrinei Darbo biržai. Taip teigia specialistai.

L. KUKURAITIS. Dėkoju. Dėl jūsų išvardytų priežasčių, kaip ir minėjau, Nacionalinė darbo birža yra optimizuojama labiausiai. Kas yra tvarkoma? Tvarkomas optimizavimas valdymo struktūros ir mažinamas, kaip regėjome, bent dvigubai ir daugiau vadovų skaičius, tenkantis darbuotojams, taip pat procesų valdymas, kuriam įdiegti, kuriam palaikyti ir kuriam, kad jis veiktų efektyviai, reikalinga centrinė struktūra. Tam jinai yra paliekama, tačiau, kaip sakiau, bent trečdaliu optimizuojama.

PIRMININKĖ. Klausia M. Navickienė. Prašom.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamasis ministre, na, mes daug čia tokių žodžių vartojame: „optimizuoti“, „centralizuoti“, „tarnybos“, „tarybos“, bet kokia iš tikrųjų yra Darbo biržos paskirtis ir pagrindinė funkcija? Per metus laiko darbo buvo galima prieiti prie išvados, kad Darbo birža kaip tokia tikrai atlieka labai daug perteklinių funkcijų, kurių šiaip jau nei teoriškai, nei praktiškai neturėtų būti, taip pat ir drausti žmones privalomuoju sveikatos draudimu, grubiai tariant. Ar tai turėtų būti? Ar jums neatrodo, kad reikėtų iš esmės kalbėti, kokios funkcijos turėtų likti Darbo biržoje, o kokios ne? O kita klausimo dalis – apie centralizaciją. Kaip mes tikimės pagerinti nedarbo mažėjimo rodiklius centralizuodami įdarbinimo kompetencijas? Vis tiek regionų specifika yra labai svarbi – būtent tie žmonės žino, kokios yra darbo vietos, kokio pobūdžio yra bedarbiai ir panašiai. Centralizavimas savaime gal skamba ir gerai. Bet kaip tai sumažins nedarbo lygį Lietuvoje, pavyzdžiui?

L. KUKURAITIS. Atsiprašau, pakartokite pirmą klausimą.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Mano pirmasis klausimas buvo dėl PSDF draudimo įmokų.

L. KUKURAITIS. Gerai, papildomų funkcijų. Papildomos funkcijos tiek šia pertvarka, tiek vykstant procesui yra ir bus peržiūrimos, ypač kai bus diegiamos procesų valdymo sistemos. Tada labai išsigrynins, kurios funkcijos yra perteklinės, kurios sukuria vadinamuosius proceso stabdžius ir kurios neatitinka tikslų ir funkcijų. Tai daroma nuolat, taip pat ir šia pertvarka.

Dėl centralizuotų kompetencijų. Visiškai jums pritariu, kad žmonės, kurie yra arčiausiai, geriausiai ir žino, kaip galima padėti. Mūsų galva, asmeniškai mano galva, labai daug tos kompetencijos yra savivaldybėse. Apie tai mes jau esame kalbėję – socialinių darbuotojų patirtis ir kompetencija. Dėl to kaip tik yra didinamas dirbančiųjų su klientais skaičius, kad kiekvienas turėtų daugiau galimybių bendrauti su socialiniais darbuotojais, kurie yra savivaldoje, ir užtikrinti kompetenciją, kuri, kaip jūs sakote, yra ant žemės, šalia žmonių.

PIRMININKĖ. Klausia L. Staniuvienė. Prašom.

L. STANIUVIENĖ (*LVŽSF*). Gerbiamas ministre, atsižvelgdama į J. Džiugelio koncepciją, siūlau Užimtumo tarnybos funkcijoms numatyti, kad Užimtumo tarnyba, remdamasi socialiai atsakingo ir atskirties grupių įdarbinimą vykdančio verslo principais, padėtų atskirties grupėms įsitraukti į atvirą darbo rinką.

L. KUKURAITIS. Koks būtų klausimas?

L. STANIUVIENĖ (LVŽSF). Čia yra pasiūlymas.

L. KUKURAITIS. Pasiūlymas? Gerai. Iš tiesų yra reikalingas specializuotas požiūris į atskirties grupes. Mes esame susipažinę su koncepcija. Tikrai, čia reikia diskutuoti su Seimo nariais, kur ši kompetencija turėtų specializuotis – ar tai turėtų būti atskira tarnyba, atskira organizacija, kuri tuo rūpinasi ir tai užtikrina, ar tai turėtų būti integruota į Darbo biržos funkcijas.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, aš dar norėčiau pasiteirauti, patikslinti dėl teritorinių departamentų. Kodėl buvo priimtas sprendimas smulkinti, bet ne naikinti iš viso? Iš tikrųjų visiška centralizacija. Ir taip mažinama darbo vietų, tai kartais tie permetimai tik sukelia sumaištis. Aišku, uždegėte viltį, kad Utenoje bus tas centras, kurio iš tikrųjų turbūt nebus. Bet kartais nelogiška, tarkime, iš tam tikros teritorijos važiuoti į kitą pusę, pavyzdžiui, iš Utenos į Panevėžį, gal paprasčiau būtų į Vilnių ar į Ignaliną – kokią nors patogesnę vietą. Ar klausite pačių padalinių, kur jie norėtų? Iš tiesų ten dirba žmonės, kurie turės tam tikrą ryšį. Tam tikri traukos centrai kartais ne taip išsidėsto, kaip kam nors atrodo.

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą. Iš tiesų klientams nereikės važiuoti į teritorinius centrus. Reikės daugiausia darbuotojams, jeigu reikės judėti. Ir šiuo atveju pasiekiamumas, artumas ir kaip įmanoma greitesnis teritorijos pasiekimas yra vienas iš kriterijų, pagal kurį mes ir sprendžiame šių centrų lokaciją.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Sveiki. Šeštoje eilutėje yra toks sakinytis, kuris skamba taip: „Organizuoja užimtumo ir socialines garantijas valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės atleidžiamiesiems darbuotojams.“ Norėjau paklausti, gal pasitikslinti, kodėl yra tik tai. Pavyzdžiui, Vilniaus vaikų socializacijos centro darbuotojai bus atleidžiami, nes perkeliama į Kauną ir virš 50 jų bus be darbo. Kodėl jie yra išskirti? Gal ko nors nežinau? Tai prašau pasakyti.

L. KUKURAITIS. Kiek man yra žinoma, tai yra susiję su Visagino elektrinės uždarymu ir tais žmonėmis, kurie buvo masiškai atleidžiami. Todėl įstatyminiu pagrindu Darbo biržai yra patikėta organizuoti papildomas priemones jų socialiniam draudimui užtikrinti, jų nedarbo draudimui užtikrinti. Jeigu atsiranda didelės tikslinės grupės, kurios yra atleidžiamos, ir reikalingos specializuotos priemonės – tam reikia atskirų teisės aktų.

PIRMININKĖ. Klausia J. Džiugelis. Prašom.

J. DŽIUGELIS (LVŽSF). Ačiū. Iš tikrųjų norėčiau tikėti, kad Užimtumo tarnyba neapsiribos tik tai pavadinimo pakeitimu. Linkiu jums iš tikrųjų įgyvendinti šią reformą. Mano klausimas būtų apie socialiai pažeidžiamų grupių įdarbinimą. Kokią strategiją ketina taikyti Darbo birža kaip nauja tarnyba, su nauju pavadinimu, kad įdarbintų neįgaliosius ir kitus asmenis iš pažeidžiamų grupių. Suprantu, kad šiandien, kai vienas specialistas aptarnauja 400 žmonių per dieną – turėtų tiek aptarnauti, kai kitose šalyse tik 150, tai nėra realu. Kokie yra numatomi veiksmai įdarbinti būtent šiuos potencialius darbuotojus paraleliai su šia pertvarka? Ačiū.

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą ir už gerą žodį. Užimtumo tarnyboje, kaip jūs minėjote, skaičiaus mažinimas yra vienas prioritetinių darbų. Tai reiškia – mažinti klientų skaičių, tenkantį vienam darbuotojui. Tikslinės programos, skirtos neįgaliesiems, atskirties grupėms ir kitoms – programiniu pagrindu. Darbo birža organizuoja tiek nacionalinio biudžeto lėšomis, tiek Europos struktūrinių... Artimoje perspektyvoje taip ir bus organizuojama. Tuo tarpu dėl intensyvesnio išipareigojimo – čia ir jūsų siūlomos koncepcijos kontekste turime labai rimtai svarstyti, kaip Darbo biržą labiau įpareigoti ne tik programiniu pagrindu, bet ir savo funkcijų pagrindu labiau prisidėti prie socialiai pažeidžiamų grupių įdarbinimo.

PIRMININKĖ. Klausia R. Juknevičienė.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Ačiū. Iš esmės mano klausimą paklausė J. Razma. Jūs atsakėte, nenoriu trukdyti. Bet iš tikrųjų linkiu nepakliūti į Seimo, ypač valdančiosios daugumos, tarpusavio iš dalies natūralius interesus, interesų ratus ir gal paieškoti kokio kompromiso, kad netaptų ši įtampa tarp Šiaulių ir Panevėžio pagrindiniu, visą idėją griaušančiu reikalavimu. Žinoma, aš tikrai

labai pasisakyčiau už Panevėžį. Suprantama, tai būtų logiška. Bet jeigu tai taptų koku nors tikrai dideliu įtampos židiniu, tai nenorėčiau, kad taip būtų.

PIRMININKĖ. Komentarų nebus. Supratau. Klausia T. Tomilinas. Prašom.

T. TOMILINAS (*LVŽSF*). Gerbiamas ministre, ačiū už pristatymą. Norėjau paklausti, kaip jūs manote, ar tos tarybos prie darbo biržų, kurias jūs siūlote sukurti... Ar nereikėtų to pasiūlymo pakeisti ir perduoti tas funkcijas regioninės plėtros taryboms, kurios šiuo metu yra stiprinamos – į jas pagaliau yra įtraukti socialiniai partneriai, todėl iš esmės galės parodyti daug didesnę kompetenciją. Taip pat atsirastų regioninė sinergija tarp įvairių sistemų, tarp Europos paramos skirstymo, užimtumo politikos. Aš teikčiau tokį pasiūlymą. Įdomu, ar galima apie tai diskutuoti?

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą. Aš irgi pritariu, kad regioninės sinergijos labai trūksta. Turint galvoje, kiek yra įkurta ne tik nacionaliniu lygmeniu tarybų, komitetų, komisijų, bet net ir regioniniu: turime vietos veiklos grupes, regionines tarybas, vietos bendruomenių tarybas ir t. t., dar turime ir Darbo biržoje, suprantu, kad tarybų tampa lyg ir per daug. Kaip minėjau, ši taryba yra kuriama Vokietijos užimtumo tarnybos pagrindu ir yra tam tikra logika, dėl ko ji turi egzistuoti ir kokias funkcijas ji atliks, tačiau mąstyti apie jos funkcijų perdavimą regionų taryboms, tikrai būtų galima apie tai galvoti. Turbūt komitete apie tai galėsime daugiau diskutuoti, jei šis įstatymas pereis pateikimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre. Jūs atsakėte į Seimo narių klausimus. Motyvai už ir prieš. Pirmasis motyvus išsakydamas už kalba M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, iš tikrųjų atrodo labai keistai, kai valstiečių pateikiamas projektas, čia konservatoriai ir už, ir prieš pasisako. Aš nežinau, ar mano pasisakymas už nesutrukdys visai inicijuotai reformai, bet vis dėlto pabandyčiau palaikyti ministrą, nes man atrodo, kad kryptis yra teisinga. Optimizuoti neefektyviai veikiančią valstybės aparatą reikia. Ir jeigu mes norime išgelbėti vieną ar dvi darbo vietas rajonuose, tai ne su Darbo birža reikia tą daryti, o reikšmingomis užsienio investicijomis, taip, kaip buvo pritrauktos investicijos į Kauną. Taip yra sprendžiama regionų politika, taip yra kuriamos darbo vietos, o ne bandant išlaikyti vieną ar dvi darbo vietas, kurias įdarbina pati valstybės tarnyba ir moka iš mūsų visų sumokėtų mokesčių. Tai aš iš tikrųjų kviečiu palaikyti šį projektą pateikimo stadijoje ir diskutuoti apie tai, kaip jis galėtų būti patobulintas jau iki kitos stadijos taip, kad tiktų visiems, tarp jų ir visiems konservatorių frakcijos nariams.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Yra gerų siekių teikiant šį projektą. Be abejo, tie valdymo pareigybių sumažinimai tikrai yra sveikintinas dalykas, bet visą šitą ministras gali daryti be jokių įstatymo pakeitimų. Kas draudžia dabartinėje biržos sistemoje tuos valdymo etatus naikinti? Kodėl visus metus miegate? Juk galima stambinti, skyrius keisti, ten viską galite daryti. O kad ir kaip žiūrėsi, vis dėlto tas siūlomas kelias yra tam tikras vėl praradimas regionuose. Jeigu prarandamos struktūros kaip savarankiški juridiniai asmenys, prarandama tam tikra galia, kartu ir etatai. Tai vis tiek regionams dar vienas čia, kad ir švelnesnis, centralizacijos variantas yra peršamas. Vilniui, man atrodo, mažiausiai reikia tų Darbo biržos kokių nors struktūrinių padalinių. Čia ir taip kuriamos tos darbo vietos, viskas čia sukasi, o regionuose tikrai reikia tos valstybinės paramos. Aš manau, čia reiktų diskutuoti gal ir plačiau, kaip glaudžiau ši sistema turi dirbti su Ūkio ministerija, kalbėti apie tokių bendresnių struktūrų kūrimą. Manau, kad šioje stadijoje galima būtų susilaikyti ir palaukti tobulesnių variantų.

PIRMININKĖ. Kolegos, ar visi norit kalbėti... formaliai? Nebūtinai. Dėkoju už supratimą. Ar bendru sutarimu galime pritarti? (*Balsai salėje*) Norite kalbėti? R. J. Dagys. Gerai, tada visi kalbėsime. Motyvai už – R. Šarknickas. O paskui prieš – R. J. Dagys.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Iš esmės Mykolas visa tai pasakė. Kai yra kiekvienoje savivaldybėje tų darbo biržų, kurios faktiškai yra užmigdytos ir nedalyvauja tiesiogiai žmogaus gyvenime, mes jau turime žiūrėti visai kitomis akimis. Užtenka dotuoti žmones, kad eitų į Darbo biržą. Mes truputį ne nuo to galo pradėjome. Aš čia matau labai daug pozityvių dalykų ir kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Tai prieš darant kokią nors reformą reikia suprasti, kam mes tą darome, kurios grandys blogai veikia, kurios grandys gerai veikia ir ar tikrai mes turime ją daryti, jei-

gu galime optimizuoti. Valdymo optimizavimas netrukdo ir dabar daryti. Jokių problemų! Jokių problemų nesukelia. Centrinį aparatą galima sumažinti vieno ministro sprendimu faktiškai – reorganizuoti visą centrinę Darbo biržą, kuri nieko neveikia. Centrinė, turiu omeny, tik popierius perkilnoja ir tarpinė grandis yra, be jokio skausmingo, ten 50 žmonių gali atleisti ir ramu bus.

Teritorinės darbo biržos, nuo kurių dabar visas užimtumo mechanizmas sukasi, bendradarbiavimas su savivaldybėmis, su viskuo, – čia jau jų reformavimas turi būti labai aiškiai pagrįstas. Savivaldybės, kiek apvažiavome, nežino, kas čia bus daroma. Darbo biržos nežino, kas bus daroma, nes Darbo biržos direktorė tik pasirinktinai kažkam paaiškina, kitų net neišleidžia į svarstymus. Centrinė darbo birža, kuri organizuoja konkursus „Atrask save“ už 40 mln., net nemėgina paaiškinti, ką ji ten daro. Tai čia yra grandys, kurias reikia optimizuoti. Čia yra didžiuliai pinigai. Ir toliau mes visokioms neefektyvioms programoms naudojam pinigais. Bet ši struktūra nesprendžia šito taip, kaip dabar pasiūlyta, arba mes dar niekaip nesuprantame jos esmės.

Neišdiskutavus tų dalykų, paleisti dabar vėl, išdalinti lapelius visiems – kabėkite, mes su jumis ką nors padarysime, argi čia yra reforma? Neužmirškime, kad tai yra užimtumo klausimai, kurie yra labai jautrūs žmonėms. Tai yra santykis su verslu taip pat. Kai Vokietijos taryba paimama, tai užmiršamas viena dalykas, kad Vokietijoje mokesčius nustato ir profesinį rengimą pasiėmusios pačios darbdavių organizacijos. Tai jos ten ir dalyvauja, o pas mus gi ne.

PIRMININKĖ. Laikas!

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Tai kam mes tą darome?

PIRMININKĖ. Už motyvai – J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (LVŽSF). Ačiū. Iš tikrųjų daug kas akcentavo vien tik pavadinimo keitimą. Pažinodamas dabartinę Darbo biržos vadovę, matau, kad pokyčiai tikrai bus įgyvendinti, nes iš tikrųjų yra ir užsispyrimas, ir noras tuos pokyčius įgyvendinti. O šiandien čia, Seime, mes turėtume pritari šiam įstatymo projektui tam, kad galėtume pagelbėti būtent Darbo biržai pokyčius įgyvendinti. O išsakytas kritikas siūlau po pateikimo išdiskutuoti komitetuose ir atskirai. Manau, kad žmonės realiai galėtų justi pagalbą įsidarbindami, turėtume pritari šiam įstatymui po pateikimo.

PIRMININKĖ. Motyvai taip pat už – J. Varžgalys.

J. VARŽGALYS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis ministre, mes dar beveik prieš metus laiko... aš pirmą kartą jums užsiminiau, sakiau, darykite ką nors su darbo biržom. Jūs prižadėjote, ir tikrai ačiū, kad darote tas reformas. Bet jeigu darome, tai pabaikime iki galo, ministre. Imkime bet kurią savivaldybę – ar Ukmergės, ar Jonavos, ar Kėdainių biržas, ten dirba vidutiniškai 14, 15, 17 darbuotojų. Ir kas ten dirba? Dirba skyriaus vedėja, dirba sekretorė, kai kur dirba ir pavaduotoja. Realiai su klientais iš jų dirba 8 žmonės. Pasirodo, 5, 6 žmonės dirba su jaunimu. To jaunimo per savaitę ateina vienas, du. Labai teisingai kolega R. J. Dagys pasakė – prikurta įvairių programų, leidžiami milijonai. Čia, ministre, dar ištisas laukas reformų. Tikrai aš balsuosiu už, bet tikrai reikia prieiti iki tų pačių savivaldybių darbo biržų ir padaryti ten tvarką. Vieni žmonės dirba, pusė kolektyvo, o kiti orą gaudo.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, išties jau kelintą kartą mes bandome centralizuoti įvairias tarnybas ir gal kas nors iš valdančiųjų pasidomėkite, kokios pasekmės. Žmonės gauna atleidimo lapelius, etatai mažėja, darbo vietų mažėja, regionų patrauklumas mažėja. Labai daug kalbėjote ir žadėjote dėl urėdijų. Mano atstovaujamoje apygardoje kas išėjo? Pakruojo urėdijos iš esmės nelieka, medelynų nelieka. Apie 80 žmonių ir rangovų netenka darbo. Jie kažkur važiuos, bet pusė iš jų, kiek man tenka dabar jau kelis kartus lankytis, žada arba jau išvažiuo į užsienį. Dabar mes optimizuojame darbo biržų sistemą ir, užuot sukūrę galbūt penkis regionų centrus didžiuosiuose miestuose, darome kažkodėl keturis. Dabar supriešinsime Šiaulius su Kaunu, kas čia turės didesnę įtaką. Juk Lietuvoje yra dešimt susiklosčiusių istorinių regionų, tai mes ir galvokime apie tai.

Kitas dalykas, pasiūlykime ką nors. Mano kolega už nugaros sako, čia ne taip reikia daryti, čia reikia taupyti, bet investicijas nukreipti. Tai padėkite nukreipti tas investicijas. Ar yra nors koks požymis, kad savivaldybės gali parengti kokį nors projektą, be centrinės, valstybinės valdžios kokią nors investiciją pritraukti, be pagalbos? Kolegos, ką mes darome, atsikvošėkime! Žmonės bėga masiškai. Aš tikrai siūlau kategoriškai nepritari šiems dalykams.

PIRMININKĖ. Kolegos, motyvai išsakyti. Prašom apsispręsti po pateikimo dėl Užimtumo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Balsuojame. Balsavimas pradėtas.

Balsavo 82 Seimo nariai: už – 55, prieš – 6, susilaikė 21.

Taigi po pateikimo pagrindiniam Užimtumo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektui ir lydimesiems yra pritarta.

Kaip pagrindinis komitetas siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas dėl šio įstatymo ir dėl visų įstatymų Socialinių reikalų ir darbo komitetas – pagrindinis. Dėl Užimtumo įstatymo kaip papildomas siūlomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, o dėl įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ kaip papildomas – Užsienio reikalų komitetas. Dėl kitų, kolegos, taip, kaip numatyta mūsų darbotvarkėje. Tik dėl Probacijos įstatymo kaip papildomas yra siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Dėl Baudžiamojo kodekso 48 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto – taip pat Teisės ir teisėtvarkos komitetas. O šiaip – taip, kaip yra pažymėta mūsų darbotvarkėje.

Siūloma svarstyti pavasario sesijoje.

Dėl vedimo tvarkos per centrinį šoninį mikrofoną – R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Aš dėl vedimo tvarkos. Vis dėlto po pateikimo skiriama po vieną už ir prieš, o ne po du, kaip jūs pasiūlytė šiuo atveju. Yra kiti pateikimai darbotvarkėje, todėl prašyčiau laikytis Statuto.

PIRMININKĖ. Gerbiamoji Etikos ir procedūrų komisijos pirmininke, kadangi klausimas kompleksinis ir lydimųjų net 21, todėl buvo padaryta išimtis.

Per šoninį mikrofoną – A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, manau, kad kai mes kalbame dėl įstatymų, tai pirmiausia reikėtų perskaityti. Aš manau, kad žingsniai yra teisingi, nes kaip tik nuo biurokratinio stalo siūloma daug žmonių perkelti dirbti su klientais. Tai yra vienas dalykas.

Antras. Mieli konservatoriai, kai ministru buvo D. Jankauskas, mes panaikinome 50 rajoninių „Sodros“ skyrių, 50 darbo biržų ir sumažinome ten šimtus žmonių. Mes tą patį tada sakėme jums. Jūs dabar kalbate apie dešimties centrų naikinimą, nors žmonių nė vienas neatleidžiamas – jiems suteikiama kita darbo vieta. Kai mes kritikuojame kitus, tai prisiminkime, ką darėme patys prieš aštuonerius metus. (*Balsai salėje*)

17.04 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. XIII-633 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1390 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolegos, už visas replikas. Žygiuojame toliau. Darbotvarkės 2-9a klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. rugsėjo 14 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1390. Pateikėja – G. Skaistė. Prašom į tribūną.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Laba diena. Noriu pristatyti nutarimo projektą, kad įtrauktume įstatymo projektą į sesijos darbų programą. Esmė tokia. Kreipėsi studentai, kurie dirbdavo, turėdavo darbą, tačiau praradę darbą negaudavo nedarbo draudimo išmokų. Todėl buvo pasidomėta, kaip su šia problema tvarkosi kitos Europos Sąjungos valstybės. Pasistengiau apibendrinti šiame įstatyme. Jeigu leisite įrašyti į sesijos darbų programą, pristatysiu patį įstatymo projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų niekas nenori klausiti. Ar bendru sutarimu po pateikimo galime pritarti? (*Balsai salėje*) Galima.

Svarstymas. Nėra norinčių. Priėmimas. Prašom balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 70 Seimo narių: už – 64, prieš nėra, susilaikė 6 Seimo nariai. Nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-1390) priimtas. (*Gongas*)

17.07 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 22 ir 24 straipsnių papildymo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1099(2) (pateikimas)

Darbotvarkės 2-9b klausimas – Užimtumo įstatymo 22 ir 24 straipsnių papildymo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1099. Pranešėja – G. Skaistė. Prašom pateikti.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Kaip ir minėjau, problema yra tokia, kad studentai, besimokantys pagal nuolatinių studijų programas tiek universitetuose, tiek kolegijose, tiek profesinio mokymo įstaigose, jeigu jie dirba ir praranda darbą, nedarbo išmokų negauna, nepaisant to, kad yra sukaupę nedarbo draudimo stažą. Iš esmės tai yra neteisinga, nes tol, kol jie dirba, jie moka nedarbo draudimo mokesčius, tačiau kai jiems atsitinka bėda, atrodo, kad valstybė daro viską, kad išvengtų savo prievolės mokėti tą draudimo išmoką, kuri jiems iš esmės priklausytų.

Išties darbo rinka stipriai keičiasi. Pastaruoju metu labai daug studentų derina darbą ir studijas, mokymo įstaigos taip pat sudaro sąlygas tą suderinti ir dalis nors ir nuolatinio pobūdžio studijų dažnai vyksta vakarais. Remdamasi savo asmeniniu pavyzdžiu, galiu pasakyti, kad tiek pirmosios, tiek antrosios, tiek trečiosios pakopos studijų metu universitete dirbau visada, o kartais net ir ne vienoje darbovietėje, ir tikrai nuosekliai mokėjau nedarbo draudimo mokesčius. Manau, būtų teisinga, kad jeigu žmogus moka mokesčius, tai jei jį ištiktų bėda, valstybė irgi jam pagelbėtų.

Pasižiūrėjau, kaip su tokia problema tvarkosi kitos Europos valstybės. Išties Estijoje, jeigu žmogus yra sukaupęs nedarbo draudimo stažą, nepaisant to, kad jis studijuoja pagal nuolatinių studijų programas, jam bedarbio statusas yra užtikrinamas. Remiantis Švedijos pavyzdžiu, tai ten apskritai nežiūrima, ar žmogus studijuoja, ar nestudijuoja, bet iš esmės, jeigu žmogus dirbo, jeigu sukaupė stažą ir neteko darbo, neteko pajamų, gali dirbti bent pusę etato, tai jam užtikrinamas bedarbio statusas, kuris garantuoja ir nedarbo draudimo išmoką.

Todėl mano siūlymas būtų, kad jeigu žmogus sukaupė nedarbo draudimo stažą, t. y. dirbo ne mažiau kaip vienerius metus per pastaruosius dvejus su puse metų ir gali dirbti bent pusę etato, t. y. pusę dienos, jam būtų garantuojamas bedarbio statusas, t. y., kad atsitikus bėdai jis gautų nedarbo draudimo išmoką.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori klausti trys Seimo nariai. Pirmoji klausia L. Staniuvienė. Prašom.

L. STANIUVIENĖ (LVŽSF). Gerbiama pranešėja, aš turiu du klausimus. Iš esmės aš balsuosiu už šį įstatymą, bet man kilo toks klausimas. Kaip nustatyti, kad žmogus gali dirbti mažiausiai keturias valandas per dieną ir 20 valandų per savaitę?

Antras klausimas. Ar nemanote, kad tokia pataisa atvertų galimybes korupcijai? Galimai asmenys darys nusikalstamą veiklą – duos kyšį siekdami gauti bedarbio statusą. Ar jums taip neatrodo?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Aš manau, nustatyti, kad žmogus gali dirbti bent jau keturias valandas per dieną, galima įvairiais būdais. Vienas iš jų – tam tikrą tvarką galėtų pasiūlyti „Sodra“, ją žmogus galėtų patvirtinti, pasirašyti ar galėtų apskaičiuoti, kiek jis mokosi. Aš manau, kad tų variantų yra įvairių. O galima tiesiog pasitikėti žmogumi, kad jis pasakys, kad aš taip galiu dirbti. Jeigu jam Darbo birža pasiūlys, kad tu privalai eiti ir dirbti tam tikrą darbą tam, kad užsitikrintum pajamas, tai žmogus privalo iš tikrųjų šiandien eiti ir dirbti. Jis negali sakyti, kad tiesiog mokėkite man ir toliau nedarbo draudimo išmoką. Manau, kad tų variantų dėl patikrinimo, kad jis gali dirbti, gali būti įvairių. Arba galima šitos nuostatos išvis atsisakyti ir palikti tiesiog tiktai tai, kad jeigu tu sukaupėi stažą, tau priklauso nedarbo draudimo išmoka, ir atsisakyti tos prievolės, kad aš dar turiu galėti ir dirbti.

Dėl korupcijos man turbūt būtų sunku atsakyti. Galbūt ir šiandien tų landų korupcijai ir dabartiniame įstatyme yra.

PIRMININKĖ. Klausia R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Iš dalies jau jūs pasakėte iš principo, kad galite atsisakyti tos tokios sunkiai įrodomos nuostatos. Bet mano klausimas būtų susijęs su tuo, koks maždaug, įsivaizduo-

jate, būtų krūvis biudžetui, nes iš tikrųjų dabar šita sritis labai rizikinga? Dabar ji sunkiai subalansuojama, o krizės sąlygomis apskritai gana sudėtingai subalansuojama. Kiek tai reikalautų papildomai lėšų?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Manau, kad tam tikrai reikėtų Vyriausybės išvados, kad ji pateiktų, kiek yra tokių studentų, kiek iš jų studijuoja, yra nuolatinės studijos, ir kiek iš jų dirba. Neturint tų administracinių resursų, man šiandien tikrai sudėtinga atsakyti, bet aš manau, kad po pateikimo tikrai būtų galima užklausti Vyriausybės ir svarstymo metu jau būtų daugiau informacijos.

PIRMININKĖ. Klausia R. Miliūtė.

R. MILIŪTĖ (LVŽSF). Dėkoju. Gerbiama pranešėja, noriu paklausti, ar studentui vis dėlto neturėtų būti prioritetas mokytis ir daugiau dėmesio skirti mokslams? Ar nereikėtų geriau peržiūrėti stipendijų skyrimo tvarką, o ne skatinti studentus studijų laiką skirti ir darbui?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Čia labai teisingas klausimas ir labai teisinga pastaba, bet iš esmės, ką sako ir patys studentai, kurie kreipiasi, kad taip, būtų daug tikslingiau skatinti juos mokytis ir tuo metu nedirbti, bet, kita vertus, šiandien valstybė tikrai tų galimybių nesudaro. Tikrai labai didelė dalis studentų dirba ir neturi kito pasirinkimo. Todėl šiandien pasirenkame tą variantą, kuris priimtinas pagal šios dienos sąlygas.

PIRMININKĖ. Dėkoju pateikėjai. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Motyvus už nori išsakyti M. Navickienė. Prašom.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, išties pateikimo stadijoje, manau, reikia palaikyti šitą projektą, nes su problema susiduria nemaža dalis studentų. Puikiai suprantame, kad didelė dalis jų ir mokosi, ir dirba, ir derina šiuos abu įsipareigojimus. Manau, kad teisėkūroje remtis argumentu, kad galimas piktnaudžiavimas, nėra teisinga. Aš manau, mums kaip įmokų mokėtojai mūsų piliečiai visada yra labai tinkami ir priimtini, o kai jau reikia kalbėti apie išmokas, mes kartais pradedame kelti tikrai perteklinį skaičių klausimų dėl to, ar priklausau, ar nepriklausau. Manau, kad šis projektas tikrai, bent jau šiuo etapu, spręstų problemą. Komitetuose galėtume toliau diskutuoti apie formą ir kainą. Tikrai remiu šį siūlymą ir prašau ir kitų kolegų paremti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Prašom apsispręsti dėl teikiamo įstatymo projekto. Balsavimas pradėtas.

Balsavo 69 Seimo nariai: už – 60, susilaikė 9, prieš nėra. Po pateikimo įstatymo projektui yra pritarta. Pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti pavasarį sesijoje. Ar buvo?.. Prašau per šoninį mikrofoną – Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Kadangi pati įstatymo projekto pristatytoja paminėjo, kad reikėtų didesnės analizės ir taip pat Vyriausybės dalyvavimo, tai siūlau kreiptis Vyriausybės išvados.

PIRMININKĖ. Kolegos, sutinkame? Bendru sutarimu Vyriausybės išvada.

17.15 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. XIII-633 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-1389 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Žygiuojame pirmyn. Popietinės darbotvarkės 2-10a klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. XIII-633 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-1389. Pranešėjas – A. Sysas. Prašom į tribūną.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, teikiu nutarimą vien dėl to, kad svarstydami tam tikrus įstatymus komitete mes radome vieną spragą, kurią reikia taisyti. Jeigu jūs pritarsite nutarimui, tada aš pristatysiu tą spragą, kurią mes iš komiteto – L. Matkevičienė, T. Tomilinas ir aš – teikiame jums svarstyti toliau. Procedūra tokia, kad pirmiausia reikia pritarti nutarimui.

PIRMININKĖ. Kolegos, klausti po pateikimo niekas neužsirašė. Svarstant taip pat niekas nenori kalbėti.

Priėmimo stadija. Dėl motyvų taip pat nematau.
Prašom balsuoti dėl nutarimo priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 74 Seimo nariai ir visi pritarė Seimo nutarimo „Dėl sesijos darbų programos pakeitimo“ projektui Nr. XIIIIP-1389. (*Gongas*)

Kadangi priėmėme du nutarimus, juos sujungsime į vieną su anksčiau pateiktuju. Bet, deja, gerbiamas Algirdai, jūs negalite pateikti kito savo įstatymo projekto, nes nesurinkti 29 Seimo narių parašai. (*Balsai salėje*)

A. SYSAS (*LSDPF*). Nebuvo parašyta, kad reikia.

PIRMININKĖ. Aš gaunu iš protokolo tokį nurodymą.

A. SYSAS (*LSDPF*). Nes nebuvo parašyta protokole.

PIRMININKĖ. Kolega, gal susirinksite? Kai susirinksite parašus, tada galėsime.

Dabar keliaujame prie rytinės darbotvarkės, nes matau atkeliavusį pranešėją, tad galima imtis.

17.19 val.

Geležinkelių transporto kodekso 13 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1192(2), Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 9, 13 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1193(2) (svarstymas)

Kolegos, rytinės darbotvarkės yra likęs 1-12a klausimas – Geležinkelių transporto kodekso 13 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1192(2). Svarstymo stadija. Ir 1-12b klausimas – Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo 9, 13 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1193(2). Svarstymo stadija. Pranešėjas – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, komitetas stabtelėjęs išnagrinėjo pirminį projektą, kuriame buvo tam tikrų problemų dėl to, kad buvo siūloma visus trečiųjų šalių riedmenis neregistruoti. Mes išskyrėme lokomotyvus ir vagonus, nes iš tiesų vagonų nėra prasmės čia registruoti, o, suprantama, kita situacija su lokomotyvais.

Dabar, man atrodo, ir dėl saugumo, ir dėl visų procedūrų supaprastinimo viskas yra gerai išspręsta. Buvo svarstomos Teisės departamento pastabos. Pritarta pastabai dėl vėlesnio įsigaliojimo nuo sausio 1 dienos. Dėl atitikties direktyvai – Teisės departamento samprotavimams nebuvo pritarta. Kaip minėjau, sprendžiant tą klausimą dėl patikslinimo komitete, tai buvo mano pataisa, kuriai komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Nėra užsirašiusių diskutuoti svarstymo stadijoje. Galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsas salėje: „Balsuojam!“*) Prašau. Balsuojame. Yra norinčių.

Balsavo 75 Seimo nariai: už – 71, susilaikė 4, prieš – nėra. Po svarstymo yra pritarta abiem įstatymų projektams.

17.22 val.

Pranešėjų apsaugos įstatymo projektas Nr. XIIIIP-997(2) (svarstymas)

Imsimės darbotvarkės 1-13 klausimo – Pranešėjų apsaugos įstatymo projektas Nr. XIIIIP-997(2). Prašom. Gerbiamas V. Gailius. Komiteto išvada.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetas, gavęs papildomą Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadą, apsvaustęs Seimo Teisės departamento, Generalinės prokuratūros, Teisės instituto, Teisingumo ministerijos pastabas pritarė komiteto patobulintam įstatymo projektui. Komitetas pritardamas pasiūlė vadovautis Lietuvos Respublikos Seimo statuto 162 straipsnio 2 dalies nuostatomis, atsižvelgti į tai, kad Lietuvai stojant į Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizaciją turi būti kuo greičiau priimtas Pranešėjų apsaugos įstatymo projektas, ir siūlo įstatymo projektą svarstyti skubos tvarka. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvada. Nematau komiteto pirmininko V. Bako. Gal galėtų D. Gaižauskas? Prašom.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Ačiū. Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas svarstė šį įstatymo projektą ir pritarė jam bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kolegos, diskutuoti niekas nėra užsiregistravęs. Po svarstymo – motyvai. D. Gaižauskas užsirašęs kalbėti dėl įstatymo projekto. Prašom.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Taip. Kolegos, išties šis įstatymas labai svarbus. Bus jau beveik dešimtmetis, kai Seimas jo niekaip nepriima. Dabartinis turinys išties labai pakeistas – sudėtos visos apsaugos priemonės, dėl kurių pranešėjai jausis tikrai saugūs. Būtent šiuo įstatymu valstybė ypač paskatins žmones išitraukti į kovą su korupcija. Tačiau reikia pažymėti, kad šis įstatymas yra naujas. Ir kad jis būtų įgyvendintas ir efektyvus, reikės nemažai poįstatyminių teisės aktų. Todėl tikrai labai prašau palaikyti šį įstatymo projektą ir balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, ar bendru sutarimu galime pritarti po svarstymo? (*Balsai salėje*) Dėkoju. Teisės ir teisėtvarkos komitetas prašo jį priimti skubos tvarka. Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto prašymui? (*Balsai salėje*) Dėkoju. Tada jį įtrauksime į ketvirtadienio posėdžio darbotvarkę.

17.25 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2, 45 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15², 15³ straipsniais įstatymo Nr. XII-2538 2, 3 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1357 (*pateikimas*)

Vėl grįžtame prie popietinės darbotvarkės – Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 2, 45 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15², 15³ straipsniais įstatymo 2, 3 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1357. Pateikimo stadija. Kviečiame A. Kubilienę.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Teikiu savo ir ministro A. Verygos įstatymo projektą. Sveikatos sistema tarnauja pacientams, kurių interesas yra gauti kokybiškas, laiku suteiktas paslaugas. Tokių tikslų ir siekia 2016 m. birželio 29 d. priimtas įstatymas, kurio įsigaliojimas numatytas 2018 m. sausio 1 d. Nors pasirengti įstatymui įgyvendinti buvo numatytas beveik dvejų metų terminas, tačiau dauguma sveikatos priežiūros įstaigų nėra pasirengusios darbui įgyvendinant įstatyme numatytus maksimalius asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo terminus. Tai yra visa apimtimi neveikia išankstinė pacientų registravimo sistema, neatliktas gydytojų darbo krūvio ir pacientui skiriamo laiko įvertinimas, nesureguliuoti pacientų srautai, nesutvarkyta siuntimų pas specialistus tvarka ir kiti biurokratiniai procesai, neadekvatus sveikatos sistemos finansavimas.

Teikiamame įstatymo projekte siūloma atsisakyti baudų sveikatos priežiūros įstaigoms už veiklos rezultatus – tai būtų per didelė našta įstaigoms, kol nėra išspręstos mano jau minėtos problemos. Taip pat siūloma nebausti gydymo įstaigų, jeigu jos negalėjo suteikti paslaugų laiku dėl objektyvių aplinkybių – epidemijų, pandemijų, kibernetinių atakų ir kitų veiksnių. Manytina, dėl to neturėtų nukentėti medicinos darbuotojų darbo sąlygos bei mediko ir paciento santykiai. Šiame projekte nesiūloma atidėti viso įstatymo įsigaliojimo termino, bet tobulinti jį taip, kad nenukentėtų pacientų interesai ir nebūtų nuvilti pacientų lūkesčiai. Įstatymo projekte sveikatos priežiūros įstaigos bus skatinamos prioriteto tvarka apmokant viršplanines pajamas, siekiant kuo kokybiškesnių paslaugų pacientui ir kuo efektyvesnės gydymo įstaigų veiklos. Siūloma atsisakyti nuobaudų taikymo, nuo 2018 metų vykdyti tik įstaigų veiklos stebėseną, o rezultatus viešinti tik nuo 2019 metų. Ačiū. Galiu atsakyti į klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų nori paklausti devyni Seimo nariai. Pirmasis klausia R. Martinėlis. Prašom.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Dėl atidėjimo, įstaigų baudimo ir monitoringo – tai tikrai gera naujiena ir tikrai palaikau tokį pasiūlymą. Bet dėl finansinių ir veiklos rezultatų vertinimo rodiklių... Iš tikrųjų yra tikrai daug klausimų dėl daugelio rodiklių. Sakykime, lovų užimtumas – tai iš esmės direktorius vienu savo įsakymu gali pasiekti tą rodiklį šimtu procentų.

Bet aš norėčiau paklausti. Sveikatos apsaugos ministras patvirtina siektinas reikšmes ir Sveikatos apsaugos ministerijai paliekama tokia išskirtinė teisė be jokio teisės aktais reglamentuoto kriterijaus nustatyti siektinų rezultatų reikšmes. Ar nematote grėsmių dėl neobjektyvumo?

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Manau, kad šiuo klausimu dirbs ne tiktai Sveikatos apsaugos ministerija, bet ir Sveikatos reikalų komitetas. Matau, kad galbūt bus sudaryta ir darbo grupė, kuri, kaip jūs sakote, galbūt ras kokį nors teisinį pagrindą tiems kriterijams suvienodinti ir objektyvizuoti.

PIRMININKĖ. Klausia A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamoji kolege, mes jau kelis kartus komitete diskutavome apie tai, kad šio įstatymo projekto įgyvendinimą reikėtų atidėti. Prieš du mėnesius jūsų argumentai buvo visai kiti. Bet dabar noriu paklausti, štai jūs rašote: „Nebausti gydymo įstaigų, jeigu jos negalėjo suteikti paslaugų laiku dėl objektyvių aplinkybių: epidemijų, pandemijų, kibernetinių atakų ir panašiai.“ Ar jūs tik tokias priežastis matote, kada nebus vykdomas tas įstatymas? Biudžeto trūkumas, medikų katastrofiškas trūkumas – tai ne priežastis, čia tik dėl pandemijų jūs tą darote?

Kitas klausimas. Jūs numatote, kad galima bus apmokėti viršplanines paslaugas prioriteto tvarka, tai, kaip ir kolega minėjo, jūs numatote dar vieną išimtį, malonę, kurią galės suteikti, tarkim, ar jūs galbūt kaip būsima komiteto pirmininkė, ar kas nors kitas, – jeigu būsite paklusnūs, mes jums apmokėsime. Ar išimtimis reikia valdyti valstybę?

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Noriu priminti, kad mano tokia pozicija buvo ir prieš keletą mėnesių, kad įstatymo atidėjimas nesprensdžia visos problemos, o supriešina gydytojus ir pacientus. Todėl pasirinkau tokį variantą, kad būtų stebimi tie rodikliai ir po to viešinami, taip mes turėsime daugiau informacijos. Taip pat noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad aš išvardinau ir kitas priežastis, kurias jūs ir pats paminėjote, tai neadekvatus sveikatos sistemos finansavimas, gydytojų krūviai. Gydytojas... Neaišku, kiek tas gydytojas gali skirti vienam pacientui laiko ir panašiai. Atsakant į antrą jūsų klausimą, kaip žinia, virškvotinės paslaugos yra apmokamos nevisiškai, tam tikrais procentais, na, pinigų yra tiek, kiek jų yra, ir manau, kad tai tikrai neblogas būdas skatinti dirbti geriau.

PIRMININKĖ. Klausia J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamoji pranešėja, sakykite, kokios čia yra priežastys, kai opozicija teikė panašų projektą, tik dvejus metus siūlė, juk buvo galima, jeigu jūs manėte, kad vienu metų pakanka, susitvarkyti, tiesiog pasiūlymą parašyti, neatmesti? Kaip yra, ar valdančiųjų mąstymas yra šiek tiek vėluojantis, kad po savaitės prie tos pačios minties prieinama, ar tiesiog nenorima, kad opozicija pasiūlytų sprendimą kažkokio klausimo, ir taip yra tie siūlymai blokuojami, o po to patys teikiate ir jau skelbsite, kad jau išsprendėte tą klausimą?

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Aš noriu pasakyti, kad mes neatidedame problemos ateičiai, bet imamės sprendimų. Kaip jau ir minėjau, bus tam tikras įstaigų skatinimas ir bus monitoruojami tam tikri rodikliai. Žinoma, reikės nuveikti dar ir tam tikrų kitų darbų, kurie taip pat yra čia numatyti, kad Sveikatos apsaugos ministerija turės nustatyti šitų rodiklių, kurie bus monitoruojami, tam tikras reikšmes. Tų darbų yra tikrai daug, o minėtas jūsų frakcijos siūlymas buvo, kad tą įstatymą atidėtume, ir nebuvo siūlymų, kad problemą jau dabar pradėtume spręsti.

PIRMININKĖ. Klausia A. Vinkus.

A. VINKUS (LSDDF). Ponia Kubiliene, visiškai pritardamas jūsų pateiktoms siūlomoms naujo teisinio reguliavimo nuostatoms ir balsuodamas už jas, noriu paklausti du klausimus. Pirmas. Per pusantrų metų nepasiruošė, kas kaltas, kokią atsakomybę turi ministerija? Ar jausdama, kad jos iš tiesų nerealios, ir neskubėjo to daryti? Tai vienas klausimas.

Antras klausimas. Su gerai dirbančiomis įstaigomis reikės atsiskaityti už suteiktas viršplanines paslaugas prioriteto tvarka. Ar paskaičiuota, kiek reikės lėšų, ar vėl nebus paimta iš vienos kišenės ir atiduota į kitą kišenę?

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Kalbant apie tai, kas kaltas, kad buvo nepasiruošta, tai tikriausiai kaltė gula ant Sveikatos apsaugos ministerijos, ankstesnėms vyriausybėms ir, žinoma, ir pačioms ligozinėms, kurios turėjo daugiau pastangų įdėti, kad tai būtų padaryta. Bet mes žinome, kokia situacija yra su išankstine pacientų registravimo sistema, ten yra ir kitų dalykų – mokamos, nemokamos paslaugos ir panašūs dalykai, bandysime šitas problemas spręsti.

Kalbant apie viršplanines paslaugas, kurios apmokamos prioriteto tvarka, žinome, kad jos nėra šimtu procentų apmokamos, todėl tenka apgailestauti, reikia ieškoti galimybių, kad tas būtų daroma, bet tai yra vienas iš būdų padėti įstaigoms, paskatinti jas.

PIRMININKĖ. Klausia A. Salamakinas. Prašau.

A. SALAMAKINAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Mano klausimas panašus, ko klausė kolega A. Vinkus. Jūs išvardinote visą sąrašą, ko nepadarė ministerija, tai aš norėčiau paklausti, ar ministras, bent jau komiteto lygmeniu ar valdančiosios daugumos, paaiškino, kodėl per metus laiko to nepadarė? Nes jau yra metai laiko, kai nauja valdančioji dauguma, ir tiek darbų neatlikta, ar laiko trūkumas, ar dar kas sąlygojo? Ar bent jau žinote, kodėl tie darbai nevyko?

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Jeigu jūs atkreipėte dėmesį, šitą įstatymo projektą aš teikiu kartu su ministru, ir jeigu girdėjote išvardintas priežastis ir įsigilinote į jas, tai tikriausiai jūs suprantate, kad to padaryti per tokį trumpą laikotarpį nėra galimybių, t. y. nevisiškai veikia išankstinio pacientų registravimo sistema, nėra nustatyti darbo krūviai. Pavyzdžiui, žinote, kiek yra specialybių, juk skiriasi darbo krūvis gydytojo reanimatologo nuo gydytojo chirurgo, kuris širdį operuoja, iki šeimos gydytojo, tie krūviai yra skirtingi, ir čia reikia tikrai nemažai laiko, kad jie būtų paskaičiuoti. Ir visų kitų daugybė priežasčių, kurios tikrai yra didelės apimties.

PIRMININKĖ. Klausia J. Liesys.

J. LIESYS (LSF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Šiandien gerbiamasis ministras per susitikimą su opozicinėmis frakcijomis pasakė, kad gydytojų, kurie dabar... Mes šitą įstatymą norime atidėti. Tai agentų nėra, gydytojai neturi ko bijoti šiuo aspektu, kas juos kontroliuos ir kaip. Aš sakyčiau, gal kartais tegul įstatymas du trys mėnesius veikia, pasižiūrėsime, gal čia viskas yra normalu. Nemanau, kad šiandien gydytojai turėtų kilti į kovą arba sakyti, kad mes nespėjame laiku ir taip toliau. Gal kartais dvigubai pacientų ateina pas gydytoją, čia jau kiti dalykai. Manųčiau, kad čia nėra strategijos ir taktikos, – mes tik priėmėme prieš pusę metų nuostabiai, visi audringai, o dabar jau vėl audringai atšaukiame. Kas pusę metų taip ir keisime? O gal apskritai, jeigu šiandien stabdome šitą įstatymą, tai stabdome iki galo ir pasakome, kad jo daugiau mes neteiksime.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū už jūsų nuomonę. Mūsų nuomonė yra kita. Ir dėl to mes teikiame šitas įstatymo pataisas.

PIRMININKĖ. Klausia M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamoji kolege, iš tikrųjų gana ciniškai elgiatės. Kuomet ar prieš savaitę čia ir kolegų socialdemokratų, ir konservatorių buvo projektas, jūs atmetėte, ieškojote argumentų, kaip pateisinti savo sprendimą nepritarti, nors šiandien iš esmės darote tą patį. Sunku paaiškinti kodėl, išskyrus, matyt, vienintelį argumentą, – tai patiems parodyti tą iniciatyvą. Gal ir gerai, kad imatės iniciatyvos. Mano klausimas jums būtų toks. Kadangi jau imatės tos iniciatyvos, ir labai tikiuosi, kad tą darysite nuosekliai ir iki galo, tai ar jūs tikrai susitvarkysite per tuos metus, nes metai nėra ilgas laikotarpis? Čia buvo metai skirti ir nepavyko susitvarkyti. Dabar siūlote dar metus. Ar tikrai pavyks išspręsti esmines problemas, ar nebus taip, kad po metų mes vėl atidėsime?

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Pirmiausia nesutinku, kad šitas įstatymas yra tas pats, kokie buvo teikiami anksčiau. Per tuos metus mes iš tikrųjų numatę didelius darbus, ir tikiuosi, kad juos padarysime.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pateikimą. Po pateikimo motyvai už – A. Matulas. Prašau.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiemieji kolegos, iš tiesų čia ir kolega M. Majauskas, ir kiti jau šnekėjo, kad stebina, toliau stebina Valstiečių partijos naujų žmonių noras kovoti ne dėl esmės, ne spręsti problemas, bet dėl autorystės. Mano asmeniškai, kiek jau aš matau, keliolika idėjų yra nuplagijuota. Šiek tiek pakeičia tekstą, bet teikia už savaitės, už dviejų savaičių tą patį.

Kolegos, aš manau, praėjo metai, jau turite suvokti, kad svarbiausia nesubrandinti tokių situacijų, dėl kurių žmonės nepatenkinti. Jeigu jūs būtumėte paklausę Sveikatos reikalų komitete mūsų kelių, mes siūlėme parlamentinės kontrolės metu, aiškiai matėme, kad įstatymo įgyvendinimui yra nepasiruošta, tai šiandien nebūtų nei Medikų sąjūdžio, nes tai buvo dar vienas taškas, dėl ko jie matė, kad valdžia nedaro poslinkių ir yra nepasiruošta, sistema neveikia, o vis tiek kal-

bama apie tai, kad turėsite priimti, nieko nepakeista, turėsite priimti pacientą ne per tris mėnesius, bet dabar jau per mėnesį ir panašiai, nors jokių pokyčių neįvyko.

Tikrai yra keista, bet galbūt opozicijai ir gerai, kad jūs darote tokias šiurkščias klaidas, tik tautos gaila. Gaila medikų, vėl dar vieną prievolę jiems nustatote, kažkokį monitoringą, stebėjimą. Dar turėsime metus laiko stebėti. Yra „Sveidra“, yra kitos sistemos, kur viskas labai aiškiai matyti, iš esmės aiškios priežastys, dėl ko gydytojai laiku negali priimti pacientų. Regionuose, rajonuose iš viso nėra medikų, dirba po pusę etato, po ketvirtį atvažiuojantys kardiologai, neurologai, traumatologai ir panašiai, išspręskime problemą...

PIRMININKĖ. Kolega, laikas.

A. MATULAS (TS-LKDF). ...ir eilės sumažės. Be abejo, nepaisant jūsų autorystės, vis tiek problemą reikia spręsti ne taip, kaip jūs siūlote. Bet vis tiek reikia, kad ir taip, bet reikia spręsti, nes iš esmės yra nepasiruošta. Todėl nieko nelieka, reikia balsuoti už.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Šiandien iš tikrųjų ypatinga diena, konservatoriai už ir prieš. Bet siekdamas pratęsti tokią šios dienos įdomią tradiciją, norėčiau atkreipti dėmesį į vieną dalyką.

Kaip ir minėjau, iš tikrųjų buvo metai laiko ir nepavyko pasirengti šio įstatymo įgyvendinimui. Pagal tai, ką matome šiandien, nepanašu, kad pavyks ir per ateinančius metus, nes iš tikrųjų problemų yra labai labai daug. Daug tokių problemų, kurias reikia spręsti, kaip pertekliniai ministro įsakymai žmonėms, kurie serga lėtinėmis ligomis: cukriniu diabetu, hipertenzija, bronchine astma, nuolatos lankytis pas gydytojus specialistus tam, kad patikrintų, padarytų papildomus tyrimus, naujus tyrimus. Tokiais būdais sudaromos nereikalingos eilės, nereikalingai pacientai siunčiami pas specialistus ir taip apkraunamos gydymo įstaigos.

Yra daug situacijų, kai trūksta gydytojų specialistų, trūksta infektologų, trūksta neurologų, ten susidaro eilės. Tikrai per pusę metų nebus išspręstos tos problemos, tuo labiau kad atlyginimus planuojate didinti tik nuo gegužės mėnesio. Kaip jūs per tą laiką sugebėsite pritraukti specialistus ir išspręsti problemas? Daug gydymo įstaigų, kuriose trūksta tiesiog investicijų, trūksta kompiuterinio tomografo, trūksta kolonoskopo. Kaip jūs šitas problemas išspręsite? Dabar dar chaosas su vaistinėmis.

Aš manau, kad tikrai yra teisinga kryptis atidėti šį įstatymo projektą, iš iniciatyvos aš tikrai nematau, jog esate pasiruošę rimtai spręsti eilių problemas ir per metus laiko visas eilių chaosas bus išspręstas. Tai gal palaikykime šiuos metus, bet aš tikrai teiksiu siūlymą ir kviesiu kolegas prisijungti, jog tas atidėjimas būtų ilgesnis, nes, mano giliu įsitikinimu, ministerija šiandien nėra pasiruošusi iš esmės spręsti eilių klausimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, apsisprendžiame dėl teikiamo Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1357.

Balsavo 76 Seimo nariai: už – 73, prieš nėra, susilaikė 3 Seimo nariai. Po pateikimo yra pritar-ta. Kaip pagrindinis komitetas siūlomas Sveikatos reikalų komitetas, papildomo nenumatoma. Svarstymo data – gruodžio 14 diena.

17.45 val.

Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1369 (pateikimas)

Kolega A. Sysas, regis, surinko 29 reikiamus parašus ir kviečiame pateikti Nedarbo socialinio draudimo įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIII-1369.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamoji pirmininke, ačiū, tikrai surinkau 29 parašus, ačiū visiems, kas pasirašė.

Įstatymo projekto esmė yra ta, kad bedarbiai, kurie gauna nedarbo išmokas darbo biržose, gali pradėti mokytis aukštojoje mokykloje arba pagal nuolatinės formos studijų programą, profesinio mokymo programą ir tada jie praranda teisę gauti bedarbio išmoką. Jeigu jie baigia mokslą ir negauna darbo arba jeigu nutraukia ir grįžta atgal į Darbo biržą, jiems reikia laukti 12 mėnesių, kad būtų pratęsta išmoka.

Kitoms grupėms tokios nuostatos netaikomos, todėl siūlome pataisyti šią nuostatą, kad žmogus, baigęs ir sugrįžęs arba nutraukęs studijas, galėtų pagal nustatytą tvarką gauti išmoką nustatytą laiką.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori klausti S. Jovaiša. Prašom.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū. Aš tik vieną klausimą, gerbiamasis kolega. Ar tai nepaskatins anksčiau nutraukti mokslų, galvojant apie tai, kad aš kažkokią pagalvėlę vis tiek turėsiu?

A. SYSAS (LSDPF). Ne, gerbiamasis Sergejau, atvirkščiai, žmonės eidami mokytis sutaupo socialinio draudimo išmokų, užimtumo lėšų, nes jie eina mokytis ir gauna kitas išmokas. Čia kaip tik mes šiuo siūlymu drąsiname bedarbius žmones siekti profesinio mokymo profesinėse mokyklose, kolegijose arba aukštosiose mokyklose, įgyti kitą profesiją ir dirbti. Bet jeigu kas nors nenu-skyla gyvenime, kad nereikėtų vėl stovėti su ištiesta ranka.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visų, norinčių paklausti, klausimus. Motyvus už nori išsakyti G. Skaistė. Prašom.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Išties noriu pritarti, pasakyti, kad jeigu būtų pritarta tam įstatymui, kurį aš pateikiau prieš tai, tai šita nuostata netektų prasmės. Bet šiandien tai yra paskatinimas, nes žmogui daug baisiau apsispręsti eiti dirbti, kai jis žino, kad net jeigu nustos mokytis, jis iš karto praras bedarbio pašalpą. Jeigu šiandien priimtume šią pataisą, tai jam būtų kaip ir paskatinimas, padrąšinimas eiti mokytis ir žinoti, kad jeigu jam nepasiseks, jis galės bet kada grįžti, gauti bedarbio pašalpą ir ieškoti darbo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju.

Grįžtame prie sveikatos priežiūros įstaigų. A. Širinskienė norėjo kažkokią pastabą pasakyti, deja, aš nespėjau pastebėti. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Labai atsiprašau, bet norėjau atkreipti dėmesį, kad įstatymo projektas, kuris nukelia įsigaliojimą, turėtų įsigalioti sausio 1 dieną. Svarstymas yra gana vėlyvas, jeigu gruodžio 14 diena. Gal galėtume paankstinti bent kokią savaitę.

PIRMININKĖ. Prašom siūlyti. Gruodžio 5 diena.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). 5 diena, manau, tinka. Ačiū.

PIRMININKĖ. Kolegos, pritariate? Dėkoju. Svarstymo data – gruodžio 5 diena.

Dėl A. Syso projekto po pateikimo taip pat yra siūloma svarstymo data – gruodžio 5 diena. Pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas.

17.49 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. XIII-633 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1308(2) (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kolegos, imamės darbotvarkės 2-12a klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. rugsėjo 14 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-1308(2). Kviečiu pranešėją V. Čmilytę-Nielsen.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Dėkoju, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, teikiu nutarimą dėl rudens sesijos programos papildymo dviem projektais: Pagalbinio apvaisinimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo projektu Nr. XIIIIP-1277 ir su juo susijusiu Biomedicini- nių tyrimų etikos įstatymo pakeitimo projektu Nr. XIIIIP-1278.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų niekas nenori klausti per svarstymą. Atsiprašau, per pateikimą. Kalbančių taip pat nėra.

Priėmimas. Prašom balsuoti dėl Seimo nutarimo. Balsavimas pradėtas.

Seimo nutarimo priėmimas

Balsavo 68 Seimo nariai: už – 55, prieš – 2 ir susilaikė 11. Seimo nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-1308(2)) yra priimtas. (*Gongas*) Mes jį sujungsime į vieną su anksčiau priimtu Seimo nutarimu.

17.51 val.

Pagalbinio apvaisinimo įstatymo Nr. XII-2608 3, 5, 7, 10 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1277, Biomedicininį tyrimų etikos įstatymo Nr. VIII-1679 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1278 (pateikimas)

Po sesijos programos papildymo mes imamės Pagalbinio apvaisinimo įstatymo Nr. XII-2608 3, 5, 7, 10 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1277. Prašom, gerbiama pranešėja, pateikti.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, pristatysiu abu su lydimuoju. Taigi teikiu Pagalbinio apvaisinimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo projektą bei su juo susijusį Biomedicininį tyrimų etikos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą.

Šių projektų teikimą paskatino tai, kad 2017 m. sausio 1 d. įsigaliojęs Pagalbinio apvaisinimo įstatymas, priimtas po beveik dešimtmetį trukusių diskusijų, sukėlusių gana didelį atgarsį visuomenėje, ne visai atitinka tiek pacientų, siekiančių susilaukti vaikų pagalbinio apvaisinimo būdu, lūkesčius, tiek ir specialistų, dirbančių nevaisingumo srityje, bei teisės ekspertų nuomonę.

Šių metų sausio 17 dieną buvo priimtos dar kelios įstatymo pataisos, kuriomis buvo užprogramuotas vadinamasis amžinas embrionų saugojimas, kurį siūloma atlikti nevaisingų porų lėšomis. Iš esmės į šį įstatymą įrašyta nuostata ne tik kad neskatina nevaisingas poras spresti nevaisingumo problemas, bet iš tikrųjų net ir užkerta kelią kai kurioms poroms, ypač toms, kurios galbūt neturi finansinės galimybės kas mėnesį skirti po apytikriai 30 eurų embrionams saugoti neterminuotą laiko tarpą. Išnagrinęję spragas ir trūkumus, kurie dabar yra galiojančiame įstatyme, įsiklausę į pacientus vienijančių organizacijų nuomonę bei specialistų vertinimus ir išvadas, su kolegomis teikiame nemažai pataisų, kurias dabar trumpai ir norėčiau pristatyti.

Pirmiausia siūlome, kad donorystei leidžiama naudoti lytinių ląstelių banke laikomą embrioną tik tais atvejais, kai abu sutuoktiniai ar partneriai embriono donorai davė savo sutikimą dėl embriono panaudojimo donorystei. Tai yra aktualu tais atvejais, kai pora išsiskiria ar kai vienas iš sutuoktinių ar partnerių miršta. Nes iki šiol tokia situacija galiojančiame įstatyme nebuvo reglamentuota.

Kitas siūlymas – numatyti maksimalų embrionų saugojimo terminą. Pagal raštu išreikštą poros valią embrionai turėtų būti saugomi jų lėšomis ne mažiau kaip dvejus metus nuo procedūros pradžios ir ne ilgiau kaip 10 metų. Pasibaigus sutuoktinių pasirinktam terminui, embrionų saugojimas galėtų būti vykdomas valstybės lėšomis, jei abu sutuoktiniai yra davę savo sutikimą dėl embrionų donorystės, tačiau ne ilgiau kaip 10 metų nuo pagalbinio apvaisinimo pradžios. Maksimalus terminas 10 metų yra pasirinktas po konsultacijų su specialistais, medikais bei remiantis kitų išsivysčiusių valstybių pavyzdžiais ir įvertinant tai, kad po ilgesnio termino nei 10 metų lieka visai menka tikimybė, kad embrionas išliks gyvybingas. Taip pat siūlome įstatymą papildyti nauju 15¹ straipsniu ir jame numatyti, kad visos būtinos jaunų onkologinių ligonių nevaisingumo gydymo ir vaisingumo išsaugojimo procedūros būtų kompensuojamos iš PSDF biudžeto arba valstybės biudžeto lėšomis. Šiandien jaunų onkologinių ligonių vaisingumo išsaugojimas yra iš principo jų pačių reikalas. Tai yra iš tiesų skaudi problema, nes išsaugojimas jų vaisingumo sudarytų galimybę ateityje, išgijus nuo onkologinės ligos, turėti šeimą.

Taip pat siūlome, kad už paimtas lytines ląsteles donorams turėtų būti atlyginama iš valstybės biudžeto pagal sveikatos apsaugos ministro patvirtintas sąlygas ir tvarką. Atlygintinumas siejamas su tuo, kad moterys donorės patiria skausmą, medikamentų pašalinį poveikį bei tam tikrą riziką dėl sveikatos. Ši donorystė nėra siejama su žmogaus gyvybės gelbėjimu, todėl negali būti traktuojama kaip altruistinė.

Taip pat norėčiau paminėti, kad šiandien Lietuvoje apie 50 tūkst. porų turi nevaisingumo problemų. Apie 15 % šių porų vienintelė galimybė susilaukti vaikų yra pagalbinio apvaisinimo procedūra. Teikiamais įstatymo projekto pakeitimais bus pasiektas nuostatų aiškumas, užpildytos spragos, skatinama lytinių ląstelių donorystė ir sudaromos realios ir priimtinos sąlygos poroms spresti nevaisingumo problemas pasinaudojus mokslo ir medicinos pažanga. Visa tai ne-

abejotinai turėtų teigiamą įtaką tiek Lietuvos šeimų stiprinimui, tiek demografinės situacijos gerėjimui.

Mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų pirmasis nori paklausti P. Urbšys. Prašom.

P. URBŠYS (LVŽSF). Atleiskite, bet jūs visų pirma man esate moteris ir žavinga moteris, tai aš kreipsiuosi ne kaip į Seimo narę, o kaip į gerbiamą Viktoriją. Aš norėčiau jūsų paklausti, nes jūs minėjote viešai, kad dėl šito įstatymo projekto konsultavotės su medikų bendruomene. Ar jūs galėtumėte paskelbti pavardes tų medikų?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Nežinau, ar privalau tai daryti, gerbiamas kolega. Ačiū už klausimą. Tačiau galiu jums patvirtinti, kad šių metų, 2017 metų, birželio mėnesį Seime vyko konferencija būtent dėl Pagalbinio apvaisinimo įstatymo įsigaliojimo bei pirmos patirties praėjus pusei metų nuo įstatymo įsigaliojimo. Jūs, manau, kaip ir kiekvienas kitas Seimo narys ar kiekvienas Lietuvos pilietis, galite patikrinti sąrašą dalyvavusių asmenų, jie buvo oficialiai kviešti. Maža to, yra ir filmuota medžiaga, yra jų pasisakymai. Galiu tik patikinti ir patvirtinti, kad įvairiausiai tiek iš medikų pusės, tiek iš pacientų pusės problemos, kurias aš dabar paminėjau, buvo identifiukuotos ne kartą. Jos tikrai nebuvo kokios nors vienos institucijos paminėtos, tačiau tiek pacientai, tiek medikai apie jas kalbėjo. O sąrašą jūs galite tikrai patikrinti ir matysite visas pavardes.

PIRMININKĖ. Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos – M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiama pirmininke, aš norėčiau atkreipti dėmesį, kad gerbiamas kolega vėl daro seksistines pastabas (*Šurmulys salėje*) ir vertina žmogų ne pagal jo gebėjimus, ne pagal kompetenciją. Nevertina, kad čia stovi tribūnoje taip pat išrinktas tautos atstovas, o kreipiasi kaip, sako, į gražią moterį, o ne kaip į tautos atstovę. Tai man atrodo, kad toks požiūris yra seksistinis ir nederamas. Gerbiamas kolega, aš kviesčiau to nedaryti.

PIRMININKĖ. Dėkoju už jūsų pastabą.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Gerbiamasis kolega Mykolai, aš tikrai norėčiau tik trumpai replikuoti, kad esu dėkinga visiems, kas nori mane ginti, tačiau galiu apsiginti ir pati. (*Balsai salėje: „Ooo...“*)

PIRMININKĖ. Ačiū. Ir klausia A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Iš tiesų aš norėčiau pasitikslinti, kokiais duomenimis rėmėtės sakydama, kad reguliavimas yra neefektyvus, nes situacija yra tokia, kad apvaisinimo klinikos pirmą kartą Lietuvos istorijoje tuos duomenis pateiks tik sausio mėnesį, kada mes matysime realią situaciją, kas yra. Birželio mėnesio duomenimis, greičiausiai būtų sunku remtis dėl to, kad VLK sudarė su klinikomis sutartis tik birželio ir liepos mėnesiais. Tai *de facto* įstatymas visa jėga pradėjo veikti tik prieš pusę metų, ir daryti tokias drąsias išvadas, kad kažkas yra efektyvu ar neefektyvu, kai mes neturime net pirminių duomenų, kai negalėjo net realiai pradėti veikti donorystės programa, kuri pradės veikti po dvejų metų nuo įstatymo įsigaliojimo, mano nuomone, būtų nelabai korektiška. Tiesiog tokia replika būtų.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Ačiū už klausimą. Iš tiesų pirmiausia noriu atkreipti dėmesį į vieno iš ekspertų, kurie turėjo pateikti nuomonę Seimui dar praėjusių metų pabaigoje, profesoriaus V. Mikelėno išvadas. Jis atkreipia dėmesį, kad labai griežtas embrionų apsaugos reglamentavimas turės ir neigiamų padarinių medicinos mokslo pažangai. Taip pat tai, kad nėra numatytas poros sutikimu reglamentuojamas maksimalus embrionų saugojimo terminas, vis dėlto sudaro prielaidas neišsprendžiamai situacijai. Kiek žinau tarpinius duomenis, šiemet dėl tokių procedūrų kreipėsi apie 200 porų. Tai nėra labai daug, tačiau akivaizdu, kad visos tos poros pirmiausia yra informuojamos, kad už sukurtus, bet nepanaudotus embrionus jie privalės mokėti patys kas mėnesį. Tai yra faktas, tokia dabar taikoma praktika. Ir ji yra tiesioginė pasekmė mūsų Seimo sausio 17 dieną priimtų pataisų.

PIRMININKĖ. Klausia R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiama pranešėja, aišku, mes dabar neįsigilinsime į tai, nepradėsiu diskusijos dėl to, kad jūs siūlote embrionams gyventi tik dešimt metų, kad žymi mūsų visuomenės dalis, taip pat ir mokslininkai, nepritaria tokiems dalykams, kai gyvybės teisė iškeliamą žemiau negu pasirinkimo. Bet aš noriu paklausti dviejų klausimų. Mes neseniai priėmėme Vaiko

teisių apsaugos įstatymą. Ten yra įsipareigojimas apsaugoti gyvybę nuo pradėjimo. Kaip dera šis jūsų siūlymas? Kodėl jūs manote, kad ta dalis visuomenės, kuri kategoriškai nepritaria tokioms nuostatom, kurioms ir aš nepritariu, turėtų apmokėti kitos dalies, jų ideologiniu supratimu, teisingus dalykus?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Ačiū už klausimą. Aš galėčiau lygiai taip pat paklausti jūsų, kodėl ta dalis visuomenės, kuri galbūt nesilaiko jūsų moralinių įsitikinimų, turėtų važiuoti į kitas kaimynines valstybes ir gauti tas procedūras, kurios yra teikiamos liberaliau nei tai, ką turime šiandieną. Tai pirmas dalykas.

Antras dalykas. Man atrodo irgi pakankamai veidmainiška tai, kad Seimas vos prieš kelias savaites priėmė Šeimos stiprinimo įstatymą, kai mes visi puikiausiai žinome, kad daugeliui šeimų viena iš didžiausių tragedijų yra negalėti susilaukti vaikelio. Lietuvoje tokių šeimų yra labai daug. Tai viena ranka mes priimame Šeimos stiprinimo įstatymą, o kita ranka ribojame toms pačioms šeimoms, nelaimingoms šeimoms, galimybę susilaukti vaikų. Manau, kad čia yra irgi tam tikras prieštaravimas.

PIRMININKĖ. Klausia G. Vaičekauskas. Prašom.

G. VAIČEKASKAS (LVŽSF). Gerbiama Viktorija, prašom pasakyti, kaip yra reglamentuojamas nepanaudotų embrionų saugojimas kitose, šviesesnėse valstybėse?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Ačiū už klausimą. Iš tiesų reglamentuojamas įvairiai. Tačiau amžino embrionų šaldymo nuostatos, atrodo, yra tik Maltoje, kuri yra žinoma dėl tikrai konservatyvios tvarkos. Švedijoje, Norvegijoje, Danijoje, Didžiojoje Britanijoje tvarka taikoma tradiciškai: yra penkeri metai, tačiau tėvų, poros pageidavimu tas terminas gali būti pratęsiamas, ir tai yra visiškai normali praktika. Mano žiniomis, Didžiojoje Britanijoje terminas gali būti pratęsiamas iki 55 metų, jeigu pora, t. y. sutuoktiniai ar partneriai, to pageidauja.

PIRMININKĖ. Klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiama kolege, norėjau paklausti apie jaunus onkologinius ligonius. Kaip šis įstatymo projektas padėtų jiems galbūt išsaugoti vaisingumą ar susilaukti vaikų ateityje?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Ačiū už klausimą. Iš tiesų viena iš problemų, su kuria susiduria jauni onkologiniai ligoniai, yra ta, kad prieš turėdami chemoterapijos kursą jie... Tarkime, tai yra ne problema, tai yra galbūt galimybė – jie galėtų išsaugoti savo vaisingumą, atsiprašau, užšaldyti savo lytines ląsteles ateičiai ir tokiu būdu po penkerių, po dešimties metų galėtų susilaukti vaikų. Žinoma, jiems tai yra didelė ir labai svarbi galimybė. Šiuo metu tokios paslaugos jiems nėra niekaip kompensuojamos, todėl mes siūlome vis dėlto, kad būtų atsižvelgta į tai, kad tai yra svarbu, ir atsižvelgta į tai, kad tikrai yra nedidelis skaičius tokių jaunų onkologinių ligonių, jų yra mažiau nei šimtas kasmet. Tai tikrai nebūtų nepakeliamas našta valstybės biudžetui.

PIRMININKĖ. Ar visi paklausė? Atrodo, Mykolas buvo paskutinis. Dėkojame pranešėjai. Motyvai už – A. Armonaitė. Nėra. Prieš – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Tikrai norėčiau patikinti, kad nėra ribojama galimybė Lietuvoje šeimoms susilaukti kūdikio. Iš tiesų galiojantis įstatymas yra vienas iš liberaliausių įstatymų Europoje ta prasme, kad mes leidžiame, tarkime, apvaisinimą netgi mirusio asmens sperma, mes leidžiame embrionų donorystę, o tai ne visoje Europoje yra leidžiama. Tačiau paradoksalu, kad artėjant Negimusio kūdikio dienai, kurią minėsime po kelių dienų, ketvirtadienį, mes bandome liberalizuoti embriono apsaugą. Viena vertus, nuimdami tą vadinamąjį ilgalaikį saugojimą, kurio realiai iš tikrųjų nėra, nes poros po dvejų metų tą vaiką ar embrioną gali atiduoti donorystei. Kita vertus, mes paskui teikiame įstatymo projektą, kuriuo yra įteisinami eksperimentai su embrionais, ir ne tik tie eksperimentai, kurie yra palankūs embrionui, nes eksperimentinis mokslas embrioną gali gydyti, ir šiuo metu Lietuvoje tai galima daryti. Mes siekiame įteisinti ir tuos eksperimentus, kurie yra nepalankūs embrionui, t. y. kai juos pradedant iš anksto yra žinoma, kad yra užprogramuota embriono žūtis. Manychiau, kad tokių pakeitimų, kurie nėra pagrįsti oficialiai surinktais duomenimis... Tie duomenys, kaip jau minėjau, neegzistuoja ir tikrai mes negalėtume ir neturėtume dabar daryti, o palaukti ir leisti įsigaliooti įstatymui visa apimtimi. Juo labiau kad Vyriausybė šiuo metu, kiek man teko matyti juodraščius, kaip tik rengia Embrionų donorystės programą, kuri turėtų įsigaliooti po kelerių metų.

PIRMININKĖ. Motyvai už – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, šiandien yra Pasaulinė sveikinimosi diena. Aš labai tikiuosi, kad mes bendru sutarimu pritarsime po pateikimo šiam įstatymo projektui, galėsime vieni kitus pasveikinti ir pradėti diskusiją apie tai, kaip mes darome viską, kad poros, šeimos, kurių tikrai yra labai daug, negali susilaukti vaikų, negali sukurti tokios šeimos, kokios jie labai norėtų. Tokių yra labai, labai daug. Yra 50 tūkst. šeimų, kurios negali ir, kaip girdėjome, net 15 tūkst. šeimų, kurioms pagalbinis apvaisinimas iš tikrųjų padėtų susilaukti vaikų. Aš manau, kad mes turime daryti viską, kad galėtume joms padėti. Todėl šiandien labai kviečiu visus balsuoti už ir pasikalbėti apie tai, kaip šį įstatymo projektą galėtume patobulinti taip, kad jis iš tikrųjų rastų bendrą visų frakcijų, visų partijų sutarimą ir visuomenės palaikymą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – R. J. Dagys. (*Balsai salėje*) Du įstatymų projektai.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, mes iš tikrųjų nagrinėjame ne tokius paprastus klausimus. Mes kalbame apie gyvybę ir jos apsaugą – čia nėra pasirinkimo laisvės. Jeigu mes pradėsime čia pasirinkimo laisvę, tai mes nueisime labai blogais keliais, kuriais istorija yra ne viena kartą nuėjusi. Kaip galima kam nors rinktis, ar tu turi teisę gyventi, ar ne? Mokslui seniai jau viskas aišku – nėra čia jokios negyvybės. Yra norima biznį daryti? Taip. Išsaugojimas saugykloje – irgi tam tikras biznesas... Užpraeitoje kadencijoje buvo mėginama tai padaryti ir apmokėti būtent iš PSDF lėšų. Geras biznesas – stovi šaldytuve užšaldytas embrionas, saugykloje, ir tau kapsi pinigai. Ne tavo pinigai, kuriuos pagal savo įsitikinimus padarei, bet pinigai iš valstybės kasų, ne iš ko nors kito, iš visų mokesčių mokėtojų. Čiagi yra pasiūlymo esmė. Aš nežinau, ar mes tokiu keliu turime keliauti. Žinome, kad visuomenė turi skirtingą požiūrį į gyvybės apsaugą – gaila, kad jis yra toks. Kolegos, kuriems galbūt trūksta žinių ir mokslo trūksta, aukštojo mokslo stygius, gali kitaip filosofuoti, bet tie žmonės, kurie yra išsilavinę ir žino, apie ką kalbama, dėl to abejonių nėra. Pasaulinės tendencijos tokios pačios – visi saugo gyvybę. Ir mes Vaikų teisių pagrindų įstatyme tai sakėme, ir konvencija turi apsaugoti gyvybę. Tiktai išimtiniais atvejais galima daryti intervenciją. Šiuo atveju aš nematau to išimtinio atvejo, dėl kurio mes turėtume šiuo klausimu balsuoti už. To išimtinio atvejo tikrai nėra. Grėsmės kam nors kitam nėra. Tiesiog yra noras iš tų embrionų gauti naudos iš PSDF lėšų.

PIRMININKĖ. Ir motyvai už – R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Aš norėčiau pasakyti, kad tas klausimas yra aktualus. Jis nevienareikšmiškas ir reikia diskusijos, kurioje būtų išsakyti visų pusių argumentai. Jeigu mes neišklausysime visų argumentų, šis klausimas bus nuolat keliamas ir jis iš esmės bus amžinas. Todėl aš siūlau diskusiją ir siūlau pritarti pateikimo stadijoje, ir gerai išdiskutuoti. Turėtų būti išsiaiškinti visų pusių visi argumentai. Negalima taip per keletą minučių priimti sprendimus dėl tokio labai rimto klausimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Kolegos, prašau apsispręsti dėl teikiamo įstatymo projekto po pateikimo. Balsavimas pradėtas.

Balsavo 65 Seimo nariai: už – 21, prieš – 20, susilaikė 24. Po pateikimo nėra pritarta. Kolegos, turime apsispręsti dėl likimo. Ar balsuosime, ar bendru sutarimu, ar tobulinsime, ar atmesime? (*Balsai salėje*) Bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Balsuojame? Gerai. Kolegos, kas už tobulinimą, balsuoja už, kas už atmetimą, balsuoja prieš. Alternatyvus balsavimas.

Už tobulinimą balsavo 36, už atmetimą – 30. Taigi įstatymo projektas yra tobulinamas.

Gerbiami kolegos, toliau posėdžiui pirmininkauja Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. Baškienė. Prašau.

PIRMININKĖ (**R. BAŠKIENĖ**, *LVŽSF*). Gerbiamieji kolegos, mes turėtume pasitarti. Išties darbotvarkėje liko dar daug šiandien dieną neapsvarstytų įstatymo projektų. Yra prašymas: arba mes pratęsiame bent pusę valandos dar šios dienos darbotvarkę... Bendru sutarimu pusę valandos? (*Balsai salėje*)

Balsuojame. Kas už tai, kad pusę valandos pratęstume, ir bus sprendimas.

Balsavo 57: už – 34, prieš – 12, susilaikė 11. Dirbame toliau. Ačiū už nusiteikimą. Sutariame, pusę valandos – 18 val. 45 min. baigsime darbą.

18.14 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. XIII-633 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1367 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kviečiu P. Urbšį – Seimo nutarimas, kad papildytume sesijos darbų programą. Povilas tekinas atbėga į tribūną, nutarimas Nr. XIIIIP-1367. Paties nutarimo pateikimas, kad papildytume darbų programą.

P. URBŠYS (LVŽSF). Prašau gerbiamus Seimo narius papildyti Seimo programą nurodytais įstatymų projektais.

PIRMININKĖ. Norinčių paklausti nėra. Nuomonė už, nuomonė prieš. Nėra. Galime bendru sutarimu? Dėkoju.

Svarstymas. Bendru sutarimu galime pritarti po svarstymo? Galime.

Priėmimas. Norinčių kalbėti nėra. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Seimo nutarimas priimtas. Balsavo 55 už, prieš – 1, susilaikiusių nėra. Skelbiu priimtą ir sujungiam su anksčiau mūsų priimtais nutarimais.

18.16 val.

Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 16, 19, 20 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1286, Žemės įstatymo Nr. I-446 32 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1287 (pateikimas)

Įstatymų projektai Nr. XIIIIP-1286 ir Nr. XIIIIP-1287 – Teritorijų planavimo ir lydimasis Žemės įstatymas. Pateikimas.

P. URBŠYS (LVŽSF). Gerbiami Seimo nariai, teikiamo įstatymo projekto esmė yra susijusi su sklypų formavimo tvarkos pakeitimu, nes šiuo metu galioja skirtingos tvarkos miesto ir kaimo vietovėms. Miesto vietovėms sklypų formavimo procedūrą pradeda savivaldybė, organizuoja, po to derina su įvairiomis institucijomis, tikrina Nacionalinė žemės tarnyba, po to galutinę procedūrą atlieka savivaldybė patvirtindama. Kaip matote, be savivaldybės dalyvauja daugiau institucijų, kurios derina šitą sprendimą, Nacionalinė žemės tarnyba patikrina, ar viskas suderinta pagal nustatytą tvarką.

Bet kažkodėl kaimo vietovėse būtent Nacionalinė žemės tarnyba ir organizuoja, ir derina, ir tikrina, ir tvirtina. Sutikite, nėra logikos, kad pati tarnyba ir save kontroliuoja. Gal dėl to mes kartais ir turime tam tikrų nesusipratimų. Atsižvelgiant į tai, kad buvo liberalų net toks kraštutinis siūlymas perduoti visas Nacionalinės žemės tarnybos funkcijas savivaldybėms, čia yra toks dalinis sprendimas, kad neeliminuoja Nacionalinė žemės tarnyba iš šitos procedūros, bet vis dėlto savivaldybės tampa atsakingos už sklypų formavimą ir organizavimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Kaip jūs sakėte, miestuose jau ta tvarka galioja ir kaimiškose vietovėse reikia tai padaryti. Bet, žiūrint antikorupciniu požiūriu, ir miestuose vis dėlto tokių korupcijos apraiškų, neskaidrumo yra labai daug, nepaisant to, kad lyg ir pagal jus geresnė tvarka. Ar, vertinant antikorupciniu požiūriu, tai pasitarnaus? Ar nėra tai vėlgi nauja rizikos forma, kaip jums atrodo?

P. URBŠYS (LVŽSF). Antikorupcijos požiūriu aš tikrai atsakingai galiu pasakyti, nes 15 metų teko išdirbti Specialiųjų tyrimų tarnyboje, yra ydinga, kai vykdymas ir kontrolė yra patikėta tai pačiai institucijai. Jeigu mes norime skaidrumo, vis dėlto organizavimą gali vykdyti viena institucija, bet ją prižiūrėti turi kitos institucijos. Tada mes tą skaidrumą turėsime tikrą, ne tariamą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Jūs minėjote šiek tiek, kad krūviai savivaldybėms padidės.

Dabar dėl biudžeto numatymo. Neatsimenu tiksliai, nuo kurios datos prasideda, kokia tvarka bus kompensuojamas savivaldybėms tas permestas darbo krūvis iš Žemėtvarkos tarnybos?

Antras dalykas. Ar čia viskas gerai su ta geodezine sistema, kuri yra savivaldybėse? Ar čia ta pati sistema, ar čia jau turės būti perduota iš Žemėtvarkos tarnybos, nes tai irgi tam tikras dalykas, kuris svarbus prieš žemėtvarkos?

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Dabar Nacionalinėje žemės tarnyboje, man atrodo, yra 55 etatai būtent tai funkcijai vykdyti. Siūlymo esmė ir yra tokia, kad jeigu tos funkcijos netenka, tie etatai perduodami savivaldybėms.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia S. Gentvilas. Ruošiasi M. Majauskas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas Povilai, labai sveikintinas projektas. Šiandien priėmėme nemažai įstatymų dėl centralizavimo kai kurių funkcijų. Čia yra kai kurių funkcijų decentralizavimas ir labai sveikintinas pasitikėjimas savivalda.

Bet žvelgiant į Nacionalinės žemės tarnybos funkcijas, Nacionalinė žemės tarnyba šiandien turi 933 darbuotojus. Tai yra maždaug pusantro karto daugiau negu Vilniaus miesto administracijos biurokratų. Ar jūs nematytumėte poreikio dar daugiau decentralizuoti ir daugiau patikėti savivaldai, ypač jūs, kaip savivaldos žmogus, iš Panevėžio, iš miesto, atvykęs, ar nereikėtų dar keleto funkcijų perleisti? Savivaldybių merai aiškiai transliuoja žinią, kad ne etatai yra problema, bet pasitikėjimas, lankstumas ir operatyvumas, ir tai yra ypač sietina su investicijų pritraukimu. Ar nematytumėte, kad galėtumėte praplėsti keletą papildomų straipsnių? Dėkoju.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Aš sutinku, kad reikia peržiūrėti funkcijas. Vis dėlto savivaldybė yra atsakinga už jai patikėtas funkcijas vietoje. Be abejo, pagrindinis klausimas tai yra žemė, tai yra sklypai. Aišku, mums reikia atrasti tam tikrą vidurį tarp centralizuotos funkcijos ir decentralizavimo. Bet sutikite, čia yra pirmas žingsnis, padarykime jį ir tada mes tikrai diskutuokime dėl kitų žingsnių. Man atrodo, mes atrasime tą geriausią sprendimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia M. Majauskas, ruošiasi R. J. Dagys.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, pirmininke. Gerbiamas kolega, norėjau paklausti jūsų kaip patyrusio teisėsaugos pareigūno. Žinoma, jog rajonuose korupcija, ypač dėl teritorijų planavimo, klesti. Norėjau paklausti, ar šis projektas korupcinio požiūriu, kaip jūs jį vertinate, ar jisai nepadidins paskatų korupcijai?

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Aišku, nors bet kurį idealų įstatymą priimsime, visada atsiras galimybių jį apeiti. Bet, kaip minėjau, dėl paties principo, nes jeigu mes (...) daugiau institucijų, kurios viena kitą prižiūri, tai, sutikite, mes tada padidiname galimybę išvengti kažkokių nešvarių sandorių. Nes dabar, kai viskas yra sutelkta vienoje institucijoje, tikrai mes galbūt net ir realios situacijos nežinome. Bet jūs, kiekvienas Seimo narys, dauguma, aš nežinau, kurie priimate gyventojus, tikrai susiduriate su ta problema, kai ateina rinkėjai ir kalba jums apie tuos neaiškius sprendimus, kuriuos priima Nacionalinė žemės tarnyba. Aš nesakau, kad visais atvejais kažkas yra neskaidru, bet kai yra tam tikra kontrolė kitų institucijų, tai būtent ir ta pati savivaldybė... Jeigu savivaldybė organizuoja, bet tą tvarką derina kitos institucijos, tikrina ta pati NŽT, ar viskas yra padaryta pagal procedūrą, ir kai tik atliekami tie veiksmai, tada savivaldybė gali tvirtinti sprendimą. Man atrodo, saugiklių yra pakankamai.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Iš tikrųjų netvarkos čia yra gana daug, ir Antikorupcijos komisijoje mes susidūrėme, kai vienas kitam siuntinėja, apskundžia kokio nors padalinio veiklą, tai centrinė, užuot patikrinusi, siunčia nagrinėti patiems save.

Bet klausimas, kas tas kontroliuojantis gali būti, nes savivaldybės vis tiek yra politizuota struktūra ir ten irgi gali būti visokių veikimų ir interesų. Ar pats geriausias būdas?

Vis dėlto ar nemanytumėte, kad reikėtų galvoti apie tokį dalyką kaip darbo santykiai? Atsiraštų specialūs teismai, kurie iš karto galėtų visus ginčus spręsti kur kas greičiau, negu vienas kitą kontroliuotų tos pačios institucijos pareigūnai, galėtų žmogus greitai kreiptis, norminė bazė yra aiški, sprendimas, jeigu ginčas yra, apskundė, priima sprendimus ir netampo nuo vieno prie kito?

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Gal tai ir yra vienas iš būdų, bet vis dėlto tam žmogui, kuris vos galą su galu gali sudurti, yra socialiai labai pažeidžiamas ir kartais susiduria su savivale, eiti į teismą tas pats, kaip parduoti paskutinį turtą. Jūs žinote, iš karto yra advokato paslaugos ir tų teismų sprendimai gali būti nevienareikšmiai. Man atrodo, mums reikia viską padaryti, priimti tokius įstatymus, kad nereikėtų žmogui eiti į teismą, kad mes išspręstume šitą dalyką be teismo proceso. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonės prieš nėra. Gal galima nekalbėti, pone Jonai? Norite būtinai kalbėti? Na, trys žodžiai.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Gal keletą žodžių. Iš tikrųjų sveikintinas kolegos pasiūlymas. Ne paslaptis, kad pastaruoju metu ypač su Nacionaline žemės tarnyba susijusių skandalų pilna. Aš labiau palaikyčiau kolegos Simono pasiūlymą ir aš, ko gero, prisimenu, pasirašiau, kad visą žemę tvarkyti reikėtų atiduoti savivaldybėms. Pačiam dirbant rajono vadovu ne kartą teko susidurti su vilkinimu ir su priekabiavimu, ir su visokiais dalykais. Aš manau, šiandien sprendimo nėra, šiandien pradedame diskusiją. Tikrai nėra tobula galbūt šita tvarka, kurią siūlo kolega Povilas, bet manau, kad mes ją galime patobulinti. Aš kviečiu balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Štai atsirado ir nuomonė prieš – P. Čimbaras.

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Ačiū, pirmininke. Aišku, norai geri, bet, žiūrėkite, kaimo vietovėse faktiškai žemės reforma jau yra baigta ir beveik šimtu procentų žmonėms nuosavybė yra grąžinta. Problema yra tikrai miestuose. Štai ir problema yra miestuose, kai savivaldybės sprendžia, rezervuoja sau sklypus, nors turėtų grąžinti savininkams, savininkai negauna, o savivaldybė motyvuoja tuo, kad yra viešiesiems poreikiams. Kiek kartų į Kaimo reikalų komitetą buvo pakviesta Kauno savivaldybė, Vilniaus savivaldybė, net atskiras lėšas, kurios turi pakliūti į savivaldybės sąskaitą, kai turi formuoti naujus sklypus, jie naudodavo savo reikmėms.

Tai šiuo atveju galiu pasakyti: pasakę A, pasakykite ir B. Aš, pavyzdžiui, nieko prieš savivaldybę, bet tikrai yra pavėluotas žingsnis, nes (...) man susidarė, kad NŽT mes nepasitikime. Visų pirma, savivaldybė neturi jokių duomenų bazės, jokių, iš kur jinais paims, automatiškai vis tiek viskas grįš į NŽT ir pagal galutinį variantą vis tiek jinais tą tvirtins. Tai aš tikrai balsuosiu prieš.

PIRMININKĖ. Balsuojame kiekvienas žinodami kaip.

Balsavo 52 Seimo nariai: už – 34, prieš – 1, susilaikė 17. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas dėl Teritorijų planavimo įstatymo, papildomi – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas ir Kaimo reikalų komitetas. Siūloma svarstyti gruodžio 21 dieną.

O dėl Žemės įstatymo pagrindinis – Kaimo reikalų komitetas, papildomi – Aplinkos apsaugos komitetas ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Taip pat siūloma svarstyti gruodžio 21 dieną.

A. Palionis – replika po balsavimo.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir pasiūlymus, jie siūlo kreiptis dėl Vyriausybės nuomonės ir taip pat atlikti projekto antikorpūcinį vertinimą. Siūlau atsižvelgti į šitas pastabas.

PIRMININKĖ. Ar galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje: „Taip!“*) Dėkoju. Vyriausybės išvada, antikorpūcinis vertinimas. Ačiū.

18.29 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 3, 233, 235, 254, 303, 305, 307, 309, 327, 331, 387, 444 ir 451 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1008(2) (svarstymas)

Gerbiamieji Seimo nariai, turime dar 17 minučių. Rytinis mūsų posėdis buvo baigtas neapsvarsčius darbotvarkės 1-14 klausimo – Baudžiamojo proceso kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1008(2). Svarstymo stadija. Pasiūlymų nebuvo gauta. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Nuomonė už, nuomonė prieš. Taip pat niekas nenorite kalbėti? Nenorite. Todėl prašau balsuoti. (*Balsai salėje: „Bendru sutarimu!“*)

Balsavo 52 Seimo nariai: vienbalsiai pritarta po svarstymo.

18.30 val.

Transporto lengvatų įstatymo Nr. VIII-1605 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3214 (svarstymas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Transporto lengvatų įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3214. Siūloma atmesti įstatymo projektą. Ar yra manančių kitaip? (*Balsai salėje: „Yra!“*) Norite balsuoti? (*Balsai salėje*) Vieną minutėlę, tuoj pat. A. Dumbrava turi kitą nuomonę. Prašau.

A. DUMBRAVA (TTF). Taip. Gerbiamoji pirmininke, labai dėkoju. Tikrai aš nusivylęs Biudžeto ir finansų komitetu. Vyriausybė pateikė išvadas, kad, tarkim, 80-metis žmogus, jeigu keliauja ir turėtų lydinti asmenį, senjoras, reikėtų 3,8 mln. eurų. Kas gali patikėti? Kiek mes matome keliaujančių žmonių, kad tokia suma parašoma Vyriausybės išvadoje? Tai yra neįtikėtina. Na, 20–30 tūkst. gal reikėtų metams, aš sutinku. Tikrai mes senjorams neturime tokių labai jau programų. Tiesiog buvo ta programa, kad pagyvenęs žmogus galėtų, ne tik kad neįgalus, turintis sunkią negalią, kaip jau galioja tie įstatymai, bet tiesiog žmogus, na, galėtų truputį pakeliauti Lietuvos ribose ir jam galėtų padėti lydintis asmuo tiesiog galbūt susiorientuoti ar padėti toje kelionėje, tikrai tai nebūtų tokia suma, kokią mums pateikė Vyriausybė. Aš tik apgailestauju, kad Biudžeto ir finansų komitetas priėmė tokį sprendimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs kalbėjote prieš siūlymą atmesti. Už siūlymą atmesti nori kalbėti M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Aš gal šiek tiek reabilituosiu Biudžeto ir finansų komiteto reputaciją. Mes tikrai labai atsakingai svarstėme ir tikrai bandėme suprasti priežastis ir pagrindą tokio siūlymo. Iš tiesų nemažai diskutavome ir buvo priimtas sprendimas atmesti argumentuojant, jog iš tikrųjų didelė dalis gyventojų, kuriems reikalingas lydintis asmuo, kurie serga, kuriems sunku judėti, dažniausiai vis dėlto renkasi privačias transporto priemones ir privačiai savo automobiliu su kažkuo važiuoja, o ne viešuoju transportu. Čia viena priežastis.

Kita priežastis, matyt, tokių lengvatų iš tikrųjų galima prigalvoti labai labai daug ir labai nesudėtingai. Jeigu norime ką nors skatinti, tai geriau skatinkime išmokas, paremkime tuos žmones, kuriems reikia pagalbos, o ne kurkime išimtis mokesčių sistemoje, nes tai yra gana ydinga praktika.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Balsuojame. Kas pritariate, balsuodami už pasisakote už atmetimą, kas manote, kad nereikia atmesti, balsuojate ir spaudžiate kitus mygtukus.

Balsavimo rezultatai. Balsavo 49 Seimo nariai: už atmetimą 26, prieš – 5, susilaikė 18. Deja, atmesta. (*Balsai salėje*) 36 balsų reikia atmesti. Kolegos, neatmesta.

Siūlomas kitas komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. (*Balsai salėje*) Socialinių reikalų ir darbo komitetas. (*Balsai salėje*) Gerbiamasis S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Klausimas jums, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Jeigu Seime būtų 35 registruoti balsuojantys žmonės, ar taip pat būtų ta Statuto nuostata taikoma? Nes dabar mes turime labai mažai Seimo narių, dauguma pasisakė už atmetimą, tai kaip interpretuoti tą situaciją, jeigu Seime nedalyvauja pakankamai balsuojančių žmonių?

PIRMININKĖ. Taip, jūs iš dalies esate teisus, iš tikrųjų labai mažai vakariniame posėdyje yra Seimo narių. Galbūt mes gražinti tobulinti ir atmesti įstatymų projektus turėtume svarstyti esant didesniai skaičiui, todėl, logiškai mąstant, siūlau šito ir kito įstatymo projekto tiesiog dabar nebesvarstyti, o palikti kitam posėdžiui. (*Balsai salėje*) Mes vieną nubalsavome, taip, jau kito... Viskas aišku, jūs mane tiesiog pagavote *ant žodžių*. Kito kelio nėra. Mes bendru sutarimu – Socialinių reikalų ir darbo komitetui. (*Balsai salėje: „Baikim darbą jau.“*)

Kolegos, matome, kad dėl svarstymų galime įsivelti į problemas, bet ar tęsiame darbą toliau? (*Balsai salėje: „Baigiam, baigiam.“*) (*Šurmuly salėje*) Prašau. Yra siūlomas rezervinis, bet irgi tas pats, irgi svarstymai.

18.35 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Artūro Liubenkos peticijos“ (projektas Nr. PNP-38) priėmimas

Aš siūlau Peticijų komisiją. Čia problemų nekyla. (*Balsai salėje*) Gerai. Prašome, gerbiamasis... Atsiprašau, Peticijų komisijos pirmininkas jau yra tribūnoje – Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Artūro Liubenkos peticijos“. Prašau.

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Ačiū, pirmininke. Kovo 17 dieną, atsiprašau, 2017 m. lapkričio 15 d. posėdyje iš esmės išnagrinėjome A. Liubenkos peticiją ir priėmėme sprendimą atmesti jo pateiktą pasiūlymą pakeisti Lietuvos Respublikos tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo 19 straipsnį ir leisti laisvės atėmimo vietų ligoninės nuteistųjų parduotuvėje įsigyti tabako gaminių, taip pat einant pasivaikščioti į kiemą vartoti tabako gaminius. Komisija priėmė sprendimą atsižvelgusi į Sveikatos apsaugos ministerijos pateiktą nuomonę, kad rūkymas yra vienas iš rizikos veiksnių, apsunkinančių plaučių ligomis sergančių asmenų gydymo eigą, trukmę ir galimybę pasveikti. Atsižvelgus prašau pritarti komisijos išvadai ir priimti Seimo protokolinį nutarimą atmesti pareiškėjo pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime bendru sutarimu pritarti Peticijų komisijos... (*Balsai salėje*) Norite pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Ne!“*) Šauksmas girdimas labai ryškiai. Balsuojame. Kas už tai, kad būtų atmesta ir pritarta Peticijų komisijos išvadai? (*Balsai salėje*)

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Už. Niekas negirdėjo. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Balsavo 46 Seimo nariai: už – 42, prieš – 1, susilaikė 3. Atmesta.

18.37 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Jurgio Bagužio peticijos“ (projektas Nr. PNP-39) priėmimas

Kitas nutarimas dėl J. Bagužio peticijos. Prašome pateikti.

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Ačiū, pirmininke. Taip pat lapkričio 15 dieną išnagrinėję J. Bagužio peticiją priėmėme sprendimą atmesti pateiktą pasiūlymą panaikinti N1, t. y. iki 3,5 tonos, kategorijos krovinių transporto priemonių naudotojo mokesčių. Komisija tokį jau ne vieną kartą yra svarstiusi ir visą laiką komisija į pateiktą ministerijos nuomonę... Manytina, kad N1 kategorijos krovinių transporto priemonių naudotojo mokesčio atsisakymas tikrai pablogintų Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimą. Tai turėtų neigiamą įtaką magistraliniams keliams, kurių išlaikymas vis labiau brangsta, o būklė visą laiką prastėja. Komisija priėmė sprendimą atmesti. Prašau pritarti komisijos išvadai ir priimti protokolinį nutarimą atmesti pareiškėjo pasiūlymą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Norinčių kalbėti nėra. Galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime bendru sutarimu. (*Balsai salėje*) Šį kartą balsas buvo tylus ir mes sakome, kad galime bendru sutarimu.

18.38 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės finansinio audito“ projektas Nr. XIIIIP-1318(2) (svarstymas ir priėmimas)

Rezervinis pirmas klausimas. Dar, man atrodo, problemų neiškyla. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės finansinio audito“ projektas Nr. XIIIIP-1318(2). Gerbiame Seimo nariai, yra Seimo nutarimas pavesti UAB „Provisus“ atlikti Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2017 metų finansinį auditą. Tai vienas straipsnis.

Ir antras. Pavesti Valstybės kontrolei sudaryti sutartį su UAB „Provisus“ dėl Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės finansinio audito. Pasirašo Audito komiteto pirmininkė I. Šimonytė ir Audito komitetas prašo pritarti po svarstymo. Galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Gerbiamasis Pirmininke, galime skelbti ypatingą skubą ir priimti šį nutarimą, kuris nesukelia jokių abejonių? Galime? (*Balsai salėje*) Galime.

Du straipsniai. 1 straipsnį galime priimti? Galime. 2 straipsnį galime priimti? Galime. Dėl vi-so įstatymo projekto norinčių kalbėti nėra.

Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Gerbiamieji kolegos: už – 46, prieš nėra, susilaikė 2. Seimo nutarimą (projektas Nr. XIIIIP-1318(2) (*Gongas*), jau gongas nuskambėjo, skelbiu priimtą.

Dėl Seimo... Dėl vedimo tvarkos – R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Gerbiamoji posėdžio pirmininke, aš norėjau paprašyti, rytinėje darbotvarkėje liko 1-19 klausimas – Atmintinų dienų įstatymas dėl Globėjo dienos, ten viskas la-bai aišku yra. Dar...

PIRMININKĖ. Kolegos, neprieštaruojame?..

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Dar trys minutės yra.

PIRMININKĖ. Nėra prieštaraujančių? (*Balsai salėje*) Nėra prieštaraujančių.

18.40 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-979(2) (svarstymas)

1-18 – Atmintinų dienų įstatymo projektas – Pasaulinė darbuotojų saugos ir sveikatos diena. Šitą ar kitą jūs norėjote? (*R. Šalaševičiūtė: „119.“*) Atsiprašau, 119. Gerai. Projektas Nr. XIIIIP-979(2), dėl Įtėvių ir globėjų dienos. Yra problemų? Abejonių?

Svarstymas. Švietimo ir mokslo komitetas, yra kas pateikia išvadą? (*Balsai salėje: „Nėra nė vieno nario...“*) Yra L. Staniuvienė, Švietimo ir mokslo komitetas. Galite perskaityti išvadą? (*Balsai salėje: „Aš galiu už ją.“*) Prašom.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Žinau, kad pritarė. Švietimo ir mokslo komitetas svarstė ir bendru su-tarimu pritarė šitam projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvada. R. J. Dagys, komiteto sprendimas dėl Įtėvių ir globėjų dienos paskelbimo.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, komitetas svarstė ir pasiūlė pakoreguoti šitą įsta-tymo projektą, ir palikti Globėjų dieną, o įtėviai, kadangi yra tėvai, Tėvo ir Motinos diena jau yra, tai siūlome šio klausimo neįtraukti – palikti tik Globėjų dieną, tai yra pagerbti tuos žmones, kurie globoja vaikus.

PIRMININKĖ. Dėkojame.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Bendru sutarimu. Gal galime nekalbėti ir po svarstymo pritari bendru sutari-mu? (*Balsai salėje*) Dėkoju.

18.42 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1062(2) (svarstymas)

Dar vienas Atmintinų dienų įstatymo... Seimo nutarimas. Svarstymas, tiesiog priėmimui pa-skui bus mažiau laiko, nes iš tikrųjų... Atmintinų dienų įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1062(2) dėl Pasaulinės darbuotojų saugos ir sveikatos dienos. Švietimo ir mokslo komitetas. Kas gali išvadą? E. Pupinis, ar tiesiog galiu pagarsinti? Prašau gerbiamąjį E. Pupinį, jis labai energingai atbėga į tribūną. Prašom.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, komitetas taip pat svarstė. Už – 10, prieš – 1, susi-laikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Nebuvo. Ir Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą pagarsins R. J. Dagys. **R. J. DAGYS** (*TS-LKDF*). Komitetas apsvarstė ir bendru sutarimu pritarė siūlymui. **PIRMININKĖ.** Dėkoju. Norinčių kalbėti nėra, po svarstymo pritarėme bendru sutarimu.

18.43 val.

Seimo kontrolierių įstatymo Nr. VIII-950 3, 19, 19¹ straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIP-1105(2) (svarstymas)

Dar liko vienas lengvas įstatymo projektas, rezervinis 2 klausimas – Seimo kontrolierių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo projektas Nr. XIIP-1105(2). Aš kviečiu kolegą S. Jovaišą. Prašau pagarsinti.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Dėkoju. Komitetas svarstė minėtą įstatymo projektą, pritarė komiteto išvadoms ir komiteto patobulintam įstatymo projektui bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Nuomonė už, nuomonė prieš. Norinčių kalbėti nėra. Bendru sutarimu? Bendru sutarimu.

18.44 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Neįgaliųjų teisių komisijos nuostatų patvirtinimo“ projektas Nr. XIIP-1165(2) (svarstymas)

Ir Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Neįgaliųjų teisių komisijos nuostatų patvirtinimo“ projektas Nr. XIIP-1165(2).

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Dėkoju. Ir šiam nutarimui komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Norėsiu dar išgirsti Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą. Yra R. J. Dagys, aktyviausias Socialinių reikalų ir darbo komiteto narys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, Seimo Socialinių reikalų ir darbo komitetas apsvarstė pataisas, Teisės departamento išvadas ir pritarė bendru sutarimu komiteto parengtam projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Po svarstymo norinčių kalbėti už ir prieš nėra. Bendru sutarimu? Dėkoju. Liko Seimo narių pareiškiami, kurių nėra.

Prašome registruotis. (*Balsai salėje*)

Užsiregistravo 48 Seimo nariai, patys aktyviausi, šauniausi, kuriems linkime puikaus vakaro. Iki kito mūsų posėdžio. Skelbiu plenarinį posėdį baigtą. (*Gongas*)

Kaip sutarėme, taip ir baigėme – 18 val. 45 min.

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Adomėnas Mantas 48, 49
Andriulionis Gytis 57
Antanaitis Audrys 44, 48, 49, 51
Anušauskas Arvydas 33, 36
Armonaitė Aušrinė 43, 48, 83
Ažubalis Audronius 9
Ąžuolas Valius 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23
- Bacvinka Kęstutis 15, 19
Bagužis Jurgis 89
Bakas Vytautas 76
Bastys Mindaugas 52
Baškienė Rima 27, 33, 35, 40, 51, 66, 67, 84
Baublys Juozas 50
Baura Antanas 9, 53
Budbergytė Rasa 50, 55, 59
Burokienė Guoda 19
- Čimbaras Petras 87, 89
Čmilytė-Nielsen Viktorija 80, 81, 82, 83
- Dagys Rimantas Jonas 28, 57, 61, 63, 64, 68, 70, 71, 73, 82, 84, 86, 90, 91
Degutienė Irena 35, 45, 46, 47, 49, 60
Dumbrava Algimantas 88
Džiugelis Justas 68, 69, 71
- Gailius Vitalijus 33, 75
Gaižauskas Dainius 76
Gelūnas Arūnas 31
Gentvilas Eugenijus 14, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 40
Gentvilas Simonas 30, 86
Glaveckas Kęstutis 53
Gumuliauskas Arūnas 46, 49
- Jakeliūnas Stasys 19, 56, 61, 62, 74, 88
Jarutis Jonas 14, 87
Jovaiša Eugenijus 33, 43, 47, 48
Jovaiša Sergejus 80, 91
Juknevičienė Rasa 42, 43, 69
Juozapaitis Vytautas 27, 34, 35, 57
- Kamblevičius Vytautas 50
Karbauskis Ramūnas 34, 35, 66
Kasčiūnas Laurynas 24
Kepenys Dainius 33, 35, 36, 37, 40, 41
Kernagis Vytautas 50
Kirkutis Algimantas 39
Kravčionok Vanda 50
Kreivys Dainius 32
Kubilienė Asta 76, 77, 78
- Kubilius Andrius 42
Kukuraitis Linas 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70
- Landsbergienė Austėja 32
Landsbergis Gabrielius 31, 32, 33, 41, 45
Langaitis Tadas 27, 32, 58
Lazutka Romas 62
Liesys Jonas 43, 64, 78
Liubenska Artūras 89
- Magnitskis Sergejus (Magnitskij Sergej) 9
Majauskas Mykolas 33, 36, 37, 46, 49, 70, 78, 79, 82, 83, 84, 86, 88
Markauskas Bronius 39, 40
Martinėlis Raimundas 50, 76, 84
Masiulis Kęstutis 37
Masiulis Rokas 51, 52
Matelis Bronislovas 37
Matkevičienė Laimutė 74
Matulas Antanas 39, 42, 71, 77, 78, 79
Mažeika Kęstutis 19, 35
Mikelėnas Valentinas 82
Miliūtė Rūta 74
Misiūnas Eimutis 9, 53
Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 35, 36, 55
- Nausėda Alfredas Stasys 14, 15, 16, 17, 19, 23
Navickas Kęstutis 23
Navickienė Monika 68, 74
Nekrošius Arvydas 15
Nevulis Petras 14, 15, 16, 17, 23
- Olekas Juozas 31, 37, 39, 55, 56, 60
- Palionis Andrius 9, 10, 29, 30, 87
Palionytė Jūratė 46
Paluckas Gintautas 43
Papirtienė Aušra 37, 39
Poderys Virgilijus 24, 25, 26, 27
Popovienė Raminta 32
Pranckietis Viktoras 9, 41
Puidokas Mindaugas 15, 18
Pūkas Kęstutis 32, 37
Pupinis Edmundas 24, 39, 54, 56, 63, 69, 86, 90
Puteikis Naglis 14, 15, 16, 17, 23
- Raslanas Algirdas 41, 42, 43
Razma Jurgis 9, 14, 38, 55, 66, 69, 70, 75, 77
Rimkus Juozas 19
Rinkevičius Viktoras 19, 35, 36, 40, 67, 85

- Rišeljė Armanas Žanas de
(Richelieu Armand Jean du Plessis de) 44
- Sabatauskas Julius 27
- Salamakinas Algimantas 78
- Sinkevičius Rimantas 25
- Sinkevičius Virginijus 25, 33
- Sysas Algirdas 24, 28, 29, 31, 60, 62, 63, 72, 74, 75, 79, 80
- Skaistė Gintarė 30, 59, 66, 72, 73, 74, 80
- Skardžius Artūras 31, 32, 33, 36, 37, 38, 50, 53
- Stančikas Andriejus 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24
- Staniuvienė Levutė 68, 69, 73, 90
- Starkevičius Kazys 16, 18, 19, 20
- Strelčiūnas Algis 56
- Šakalienė Dovilė 32, 34, 37
- Šalaševičiūtė Rimantė 28, 29, 30, 90
- Šapoka Vilius 52, 53, 54, 55, 56
- Šarknickas Robertas 69, 70
- Šedbaras Stasys 29, 30
- Šepetys Nerijus 44
- Šiaulienė Irena 9, 50, 51
- Šimas Audrys 19
- Šimonytė Ingrida 26, 40, 89
- Širinskienė Agnė 39, 80, 82, 83
- Tamašunienė Rita 72
- Tomilinas Tomas 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 70, 74
- Urbšys Povilas 14, 15, 16, 17, 21, 22, 23, 24, 47, 48, 66, 82, 85, 86, 87
- Vaicekauskienė Loreta 44
- Vaičekauskas Gintaras 83
- Vaišnienė Daiva 47, 49
- Valiūnas Petras 9
- Varžgalys Juozas 36, 71
- Vėryga Aurelijus 39, 40, 76
- Vinkus Antanas 77, 78
- Žemaitaitis Remigijus 24, 49

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*